

Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013

Mikael Kirkko-Jaakkola

Minna Punakallio

TIIVISTELMÄ

Veronmaksajain Keskusliitto on tutkinut työn verotusta Suomessa ja 16 muussa OECD-maassa vuodesta 1995 lähtien. Vuonna 2004 mukaan otettiin myös Viro. Vertailumaat ovat Suomen kaltaisia kehittyneitä maita Euroopasta sekä Euroopan ulkopuolelta. Selvityksessä käsitellään neljään esimerkkipalkkaan näissä maissa kohdistuvaa tuloverotusta, lisätulon marginaaliveroa sekä palkkasidonnaisia veronluonteisia työnantajamaksuja. Esimerkkipalkat vuonna 2013 ovat 26 400 euroa, 40 700 euroa, 62 500 euroa ja 132 200 euroa. Perheettömien palkansaajien lisäksi selvityksessä tarkastellaan myös kaksilapsisten perheiden verotusta erikseen.

Tarkasteluvuoden tuloveronkiristyksestä huolimatta Suomen palkkaverotus on eurooppalaisessa vertailussa melko kilpailukykyistä selvityksen matalimmalla palkkatasolla. Palkansaajan työssä etenemistä ja tulojen lisääystä verotetaan Suomessa kuitenkin varsin ankarasti pienehköillä tulotasolla. Marginaaliveroprosentti on matalimmalla tulotasolla kahdeksan prosenttiyksikköä muiden Euroopan maiden keskiarvoa korkeampi. Tämän takia tuloveroprosentti kiristyy hyvin jyrkästi tulojen noustessa.

Suomalaisittain keskipalkkaisen veroprosentti ylittää muiden Euroopan maiden keskiarvon 1,5 prosenttiyksiköllä. Verotuksen ero korostuu erityisen selvästi naapurimaa Ruotsiin, jossa 40 700 euron tuloilla veroprosentti on 5,2 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa. Eli samasta palkasta menee Ruotsissa veroja yli 2 000 euroa vähemmän kuin meillä. Myös tällä tulotasolla marginaaliveroprosentti on Suomessa pohjoismaiden korkein.

Mitä suuremmille tuloille siirrytään, sitä suuremmaksi Suomen palkkaverotuksen ero kansainväliseen tasoon kasvaa. Selvityksen hyvätuloisilla palkkatasoilla työntekijää verotetaan Suomessa 3 – 6,2 prosenttiyksikköä ankarammin kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Ero Euroopan ulkopuolisiin maihin kasvaa yli kymmeneen prosenttiyksikköön.

Suomalaiset työnantajamaksut ovat lähellä kansainvälistä keskitasoa, keskimäärin 22,8 prosenttia bruttopalkasta. Esimerkiksi Virossa ja Ruotsissa työnantajamaksut ovat selvästi Suomea korkeammat, Norjassa selvästi matalammat ja Tanskassa ne ovat lähes olemattomat. Suomen asema vertailumaiden joukossa ei juuri muutu tarkasteltaessa työn verorasitusta koko palkkaverokiilalla, johon sisältyvät sekä palkansaajan verot ja pakolliset veronluonteiset maksut että työnantajan pakolliset palkkasidonnaiset maksut.

Tutkimuksen ovat tehneet Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola sekä Minna Punakallio toimiessaan pääekonomistina ennen siirtymistään uuden työnantajan palvelukseen. Osa veroprosenteista on laskettu kansainvälisessä tilintarkastus- ja verokonsultointitoimistossa PricewaterhouseCoopersissa Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta.

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	5
1.1	Työn verotukseen liittyviä käsitteitä.....	5
1.2	Selvityksen vertailumaat	6
1.3	OECD:n palkkaveroselvitys.....	6
1.4	Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit	7
1.5	Vertailussa käytetyt veroperusteet.....	9
1.6	Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi.....	11
2	Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne	12
2.1	Kokonaisveroaste.....	12
2.2	Verorakenne ja työn verotus.....	13
3	Vertailumaiden veromuutokset 2013.....	15
3.1	Verotus selvitykseen kuuluvissa euromaissa.....	15
3.2	Verotus vertailun muissa Euroopan maissa.....	25
3.3	Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa	33
4	Työn verotus vuonna 2013	38
4.1	Palkansaajan tuloveroprosentit.....	38
4.2	Palkansaajan marginaaliverotus.....	44
4.3	Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	46
4.4	Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonnaiset verot yhteensä.....	48
5	Suomen palkkaverotus verrattuna Skandinaviaan, Viroon, Saksaan ja Britanniaan.....	51
6	Lopuksi.....	60
	Lähteitä	61

LIITTEET:

- Liite 1 Vertailun palkkatulot eri valuutoissa.
- Liite 2 Vertailumaiden keskeisiä veromuutoksia
- Liite 3.1 Tuloveroasteet 2013, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 3.2 Tuloveroasteet 2013, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4.1 Lisätulon marginaaliveroasteet 2013, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4.2 Lisätulon marginaaliveroasteet 2013, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 5 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2013.
- Liite 6.1 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2013, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 6.2 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2013, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe, kaksi lasta.

1 JOHDANTO

Selvityksessä tarkastellaan palkkatulojen verotusta Suomessa ja 17 vertailumaassa. Pääpainon saavat neljällä esimerkkipalkkatasolla tehdyt laskelmat, joilla pyritään kuvaamaan tuloverotusta vertailumaissa suomalaisen palkansaajan näkökulmasta.

Johdantoluvussa käydään läpi verokiilaan liittyviä määritelmiä ja palkkaverovertailun lähtökohtia. Luvussa 2 luodaan lyhyt katsaus vertailumaiden kokonaisveroasteisiin ja tuloverotuksen merkitykseen maiden verorakenteessa. Luvussa 3 esitellään selvityksen 18 vertailumaassa viime aikoina toteutettuja tai suunnitelmassa olevia etenkin palkkaverotusta koskevia veromuutoksia. Kansainvälisen palkkaverovertailun tärkeimmät esimerkkilaskelmien tulokset on esitetty luvussa 4. Kappaleessa 4.1 käydään läpi vertailumaiden tuloveroprosentit ja kappaleessa 4.2 marginaaliveroprosentit. Kappaleessa 4.3 esitellään työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kappaleessa 4.4 koko työvoimakustannukseen kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Luvussa 5 vertaillaan tarkemmin Suomen palkkaverotusta muihin selvityksen pohjoismaihin sekä Viroon, Saksaan ja Iso-Britanniaan. Luvussa 6 kootaan yhteen selvityksen keskeisiä huomioita.

1.1 Työn verotukseen liittyviä käsitteitä

Työn välittömiä veroja ovat työntekijöiden palkastaan maksamat tuloverot sekä veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, työnantajan maksamat palkkasidonnaiset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut sekä joissakin maissa työnantajan maksamat koko palkkasummaan sidotut työnantajamaksut.¹

Verot vaikuttavat työn hintaan kolmea kautta: työnantajan palkkasidonnaisina, veronluonteisina sosiaalivakuutusmaksuina, työntekijän palkkasidonnaisina veroina ja veronluonteisina maksuina sekä työntekijän kulutuksessaan maksamina välillisinä veroina. Nämä tekijät muodostavat palkkatulon kokonaisverokiilan.

Palkkaan sidotut verot ja veronluonteiset maksut muodostavat suurimman osan verokiilasta. Usein verokiilasta puhuttaessa tarkoitetaan vain työntekijän ja työnantajan maksamia palkkasidonnaisia veroja ja veronluonteisia maksuja. Myös tässä selvityksessä keskitytään työn välittömien verojen kansainväliseen vertailuun, eli siihen osaan kokonaisverokiilaa, josta kulutusverojen osuus on jätetty pois. Tätä verokiilan osaa kutsutaan palkkaverokiilaksi.

Verokiilalla on olennainen osansa taloustieteellisessä tutkimuksessa. Toisaalta verokiilan kaventamisen ajatellaan lievittävän palkankorotusvaatimuksia, alentavan työn hintaa ja siten lisäävän työllisyyttä. Toisaalta verokiilan leikkauksen ajatellaan nostavan ostovoimaa ja parantavan kulutuskysyntää.

¹ Näitä viimeksi mainittuja työnantajamaksuja ei Suomessa peritä.

Veronmaksajain Keskusliitto on jo yhdeksäntoista vuoden ajan seurannut verokiilan ja palkkaverotuksen kehitystä Suomessa (ks. esim. Kurjenoja 1998, 2003 ja Lehtinen 1995a ja 1995b). Kokonaisverokiila on Suomessa kaventunut 1990-luvun huippuvuosiin verrattuna ennen kaikkea siksi, että tuloverotusta on kevennetty.

1.2 Selvityksen vertailumaat

Veronmaksajain Keskusliitto on tutkinut 17 maan palkkaverotuksen tasoa vuodesta 1995 lähtien (ks. Lehtinen 1995b). Alkuperäiset maat ovat Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Ranska, Saksa, Suomi, Britannia, Norja, Ruotsi, Sveitsi, Tanska, Australia, Japani, Kanada ja Yhdysvallat. Selvitykseen valittiin Suomen kaltaisia pitkälle kehittyneitä markkinatalousmaita, jotka olivat Suomen tärkeitä vientimaita. Lisäksi mukaan otetuissa maissa luonnollisten henkilöiden tuloverotus ja sosiaalivakuutusmaksut muodostivat merkittävän osan kertyneistä verotuloista. Pohjoisen Euroopan maat ovatkin vertailujoukossa kattavasti edustettuina. Vuonna 2004 maiden joukkoon otettiin mukaan myös Viro, joten vertailumaiden lukumäärä kohosi 18 valtioon eri puolilla maailmaa.

Nyt selvityksessä on mukana kaikkiaan kaksitoista Euroopan unionin jäsenmaata (joista yhdeksän on euromaata), kaksi Euroopan unionin ulkopuolista eurooppalaista maata sekä neljä Euroopan ulkopuolista maata. Vertailumaiden joukko on erilainen kuin laajemmissa EU:n tai OECD-maiden vertailuissa. Toisaalta se sopii hyvin juuri globaaliin palkkaverovertailuun, koska maajoukkoon kuuluu elintasoiltaan samankaltaisia maita. Se myös täydentää EU- tai OECD-maiden tilastoja ajantasaisemmilla tiedoilla.

1.3 OECD:n palkkaveroselvitys

OECD on jo pitkään selvittänyt keskipalkkaisen työntekijän verorasitusta eri jäsenmaissa. Tuorein julkaistu selvitys koskee vuosia 2011–2012 (OECD 2013b). OECD:n laskelmien veroperusteet ovat siis vanhempia kuin tässä selvityksessä.

Toinen keskeinen ero Veronmaksajien ja OECD:n selvitysten välillä on laskelmien pohjana olevissa tulotiedoissa. OECD:n lähtökohtana on keskituloisen kokoaika-työtä tekevän palkansaajan vuosipalkka kussakin maassa. Tulotasoa ei siten ole vakioitu maiden välillä, vaan palkansaajien verotusta verrataan kunkin maan paikallisella palkkatasolla. Veronmaksajien selvityksessä tarkastellaan samaa palkkatasoa, joka muunnetaan markkinakurssein eri maiden valuutoiksi.

OECD:n selvityksessä tarkasteltavien palkkojen väliset erot ovat melko pieniä. Perheettömän työntekijän työn verotus lasketaan keskipalkan lisäksi 67 ja 167 prosenttia keskipalkasta ansaitseville. Hyvin monessa maassa vertailun suurituloisimman (167 prosenttia) työntekijän palkka ei ulotu tuloveroasteikon ylimpään tuloluokkaan. Suomen osalta OECD:n ylin esimerkkipalkka nousi vuonna 2011

ensimmäistä kertaa tuloveroasteikon ylimpään tuloluokkaan (vuonna 2011 alaraja 68 200 euroa). Kuitenkin jo seuraavan vuoden osalta OECD:n ylin esimerkkipalkka (69 130 euroa) putosi jälleen tuloveroasteikon toiseksi ylimpään tuloluokkaan. Vuoden 2013 alussa valtion tuloveroasteikkoon lisättiin vielä määräaikainen uusi tuloluokka 100 000 euron ylittävälle tuloille.

Eroista huolimatta OECD:n vertailun antama kuva keskimääräisen kokoaikatyötä tekevän työntekijän verotuksesta on hyvin samankaltainen kuin Punakallion (2012) selvityksessä samalta vuodelta. Molemmissa vertailuissa keskipalkkaista perheetöntä palkansaajaa verottaa ankarimmin Belgia. Kireitä verottajia ovat molemmissa selvityksissä Saksa ja Tanska. Veronmaksajien vertailujoukkoon kuuluvien 18 maan joukossa Suomi oli OECD:n mukaan viime vuonna seitsemänneksi ankarin perheettömän keskituloisen palkansaajan verottaja. Sijoitus oli sama myös Punakallion selvityksessä. OECD:n selvityksessä Suomen keskipalkka (41 478 €) on hieman Veronmaksajien keskipalkkaa (39 700 €) korkeampi.

OECD on ulottanut laskelmansa koskemaan myös erilaisia lapsiperheitä. OECD:n selvitykseen sisältyy verotuksen lisäksi myös tietoja kotitalouksien saamista tulonsiirroista, jotka on tässä rajattu tarkastelujen ulkopuolelle.

1.4 Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit

Jotta tuloverotuksen tasosta ja Suomen suhteellisesta asemasta palkkaverokilpailussa saisi kattavan kuvan, tässä selvityksessä tarkastellaan palkkatuloilla elävää työntekijää neljällä eri tulotasolla. Pienin palkkataso on uskottavasti pääasiallinen toimeentulon lähde yksinäiselle kokoaikatyötä tekeväälle palkansaajalle, joten se asettuu varsin korkealle tasolle. Tulonsiirtoja ei tässä selvityksessä tarkastella.

Seuraamalla tuloveroasteen muutoksia tulotason noustessa saadaan käsitys kunkin maan tuloverotuksen progressiosta. Selvityksen toiseksi alin palkkataso, 40 700 euroa, vastaa talouden keskipalkkaa Suomessa tänä vuonna. Alin palkkataso on noin 65 prosenttia keskipalkasta ja toiseksi alin taso noin 65 prosenttia toiseksi ylimmästä palkkatasosta. Tarkasteltavan palkkahaitarin ylin esimerkkipalkka on viisinkertainen alimpaan palkkatasoon verrattuna. Tuloverotuksen kireyttä selvityksen eri maissa on tarkasteltu tällä palkkarakenteella vuodesta 2002.

OECD-maiden keskipalkat vuodelta 2012 löytyvät liitteestä 1. Viron, Espanjan ja Italian keskipalkat ovat selvästi pienempiä kuin selvityksessä käytettävä toiseksi alin vertailupalkka. Sen sijaan esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa keskimääräinen palkka ylittää selvästi tässä selvityksessä käytettävän toiseksi alimman esimerkkipalkkatason. Itävallassa, Britanniassa ja Ruotsissa maan keskipalkka on varsin lähellä selvityksessä käytettävää suomalaista keskipalkkaa.

Vertailun ylin palkkataso, 132 200 euroa vuodessa, on suomalaisittain varsin korkea. Monissa maissa palkkahaitari on kuitenkin leveämpi kuin Suomessa, joten

riittävän korkea ylin palkkataso on kansainvälisessä vertailussa järkevää. Myös valtion tuloveroasteikkojen tuloajat vaihtelevat maittäin paljon². Suomessa korkein mahdollinen 57,9 prosentin marginaalivero saavutetaan noin 110 000-120 000 euron verotettavilla tuloilla³. Vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla marginaaliveroprosentti on 56,8. Marginaalivero nousi kuluvana vuonna, kun valtion tuloveroasteikkoon lisättiin uusi kahden prosentin lisävero 100 000 euroa ylittävälle tuloille.

TAULUKKO 1.1 Selvityksen palkkatulot vuonna 2013, euroa/vuosi.

Yksinäinen henkilö ja yhden tulonsaajan perhe	
	26 400
	40 700
	62 500
	132 200
Kahden tulonsaajan perhe	
	26 400 + 40 700 = 67 100
	40 700 + 62 500 = 103 200
	62 500 + 132 200 = 194 700

Taulukossa 1.1 esitetään selvityksessä käytetyt palkkatasot perhetyypeittäin. Yllä esitetyllä palkkarakenteella kuvataan tuloverojärjestelmän progressiivisuutta meillä ja muualla eikä tyypillisten esimerkkipalkansaajien verotusta. Valitulle palkkarakenteelle löytyy toki myös vastinetta suomalaisessa palkansaajakentässä (Tilastokeskus).

Alin esimerkkipalkka asettuu hyvin lähelle esimerkiksi koko vuoden työssä olevan kokoaikaisen

- kaupan kassan,
- tarjoilijan,
- lastenhoitajan ja koulunkäyntiavustajan sekä
- kuntasektorin jätehuoltotyöntekijän mediaanipalkkaa.

Toiseksi alinta palkkatasoa vastaavat esimerkiksi koko vuoden työssä olevan kokoaikaisen

- leipurin,

² Ylin 132 200 euron esimerkkipalkka ylittää reilusti tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alarajan monissa maissa. Esimerkiksi Belgiassa ylimmän tuloluokan alaraja on 37 330 euroa ja Alankomaissa 55 990 euroa. Osassa maita valtion tuloveroasteikon ylin tuloluokka on sen sijaan hyvin korkealla. Saksassa se alkaa vasta 250 730 eurosta, Yhdysvalloissa 400 000 USD:sta (noin 311 300 euroa) ja Sveitsissä 755 200 Sveitsin frangista (noin 626 600 euroa).

³ Marginaaliveroprosentti on kuluvana vuonna korkeimmillaan 108 000-120 000 euron verotettavilla vuosituloilla kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja työtulovähennyksen poistumisen vuoksi. Tätä korkeammilla tuloilla marginaalivero laskee hieman tasaantuen 56,8 prosenttiin.

- tietoliikenneteknologian käyttäjätukihenkilön tai
- kuntasektorilla esimerkiksi hallinnon ja
- opettajan ja opetusalan erityisasiantuntijan mediaanipalkka.

Toiseksi ylimmän esimerkkipalkan suuruisia mediaanipalkkoja on esimerkiksi koko vuoden työssä olevilla

- terveydenhuollon erityisasiantuntijoilla.
- teollisuuden tuotantojohtajilla,
- yksityisellä sektorilla lainopillisilla asiantuntijoilla ja
- valtion lainopillisilla erityisasiantuntijoilla.

Ylimmälle palkkatasolle yltävät esimerkiksi

- yksityisellä sektorilla johtajien ylin palkkakymmenys,
- kuntasektorilla lääkärien ja kaupunginjohtajien ja
- valtiolla hallinto- tai oikeusneuvoksen ylin palkkakymmenys.

Yksinäisen tulonsaajan lisäksi palkkaveroselvityksessä tarkastellaan kaksilapsista perhettä, jossa lasten iät ovat 5 ja 7 vuotta.⁴ Lapsiperheissä joko toinen puoliso on täysin tuloton tai molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä. Yhden tulonsaajan perhe on monissa maissa yleisempi perhetyyppi kuin Suomessa, jossa 15–64-vuotiaiden naisten työllisyysaste vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä oli 68,2 prosenttia. Miesten vastaava työllisyysaste oli samalla aikavälillä 70,8 prosenttia. Suomen kannalta on mielekästä tarkastella perhettä, jossa molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä, mutta yhden tulonsaajan perhe kuvaa paremmin perheiden verotusta monissa muissa maissa.⁵

1.5 Vertailussa käytetyt veroperusteet

Laskelmissa tarkastellaan kaikkia palkkatuloihin kohdistuvia tuloveroja ja veronluonteisia maksuja kussakin maassa. Tältä osin laskelmien lähtökohta on sama kuin OECD:n selvityksessä keskimääräisen palkansaajan tuloverotuksesta eri maissa. Tässä selvityksessä tarkastellaan kuitenkin pelkästään verotusta, eli sosiaalietuuksia ei ole lainkaan huomioitu, vaikka palkansaaja voisi niihin olla oikeutettu. OECD:n tarkastelussa sen sijaan esim. Suomen lapsilisä on huomioitu perheellisten tulonsaajien tapauksessa.

Laskelmissa huomioidaan vain viran puolesta automaattisesti tehtävät verovähennykset. Mahdolliset paikalliset tuloverot (kunnallis- tai osavaltioverot yms.) laskeetaan yleensä keskimääräistä verokantaa käyttäen. Yhdysvaltojen (Coloradon osavaltio), Kanadan (Ontarion osavaltio) ja Sveitsin (Zürichin kantoni) osalta las-

⁴ Monessa maassa lasten iät vaikuttavat verotuksen kautta annettavan perhetuen suuruuteen.

⁵ Pelkästään 26 400 euron vuosituloilla eläminen Suomessa ilman tulonsiirtoja on kahden vanhemman ja kahden lapsen perheelle vaikeahkoa. Siksi alin tulotaso yhden tulonsaajan suomalaisilla perheillä ei ole käytännössä kovin realistista, kun mahdollisia tulonsiirtoja ei huomioida.

kelmat on tehty valitulle esimerkkialueelle, jonka verotaso ei ole poikkeuksellinen ja joka edustaa maan keskitasoa.

Suomen osalta laskelmissa on huomioitu seuraavat palkansaajan maksamat verot ja veronluonteiset maksut: valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutusmaksun päiväraha- ja sairaanhoitomaksu, palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä Yle-vero. Laskelmissa on käytetty vuoden 2013 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, 19,38 % sekä keskimääräistä kirkollisveroprosenttia 1,41 %. Verojen rajaus on kirkollisveroa lukuun ottamatta sama kuin kansantalouden tilinpidossa ja kansainvälisissä verotilastoissa (OECD 2012, OECD 2013b). Kirkollisvero sisällytetään laskelmiin, koska valtaosa eli 76,4 prosenttia suomalaisista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon vuoden 2012 lopussa. Kirkollisveroa ei Suomea ja Ruotsia lukuun ottamatta sisällytetä muiden maiden osalta verolaskelmiin, koska se ei ole OECD:n yleisen tulkinnan mukaan pakollinen vero.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja tarkasteltaessa veronluonteisiksi tulkitaan kaikki lakisääteiset tai muutoin pakolliset maksut, jotka maksetaan julkiselle sektorille sosiaalivakuutusrahoittamiseksi, ja jotka määräytyvät työntekijän palkkatulojen, yrityksen maksaman palkkasumman tai yrityksen työntekijöiden lukumäärän perusteella. Lisäksi veronluonteinen sosiaalivakuutusmaksu ei ole vastikkeellinen, eli suoritetun maksun määrä ei suoraan vaikuta etuuden määrään. Sosiaalivakuutusmaksujen rajaus noudattaa OECD:n verotilastoissaan käyttämää luokitusta (OECD 2012, OECD 2013b).

Käytännössä varsinkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksuihin liittyy monia tulkinnanvaraisuuksia, joten tulokset eri selvityksissä saattavat poiketa jossain määrin toisistaan. Tässä selvityksessä on rajatapauksissa pyritty noudattamaan OECD:n omaksumia käytäntöjä⁶. Työnantajamaksujen suuruuteen vaikuttavat useissa maissa myös oletukset työntekijän ammatista sekä esimerkiksi erilaiset työnantajamaksuille säädetyt verohelpotukset⁷.

Yksityisen työnantajan maksamien sosiaalivakuutusmaksujen yhteismäärä on Suomessa vuonna 2013 keskimäärin 22,78 prosenttia palkasta. Työnantajien lakisääteisiä veronluonteisia sosiaalivakuutusmaksuja ovat työeläke-, tapaturmavakuutus-, työttömyysvakuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksu sekä sairausvakuutusmaksu⁸.

⁶ Osa Australian eläketurvasta rahoitetaan työnantajamaksuilla (the Superannuation Guarantee system), mutta yksityisillä rahastoilla, vakuutetun henkilökohtaisilla tileillä ja vakuutetun omilla eläketurvaa koskevilla päätöksillä on järjestelmässä huomattava rooli. Tämän vuoksi Australian työnantajamaksuja ei tässä selvityksessä tulkita veroluonteiseksi sosiaalivakuutusmaksuksi kuten ei OECD:n tilastoisakaan (OECD 2012, OECD 2013b).

⁷ Ranskan työnantajamaksuja laskettaessa on oletettu, että kahden alimman palkkatason työntekijät eivät ole esimiesasemassa ja kahden ylimmän palkkatason työntekijät ovat. Esimerkkilaskelmien pienin tulotaso on heinäkuussa 2005 voimaan tulleen maksualennuksen piirissä. Alennuksen vaikutus työnantajamaksuihin on arvioitu laskelmissa.

⁸ Tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut eivät sisälly OECD:n tilastoimaan veroasteeseen.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on kaikilta työnantajilta 2,04 % palkasta. Työnantajan palkkasumman mukaan porrastettuna työttömyysvakuutusmaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä maksua vuonna 2013 (2,32 %). Eläkemaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä TyEL-maksua (17,35 %), työnantajan tapaturmavakuutusmaksua 1,0 % ja työnantajan ryhmähenkivakuutusmaksua 0,07 %. Työnantajan toimialasta ja koosta johtuen todelliset veronluonteiset työnantajamaksut voivat olla suurempia kuin tutkimuksessa käytettävä yksityisten työnantajien keskiarvo. Työnantajan maksut laskivat Suomessa yhteensä 0,08 prosenttiyksikköä vuoteen 2012 verrattuna.

Suomea, Ruotsia ja Viroa koskevat laskelmat on tehty Veronmaksajain Keskusliitossa. Muiden maiden osalta verolaskelmat on pienin poikkeuksin laatinut Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta kansainvälisen tilintarkastustoimisto PricewaterhouseCoopersin Helsingin toimisto.⁹ Pääasiassa laskelmat on tehty kullekin tarkasteltavalle maalle verovuoden 2013 alussa voimassaolevien veroperusteiden mukaan.

1.6 Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi

Veronmaksajain Keskusliiton ennen vuotta 2002 tehdyissä palkkaverovertailuissa on tarkasteltu ostovoimaltaan vertailukelpoisia palkkatuloja (esim. Autio 2000, Autio ja Kurjenoja 2001). Vuonna 2002 euron käyttöönoton myötä aikaisempaa käytäntöä muutettiin, ja siirryttiin tällöin kaikkien mukana olevien euromaiden kohdalla euromääräisesti samoihin palkkatasoihin.

Nyt Veronmaksajien palkkaverovertailu kuvaa sitä, kuinka paljon euroja palkansaajalle jää tuloverojen jälkeen käteen kullakin euromääräisellä tulotasolla. Sitä, mikä on netto- tai bruttopalkan ostovoima eri maissa, ei käsitellä. Samaa periaatetta sovelletaan myös euroalueen ulkopuolisiin maihin. Euromääräiset esimerkipalkat on euroalueen ulkopuolisten maiden kohdalla muunnettu sen maan valuutaksi markkinakursseja käyttäen (liite 1). Euroalueen ulkopuolisten maiden muuntokursseiksi on tässä selvityksessä valittu vuoden 2012 keskiarvo.

⁹ Yhdysvaltojen veroprosenttien laskemisessa on hyödynnetty verohallinnon IRS:n sivulta löytyvää laskuria. Ranskan ja Italian sosiaalivakuutusmaksut on laskettu OECD:n, IBFD:n ja PriceWaterhouseCoopersin tietojen perusteella. Perheellisillä Britannian veroprosenteissa on huomioitu ansiotulovähennyksen ja lapsihyvityksen yhteisvaikutus.

2 KOKONAISVEROASTE JA VEROTUKSEN RAKENNE

2.1 Kokonaisveroasteet

Kokonaisveroaste suhteuttaa kaikki julkisen sektorin keräämät verotulot bruttokansantuotteeseen. Mittari kuvastaa julkisen sektorin laajuutta kansantaloudessa. Kokonaisveroasteen tulkintaan liittyy kuitenkin ongelmia erityisesti kansainvälisissä vertailuissa. Eroja maiden välillä synnyttävät muun muassa valtioiden mahdollisuus jakaa julkista tukea joko suorina tukina tai verovähennyksinä sekä tulonsiirtojen verollisuus tai verottomuus. Myös maiden erilaiset tavat rahoittaa eläkkeitä sekä harmaan talouden osuus kansantaloudessa vaikuttavat veroasteen tasoon. Ongelmista huolimatta kokonaisveroaste on laajasti käytetty tunnusluku, josta on olemassa kattavasti tilastotietoa. Taulukossa 2.1 esitetään vertailumaiden kokonaisveroasteet 1980–2011.

Taulukko 2.1 Kokonaisveroasteet selvityksen vertailumaissa 1980–2011. Lähde: Tilastokeskus, OECDiLibrary.

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011
	%	%	%	%	%	%	%	%
Tanska	43,0	46,1	46,5	48,8	49,4	50,8	47,6	48,1
Ruotsi	46,4	47,4	52,3	47,5	51,4	48,9	45,5	44,5
Ranska	40,2	42,8	42,0	42,9	44,4	44,1	42,9	44,2
Belgia	41,2	44,3	41,9	43,5	44,7	44,5	43,5	44,0
Suomi	35,8	39,8	43,7	45,7	47,2	43,9	42,5	43,7
Norja	42,4	42,6	41,0	40,9	42,6	43,2	42,9	43,2
Italia	29,7	33,6	37,6	39,9	42,0	40,6	42,9	42,9
Itävalta	39,0	40,9	39,7	41,4	43,0	42,1	42,0	42,1
Alankomaat	42,9	42,4	42,9	41,5	39,6	38,4	38,7	*
Saksa	36,4	36,1	34,8	37,2	37,5	35,0	36,1	37,1
Britannia	34,8	37,0	35,5	34,0	36,4	35,4	34,9	35,5
Viro	36,3	31,0	30,6	34,2	32,8
Espanja	22,6	27,6	32,5	32,1	34,3	36,0	32,3	31,6
Kanada	31,0	32,5	35,9	35,6	35,6	33,2	31,0	31,0
Sveitsi	24,6	25,2	24,9	26,9	29,3	28,1	28,1	28,5
Japani	24,8	26,7	28,6	26,4	26,6	27,3	27,6	*
Australia	26,2	27,8	28,0	28,2	30,4	30,0	25,6	*
Yhdysvallat	26,4	25,6	27,4	27,8	29,5	27,1	24,8	25,1
OECD	30,9	32,5	33,0	34,5	35,2	34,9	33,8	

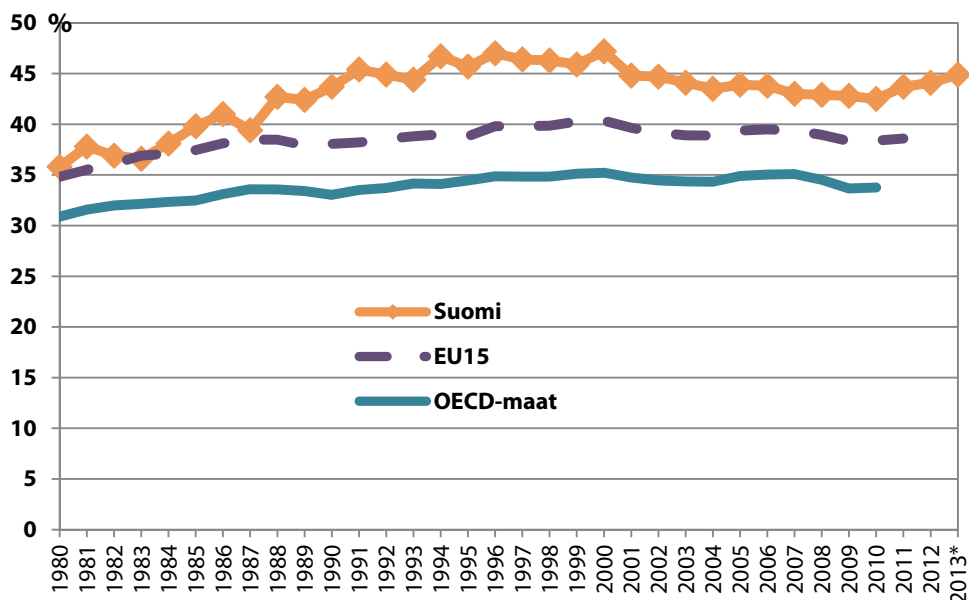
* Viimeisin tieto on vuodelta 2010.

Kokonaisveroasteet vaihtelevat maiden välillä huomattavasti. Myös yksittäisen maan veroaste vaihtelee eri vuosina veropolitiikasta ja suhdannetilanteesta riippuen. Esimerkiksi Suomen kokonaisveroaste oli vuonna 1985 kahdeksas 17 OECD-maan vertailussa. 1990-luvun alun talouslama ja sen aikana toteutetut veronkiristykset nostivat Suomen veroasteen kuitenkin vertailumaiden kolmen kireimmän verottajan joukkoon. Omaa luokkaansa olivat Ruotsi ja Tanska. 1990-luvun alun laman jälkeen talouskasvu ja harjoitettu veropolitiikka laskivat Suomen veroastet-

ta, mutta sijoitus on noussut jälleen aivan viime vuosina. Vuonna 2011 Suomen kokonaisveroaste oli vertailumaiden viidenneksi kirein. Veroaste on vajaan kahdeksan prosenttiyksikköä korkeammalla tasolla kuin 1980-luvun alussa. Nousuun ovat vaikuttaneet muun muassa eläkerahastojen kartuttaminen ja viime vuosien kulutusverojen kiristykset.

Kuvassa 2.1 esitetään Suomen sekä OECD- ja EU-maiden keskimääräisen veroasteen kehitys vuodesta 1980 lähtien. Suomen veroaste on EU- ja OECD-maiden keskimääräistä tasoa korkeampi. EU-maiden veroaste on pysytellyt jo useamman vuoden 40 prosentin tuntumassa. Myös OECD-maiden keskimääräinen veroaste on pysynyt 1990-luvulta lähtien varsin tasaisena, mutta tasoltaan EU-maita keveämpänä. OECD-maiden joukossa on enemmän verotukseen kriittisesti suhtautuvia maita, kuten USA, Kanada ja Meksiko.

Kuva 2.1 Kokonaisveroaste Suomessa sekä EU- ja OECD-maissa keskimäärin 1980–2013. Lähde: OECD, Tilastokeskus, v. 2013 ennuste valtiovarainministeriö.

2.2 Verorakenne ja työn verotus

Valtaosa verotuotoista kerätään OECD-maissa työn verotuksella eli henkilökohtaisella tuloverolla ja pakollisilla sosiaalivakuutusmaksuilla. Muita perinteisiä verotuskohteita ovat kulutusverot, yhteisöiltä perittävät tuloverot sekä omaisuusverot. Henkilökohtainen tulovero on ollut valtioille pitkään suurin yksittäinen tulonlähde. Sen merkitys on kuitenkin vähentynyt 1990-luvulta lähtien. Toisaalta samaan aikaan työnantajien ja työntekijöiden maksamien sosiaaliturvamaksujen taso on noussut. Työstä perittävien verojen osuus verotuotoista on siten pysynyt 1970-luvulta lähtien melko samana, mutta nykyisin painopiste on siirtynyt sosiaa-

liturvamaksujen suuntaan. Maiden väliset vaihtelut verorakenteen painotuksissa ovat kuitenkin suuria, kuten taulukosta 2.2 nähdään.

Taulukko 2.2. Verorakenne selvityksen maissa sekä OECD:n keskiarvo vuonna 2010, eri verolajien prosenttiosuus maan kokonaisverotuotoista, %. Lähde: OECDiLibrary.

	Henkilöiden tuloverot	Yritysten tuloverot	Sosiaalivakuutusmaksut	Omaisuusverot	Kulutuserot	Muut verot
Tanska	51	5,8	2,1	4	31,9	5,3
Ruotsi	28	7,6	25	2,4	29,4	7,5
Ranska	17	5	38,7	8,5	25	5,8
Belgia	28,1	6,2	32,4	6,8	25,6	0,8
Suomi	29,7	6	29,8	2,7	31,5	0,3
Norja	23,5	23,5	22,5	2,9	27,6	0
Italia	27,3	6,6	31,3	4,8	25,9	4,2
Itävalta	22,5	4,6	34,6	1,3	28	9
Alankomaat	22,3	5,6	36,3	3,8	30,8	1,3
Saksa	24,5	4,2	39	2,3	29,5	0,5
Britannia	28,8	8,8	19	12,1	30,8	0,6
Viro	15,9	4	38,5	1,1	40,2	0,5
Espanja	21,7	5,5	37,6	6,4	26,7	2,3
Kanada	34,9	10,7	15,3	11,5	24,3	3,3
Sveitsi	32,3	10,3	23,8	7,4	22,6	3,7
Japani	18,6	11,6	41,1	9,7	18,7	0,3
Australia	38,6	18,5	0	9,3	28,4	5,2
Yhdysvallat	32,8	10,8	25,7	12,8	18	0
OECD	23,9	8,6	26,4	5,4	33,1	2,5

Valtaosassa Euroopan maita välittömät verot, välilliset verot ja sosiaaliturvamaksut tuottavat verotuotoista kukin noin kolmanneksen. Tällaisia maita ovat esimerkiksi Itävalta, Saksa ja Italia. Joissakin maissa kuten Pohjoismaissa ja Britanniassa verorakenne painottuu hieman muita kohteita voimakkaammin tuloverotukseen. Erityisen voimakkaasti näin tapahtuu Tanskassa, jossa sosiaaliturvamaksuja ei ole juuri lainkaan. Sosiaaliturvamaksut ovat sen sijaan kireitä muun muassa Ranskassa, Espanjassa ja Virossa. Euroopan ulkopuolisissa selvityksen vertailuissa verorakenne painottuu työn verotukseen. Kehittyvissä kansantalouksissa, kuten esimerkiksi Meksikossa ja Baltian maissa, verorakenne painottuu tyypillisesti kulutuksen verotukseen.

3 VERTAILUMAIDEN VEROMUUTOKSET 2013

3.1 Verotus selvitykseen kuuluvissa euromaissa

Alankomaat

Yli 150 000 euron verotettaville tuloille säädettiin kriisimaksu.

Alankomaiden veroaste liikkuu EU-maiden keskiarvojen tuntumassa. Veroaste jakaantuu melko tasaisesti välittömien verojen, sosiaaliturvamaksujen ja välillisten verojen kesken. Kansainvälisen finanssikriisin alussa Alankomaiden kokonaisveroaste laski jonkin verran, mutta tuoreet sopeutustoimet ovat pysäyttäneet veroasteen laskun.

Alankomaiden talous ajautui vuoden 2012 loppupuolella uuteen taantumaa heikon kotimaisen kulutuskysynnän mukana. Kotimarkkinoiden vaimeutta lisäsivät erityisesti asuntojen hintojen lasku, pitkittynyt epävarmuus kansainvälisestä kehityksestä sekä työllisyysnäköymistä ja sopeutustoimet erityisesti julkisen sektorin tulojen lisäämiseksi. Alankomaat muun muassa korotti 1.10.2012 yleisen arvonalisäverokannan 19 prosentista 21 prosenttiin ja otti käyttöön pankkiveron. Sopeutustoimista huolimatta Alankomaiden julkisen talouden tasapaino on yhä sitkeästi alijäämäinen. Uusien sopeutustoimien tarpeellisuudesta vallitsee erimielisyyttä.

Vuonna 2013 valtion tuloveroasteikko muuttui siten, että asteikon alinta tulorajaa korotettiin 700 eurolla ja muiden tuloluokkien tulorajoja laskettiin 500 eurolla. Lisäksi asteikon alinta marginaaliveroprosenttia korotettiin 3,9 prosentilla ja toista marginaaliveroprosenttia korotettiin hieman. Yli 150 000 euron vuosituloille asetettiin uusi, kertaluonteinen kriisimaksu, jonka suuruus on 16 prosenttia tulorajan ylittävistä verotettavista tuloista. Pienituloisille 60–64-vuotiaille palkansaajille säädettiin maksimissaan 1 000 euron suuruinen bonus. Lisäksi asuntolainan korkovähennysoikeutta rajoitettiin, ja vakuutusmaksuvero korotettiin 9,7 prosentista 21 prosenttiin.

Ansiotulojen ohella Alankomaissa verotetaan myös asumistuloa progressiivisilla veroasteikoilla. Sen sijaan muiden tulolähteiden, tulot huomattavista osakeomistuksista sekä säästöjen ja investointien tuotto, verotus on suhteellista. Huomattavien osakeomistusten tuottoihin sovellettava verokanta on 25¹⁰ ja kolmannen tulolähteen tuoton verokanta on 30.

Palkkatuloja verotetaan neliportaisella tuloveroasteikolla, jonka alin marginaaliveroprosentti on 37 ja ylin 52 (ks. liite 2). Kahden alimman asteikkoluokan veroprosentit sisältävät kansallisen sosiaalivakuutusmaksun (31,15 % vuonna 2013), jolla

¹⁰ Efektiivinen veroaste on korkeampi, koska yritys maksaa jaettavista voitoista myös yritysveron.

rahoitetaan muun muassa eläkkeitä ja terveydenhuoltoa¹¹. Jokainen aikuinen maksaa perusterveydenhuollosta myös kiinteän perusmaksun¹², joka kompensoidaan pienituloisille. Työnantajat maksavat myös palkkasummasta riippuvaa sairausvakuutusmaksua (7,75 %). Aikaisemmin työntekijät olivat vastuussa tästä maksusta.

Alankomaissa työn verotusta kevennetään verohyvityksillä. Kaikille myönnetään perushyvitys, jonka määrä on alle 65-vuotiaille kuluvana vuonna 2001 euroa ja yli 65-vuotiaille 1034 euroa. Yksinhuoltajavanhemmille ja pienituloisille huoltajille myönnetään kiinteitä lisähyvityksiä. Työllisyshyvityksen määrä on 40 248 euron ylittäviltä vuosituloilta 550 euroa ja sitä pienemmillä tuloilla hyvitys on maksimissaan 1 723 euroa. Hyvin pienituloisille 60–64-vuotiaille palkansaajille myönnetään lisäksi maksimissaan 1 100 euron työllisyysbonus.

Perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, myönnetään lapsilisää. Lapsilisän määrä riippuu lapsen iästä ja tietyissä tapauksissa myös perheen koosta. Matalammilla vuosituloilla lapsilisää kasvatetaan tulosidonnaisella osalla. Puolisoihin verotetaan yksilöllisesti heidän omista tuloistaan, mutta tiettyjen tulojen (kuten asuntotulo) ja kustannusten (lastenhoitomenot) kohdalla puolisoit saavat itse päättää erien keskinäisestä jakamisesta. (International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b, European Commission 2013b.)

Belgia

Palkkaverotus pysyi ennallaan vuonna 2013.

Belgia on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa verorakenne painottuu palkansaajien ja yritysten tuloveroihin ja sosiaaliturvamaksuihin. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista alittaa sen sijaan EU:n keskiarvon. Tuloverotusta uudistettiin Belgiassa laajalla ohjelmalla vuosina 2000–2006, mutta verouudistus kevensi työn verotusta tosiasiallisesti vain hieman lähinnä työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen kautta.

Belgian talouspolitiikan keskeisin haaste on julkisen sektorin velkaantumisen kääntäminen laskuun, sillä velka on noussut jo 100 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kansainvälisen finanssikriisin seurauksena myös Belgian rahoitusaliijäämä ylitti EU:n liiallisen alijäämän viitearvot, mutta nyt alijäämä näyttäisi alittavan kolmen prosentin rajan. Hallitus on pyrkinyt vahvistamaan julkistalouden rahoitusasemaa leikkaamalla julkisia menoja, laajentamalla veropohjaa, tehostamalla harmaan talouden vastaisia toimia sekä eräillä veromuutoksilla. Ko-

¹¹ Alankomaiden sosiaalivakuutus koostuu kahdesta järjestelmästä. Kaikkien rahoittaman kansallisen järjestelmän ohella työntekijöiden sairaus- ja työttömyysetuudet rahoitetaan pelkästään työntekijöiltä perittäviltä sosiaalivakuutusmaksuilla. Maksun suuruus riippuu toimialasta ja bruttopalkasta.

¹² Perusterveysmaksu on keskimäärin noin 1 250 euroa vuodessa. Vastikkeellisuuden vuoksi sitä ei lueta veroksi tässä selvityksessä, kuten ei myöskään esim. OECD:n julkaisuissa.

missio on kuitenkin suositellut Belgialle lisätoimia, sillä alijäämän riittävä supistuminen on yhä epävarmaa.

Veromuutokset vuosina 2012 ja 2013 ovat koskeneet pääasiassa yritysten tai pääomatulojen verotusta. Henkilöiden tuloverotukseen ei sen sijaan tehty suuria muutoksia. Valtion tuloveroasteikon tuloajoja nostettiin 2,8 prosentilla ja perusvähennys nousi 190 eurolla vuonna 2013. Muutoksia tehtiin myös verovähennysten rakenteeseen, sillä verovähennykset elatusmaksuvähennystä lukuun ottamatta muutettiin kiinteiksi verohyvityksiksi. Hyvityksen määräksi säädettiin 30 tai 40 prosenttia. Enää vähennyksen verohyöty ei siis riipu veronmaksajan rajaveroasteesta.

Verovelvollisen työtuloja verotetaan Belgiassa progressiivisella valtion tuloveroasteikolla (ks. liite 2). Veroasteikko on erittäin kireä jo varsin matalilla verotettavilla tuloilla. Kunnilla voi olla suhteellisesti määräytyviä paikallisia lisämaksuja tai ne voivat myöntää ylimääräisiä verohelpotuksia. Kunnallisten lisäverojen keskiarvo on noin 7,4 prosenttia. Brysselin alue perii yhden prosentin ylimääräistä lisämaksua. Belgian liittovaltioluonteen vuoksi tulo- tai kiinteistöverot taikka rekisteröintimaksut eri alueilla voivat vaihdella huomattavasti.

Belgian verojärjestelmä sisältää suuren joukon erilaisia verovähennyksiä tai verohyvityksiä. Näistä keskeisiä ovat 6 990 euron perusvähennys, tulonhankkimisvähennys¹³ ja pienituloisille palkansaajille myönnettävä maksimissaan 660 euron verohyvitys. Perusvähennystä korotetaan muun muassa pienituloisuuden, lasten lukumäärän tai muiden perhetilanteeseen liittyvien tekijöiden perusteella.

Verovuonna 2005 Belgiassa siirryttiin periaatteessa puolisoiden erillisverotukseen, jossa avio- ja avoliitossa asuvien puolisoiden tulot arvioidaan molemmille erikseen. Puolisoiden verotus arvioidaan kuitenkin molemmille yhteisesti, minkä vuoksi verotus noudattaa käytännössä enemmän puolisoiden yhteisverotusta. Suurempituloisen puoliso voi esimerkiksi siirtää osan tuloistaan toiselle puolisolalle, jos vähemmän ansaitsevan puolison tulot alittavat 30 prosenttia puolisoiden yhteisistä nettoansiotuloista. (European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b)

Espanja

Palkasta maksetaan korotettua tuloveroa.

Asunto- ja rahoitussektori vetivät kansainvälisen talouskriisin myötä Espanjan kansantalouden syvään lamaan vuonna 2007. Aluksi hallitus vielä elvytti taloutta, mutta alijäämäinen julkinen talous, korkealle nousseet valtionlainojen korot ja pankkien pääomittaminen pakottivat Espanjan säästötalkoisiin. Vuodesta 2010

¹³ Vähennyksen maksimimäärä on 3 900 euroa, mutta sen ylittävät todennettavat tulonhankkimiskustannukset voidaan vähentää.

lähtien Espanja on useissa eri yhteyksissä leikannut julkisia menoja, korottanut veroja ja uudistanut sekä eläkejärjestelmäänsä että työmarkkinoita. Suurin osa tulo- ja menosopeutuksesta tapahtui vuonna 2012.

Espanja on muun muassa kiristänyt kahteen kertaan arvonlisäverotusta. Ensimmäisen kerran yleinen arvonlisäverokanta nousi 16 prosentista 18 prosenttiin vuonna 2010. Vuoden 2012 syyskuun alusta lähtien yleinen arvonlisäverokanta nousi 21 prosenttiin. Samalla alennettu kahdeksan prosentin verokanta nousi kymmeneen. Myös säästöjen verotus kiristyi 2012, kun veroprosentteja korotettiin ja asteikkoon lisättiin uusi porras yli 24 000 euron ylittävillä tuloilla. Säästöjä verotetaan 6 000 euroon asti 21 prosentin mukaan. Sen ylittävistä tuloista peritään 25 prosentin vero aina 24 000 euroon asti, minkä jälkeen veroprosentti nousee 27:ään.

Ansiotulojen verotus ei ole säästynyt kiristyksiltä. Vuonna 2011 korotettiin yli 120 000 euroa ansaitsevien tuloverotusta, mutta kiristyksiä jatkettiin jo seuraavana vuonna. Tällöin valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja korotettiin kautta linjan progressiivisesti nousevalla erillisellä lisäverolla, joka on voimassa kaksi vuotta. Asteikkoon luotiin myös uusi lisäporras 300 000 eurosta ylöspäin (ks. liite 2). Lisäveron marginaaliveroprosenttien kiristysten suuruusluokka liikkuu 0,75–7,0 prosenttiyksikön välillä, joten seitsemänportaisen veroasteikon alin marginaali on 24,75 ja ylin 52 prosenttia.

Kuluvana vuonna palkansaajan tuloverotus pysyi keskeisiltä osiltaan ennallaan. Sen sijaan joitakin jo aiemmin päätettyjä veromuutoksia tuli voimaan lähinnä yritysverotukseen, minkä lisäksi vakituisen asunnon hankintaan tai remontointiin liittynyt maksimissaan 1 356 euron korkohyvitys poistettiin kokonaan. Ennen vuodenvaihdetta myönnettyjen lainojen hyvitys säilyy kuitenkin ennallaan. Lisäksi alkoholi- ja tupakkaverot kiristyivät 30.6.2013 lähtien.

Akuutti velka- ja pankkikriisi tuntuu nyt rauhoittuneen Espanjassa, mutta kotimarkkinat ovat vajonneet säästötoimien seurauksena syvään taantumaa ja työttömyys on noussut korkealle tasolle. Kokonaisveroaste on noussut heikon taloustilanteen vuoksi hitaasti. Julkinen talous onkin yhä vaikeasti alijäämäinen ja velkaantumisen nopeaa. Toukokuun alussa Espanja ilmoitti vakausohjelmaa antaessaan, että hallitus suunnittelee jatkavansa määräajaksi säädettyjä veronkiristyksiä yhdellä vuodella. Tämän lisäksi yritysverotuksen kilpailukykyä pyritään lisäämään. Espanjan talouden odotetaan pääsevän varovaiseen kasvu-uraan kiinni vuoden 2014 aikana. Julkisen talouden alijäämän arvioidaan saavuttavan EU:n sallimat viitearvot vuoden 2016 tuntumassa.

Työtuloista ei peritä Espanjassa paikallisia veroja, mutta sekä työntekijä ja erityisesti työnantajat maksavat pakollisia sosiaaliturvamaksuja. Espanjan verojärjestelmä sisältää useita vähennyksiä ja joitakin verohyvityksiä. Henkilökohtaisten vähennysten euromääriin ei ole tehty kuitenkaan tarkistuksia vuoden 2008 jälkeen.

Veronmaksajakohtainen perusvähennys on 5 151 euroa, minkä lisäksi työtuloista myönnetään tuloista riippuva työllisyysvähennys. Työllisyysvähennys on suurimmillaan alle 9 180 euron verotettavilla vuosituloilla, mutta sen saa aina vähintään 2 652 euron suuruisena. Alle 8 000 euron verotettavista työtuloista myönnetään lisäksi ylimääräinen 400 euron verohyvitys. Ylimääräistä verohyvitystä saa vielä osittaisena alle 12 000 euron työtuloilla, mutta sen jälkeen hyvitystä ei enää myönnetä.

Lapsivähennyksen määrää kasvatetaan lasten lukumäärän mukaan aina neljänteen lapseen asti, minkä lisäksi pienistä lapsista saa vielä lisävähennyksen. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaaajaideille kohdennetaan oma 1 200 euron verohyvitys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään. (European Commission 2013a, European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b)

Italia

Arvonlisäveroa korotettiin, pienten tulojen verokevennystä lykättiin.

Italia on ollut koko 2000-luvun korkean veroasteen maa, jossa verotuloja kerätään erityisesti tuloverotuksella. Osittain kireä tuloverotus aiheutuu Italian ammatinharjoittajien maksamasta laajapohjaisesta paikallisesta tuloverosta (*IRAP*). Välillisen verotuksen merkitys on ollut Italiassa Euroopan matalimpia.

Italia on pysytellyt 2011–2012 Euroopan velkakriisin keskiössä, kun valtion joukkovelkakirjojen korot nousivat ja epävarmuus hallituksen kykyyn tehdä kurinalaista politiikkaa oli suurta. Epävarmuuden vähentämiseksi Italia aloitti säästötoimet, jotka painottuivat varsinkin aluksi veronkiristyksiin. Kiristykset ulottuivat välilliseen ja omaisuuden verotukseen sekä jossain määrin henkilöiden ja yritysten tuloverotukseen. Esimerkiksi yleinen arvonlisäverokanta nousi 17.9.2011 lähtien yhdellä prosenttiyksiköllä 21 prosenttiin. Vuoden 2012 alussa korotettiin polttoaineiden valmisteveroja, ja muun muassa paikallista kiinteistövero uudistettiin ja sen verotusarvoja korotettiin. Lähes kaikkien pääomatulojen lähdevero yhtenäistettiin 20 prosenttiin. Italia sopi kesällä 2012 myös julkisten menojen leikkausohjelmasta.

Kotimainen kysyntä painui viime vuonna Italiassa reippaasti miinukselle, ja työttömyys on noussut sen jälkeen lähes 12 prosentin tuntumaan. Heikon talouskasvun ohella Italiassa tapahtui hallitusvaihdos. Italia on kuitenkin onnistunut pääsemään eroon liiallisesta rahoitusaliijäämästään, vaikka Italian velkataakka ylittää nykyisin jo 130 prosenttia BKT:sta.

Italia nosti yleisen arvonlisäverokannan 22 prosenttiin 1.10.2013 alkaen, kun hallitus oli sitä ennen pyrkinyt lykkäämään nostoa useampaan otteeseen. Hallitus on perunut kuluvalle vuodelle esitetyn tuloverokevennyksen, joka olisi toteutettu laskemalla valtion tuloveroasteikon kahden alimman tuloaluokan marginaaliveroprosentteja yhdellä prosenttiyksiköllä. Sen sijaan hallitus on kiristänyt leimaveroa ja

suurten yritysten tuloveroa sekä säätänyt rahoitusmarkkinaveron. Lapsivähennystä nostettiin sen sijaan kuluvana vuonna selvästi.

Italian viisiportaisen tuloveroasteikon keskeiset muutokset 2000-luvulla ovat nähtävissä liitteessä 2. Yli 300 000 euron verotettavista tuloista peritään lisäksi kuluvan vuoden loppuun asti väliaikaista 3 prosentin lisävero.¹⁴ Lisävero on tulosta vähennyskelpoinen erä. Valtion tuloveron lisäksi Italian alueilla ja kunnilla on oikeus määrätä työtuloille erillinen lisävero. Palkansaajan alueelliset lisäverot vaihtelevat 1,23 ja 1,73 prosentin välillä. Kunnalliset verot voivat vaihdella nollassa 0,9 prosenttiin. Työntekijän keskimääräinen sosiaaliturvamaksu on kymmenen prosentin suuruusluokkaa riippuen bruttopalkan suuruudesta, työntekijän asemasta yrityksessä ja yritystyyppistä.

Italiassa myönnetään verohyvityksiä esimerkiksi lääkekulujen, puolison, lasten lukumäärän, asuntolainan korkomenojen tai maksettujen pakollisten sosiaalivakuutusmaksujen perusteella. Työ- tai eläketulojen perusteella myönnetään myös hyvitys ansiotuloista. Hyvityksen määrä riippuu verovelvollisen kokonaistuloista, joiden tulee alittaa 55 000 euroa. Työtuloista myönnettävän ansiotulohyvityksen maksimimäärä on 1 840 euroa. Eläketulojen perusteella verohyvityksen määrä on maksimissaan 1 725 euroa. (European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b.)

Itävalta

Palkansaajan tuloverotus pysyi ennallaan.

Itävallan kokonaisveroaste on varsin korkea, ja noin puolet verotuloista kerätään työn verotuksella¹⁵. Vuoden 2009 alussa Itävallassa toteutettiin tuloverouudistus, joka kevensi verotusta vuositasolla noin yhdellä prosenttiyksiköllä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kevennykset koostuivat lähinnä tuloverokevennyksestä sekä helpotuksista lapsiperheille. Veroaste on pysynyt viime vuodet suurin piirtein ennallaan.

Itävallan talous- ja työllisyyskehitys on ollut moniin muihin maihin nähden varsin vakaata, vaikka tuoreimmat kasvuluvut ovatkin madalleet vain hieman plussan puolella. Itävallan kotimainen kysyntä on ollut kuitenkin melko vahvaa, ja vientiyritykset ovat onnistuneet kasvattamaan markkinaosuuttaan ulkomailla. Myös maan laaja pankkisektori on säästynyt suurilta ongelmilta. Itävallan julkisen talouden rahoitusjäämä alittaa EU:n kolmen prosentin viitearvon, mutta hallitus on toteuttanut viime vuosien aikana useita sopeutustoimia niin tulojen lisäämiseksi

¹⁴ Hyvätuloisilta virkamiehiltä ja parlamentin edustajilta peritään lisäksi 5–10 prosentin lisävero. Vero kaksinkertaistuu, jos tulot ylittävät 150 000 euroa.

¹⁵ Perinteisten tuloverojen ja sosiaaliturvamaksujen ohella työnantajat maksavat Itävallassa palkkasummasta välillisiä veroja. Tällainen veronluonteinen maksu suoritetaan esimerkiksi rahastoon, joka tasaa vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia.

kuin menojen karsimiseksi. Palkansaajien tuloverotusta ei ole kuitenkaan kiristetty.

Hallitus on esimerkiksi kiristänyt tupakan verotusta, muokannut eräitä ympäristöverojaan sekä ottanut käyttöön pankki- ja lentolippuveron¹⁶. Vuodesta 2013 lähtien eräiden suurten lomakorvausten verotusta kiristettiin kolmen vuoden määräaikaisella solidaarisuusverolla. Aikaisemmin kesä- ja joululomalta saatua korvausta verotettiin kuuden prosentin suhteellisella verokannalla, mutta nyt 24 380 euron ylittävän kuukausipalkan verotus kiristyy tulojen lisääntyessä progressiivisesti aina 50 prosenttiin asti.

Valtion progressiivinen tuloveroasteikko löytyy liitteestä 2. Alinta 36,5 prosentin marginaaliveroastetta maksetaan 11 000 euron verotettavista vuosituloista alkaen, ja ylin 50 prosentin marginaaliveroaste kohdistuu 60 000 euron verotettaviin vuosituloihin. Tulonhankkimisvähennyksen ohella palkkatuloista myönnetään automaattisesti verohyvitys työtuloista ja työmatkoista. Lisäksi verovelvollinen saa vähentää tulostaan maksetut sosiaaliturvamaksut ja tietyillä edellytyksillä myös koromenoja sekä lääke- ja koulutuskustannuksia.

Lapsiperheiden tuet muodostuvat tuloista riippumattomasta 58,40 euron kuukausittaisesta lapsihyvityksestä ja 220 euron vuosittaisesta lapsivähennyksestä. Lapsivähennykseen on kytketty kannustin molemmille vanhemmille osallistua työelämään. Jos molemmat vanhemmat vaativat vähennystä, heille myönnettävää vähennystä kasvatetaan 20 prosentilla. Alle 10-vuotiaiden lasten päivähoitokustannuksista saa verovähennyksen ja lastenhoidon tukea voidaan maksaa myös työnantajille. Jos puoliso on pienituloisen, perheelle myönnetään ylimääräinen 494 euron puolisohyvitys, jonka määrä nousee yksinhuoltajilla ja lasten lukumäärän kasvaessa. (European Commission 2013a, 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b.)

Ranska

Suurituloisten työn verotus kiristyi.

Ranskan kokonaisveroaste on EU-maiden kireimpiä, ja erityisesti työnantajien maksamat työn sivukulut ovat korkeat. Ranskan tuloverojärjestelmä on kuitenkin varsin tehoton, sillä se sisältää useita satoja erilaisia verovähennyksiä tai muita verotuksia. Myös puolisoiden yhteisverotus monimutkaistaa verotusta.

Ranskan julkinen talous on ollut jo vuosikautia alijäämäinen, mutta Euroopan velkakriisin myötä Ranska on kohdannut, erityisesti luottoluokittajien taholta, yhä tiukempia vaatimuksia julkisen talouden tasapainottamiseksi. Konkreettisia päätöksiä on tehty kuitenkin vasta vuodesta 2011 lähtien, jolloin muun muassa valti-

¹⁶ Lentolippuveroa on tosin jo pienennetty lentokenttien odotettua vaikeampien kilpailukykyongelmien vuoksi.

on tuloveroasteikon ylin marginaaliveroaste nousi yhdellä prosenttiyksiköllä 41 prosenttiin. Vuonna 2012 valtion tuloveroasteikon tuloajat jäädytettiin vuosiksi 2012 ja 2013, mitä ei ole tapahtunut Ranskassa yli 40 vuoteen. Lisäksi yli 250 000 euron vuosituloille säädettiin kolmen prosentin lisävero ja yli 500 000 euroa ansaitseville neljän prosentin lisävero. Kulutusverojen puolella kiristettiin tupakka- ja alkoholiveroa sekä luotiin uusi alennettu seitsemän prosentin arvonlisäverokanta. Elokuusta 2012 lähtien poistettiin ylitöiden verovapaus¹⁷.

Valtion tuloveroasteikkoon luotiin vuonna 2013 uusi, 150 000 euron verotettavista tuloista alkava tuloluokka, jonka ylittäviä tuloja verotetaan 45 prosentin verokannalla. Myös muita veromuutoksia toteutettiin runsaasti, vaikka Francois Hollanden vaalilupaus 75 prosentin marginaaliveroasteesta suurituloisille ei toteutunutkaan Ranskan perustuslakikomitean lausunnon vuoksi¹⁸. Useimpien pääomatulojen, kuten osinkojen, korkotulojen ja luovutusvoittojen verotus muutettiin tietyillä rajoituksilla progressiiviseksi. Yritysverotuksessa rajoitettiin korkomenojen vähennysoikeutta sekä otettiin käyttöön uusi, kilpailukykyä tukeva verohyvitys, jonka määrä on kuluvana vuonna kuusi prosenttia työntekijän palkkasummasta. Työntekijän palkkasumma ei saa tällöin ylittää Ranskassa säädettyä minimipalkkaa kerrottuna kertoimella 2,5. Vuoden 2014 alussa yleinen 19,6 prosentin arvonlisäverokanta nousee 20 prosenttiin ja alennettu 7 prosentin verokanta 10 prosenttiin.

Työtuloja verotetaan Ranskassa valtion progressiivisella viisiportaisella tuloveroasteikolla (ks. liite 2). Veroasteikkoa sovelletaan edellisen vuoden verotettaviin tuloihin kotitalouskohtaisesti. Valtion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloista sosiaaliveroja, jotka ovat tietyillä ehdoilla osittain vähennysoikeutettuja muussa tuloverotuksessa. Kunnilla ei ole verotusoikeutta työtuloihin.

Pienituloisten työllistymistä alettiin kannustaa vuonna 2001 käyttöön otetulla erityisellä kotitalouskohtaisella verosta tehtävällä vähennyksellä, työllisyysbonuksella. Bonuksen määrään vaikuttavat työtulojen lisäksi muun muassa hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Työllisyysbonus on suurimmillaan minimipalkkaa (12 475 euroa vuodessa) ansaitsevilla työntekijöillä. Jos bonus ylittää kotitalouden maksettavaksi määrätyt verot, loppuosa vähennyksestä hyvitetään verovelvollisille. Työllisyysbonuksen tulorajoihin ei ole tehty vuodesta 2009 lähtien tarkistuksia. Sen rinnalle on säädetty uusi erittäin pienituloisten työntekoa kannustava tulonsiirto.

Ranskan talouskasvun odotetaan pysyvän tänä vuonna nollan tuntumassa, mutta sopeutustoimet pienentävät alijäämää Euroopan Komission sallimia viitearvoja kohti. (European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b.)

¹⁷ Ylityökorvaukset säädettiin työntekijöille verovapaiksi elokuussa 2007.

¹⁸ Perustuslakikomitea piti veroa ongelmallisena Ranskan yhteisverotuksen vuoksi, mikä olisi asettanut suurituloiset perheelliset ja perheettömät kotitaloudet taloudellisesti hyvin erilaiseen asemaan. Hollande ei ole kuitenkaan luopunut 75 prosentin lisäverosta suurituloisille. Hän on esittänyt, että 75 prosentin vero säädettäisiin niille yrityksille, jotka maksavat yli miljoonan euron palkkaa työntekijälleen.

Saksa

Verot pysyvät Saksassa ennallaan vuonna 2013.

Saksan kokonaisveroaste ylittää EU-maiden keskiarvon, ja erityisesti työntekijän pakolliset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Saksassa korkeat. Vuonna 2007 toteutetusta arvonlisäverokantojen nostosta huolimatta kulutuksen verot sen sijaan kuuluvat Euroopan matalimpiin. Korkeahkosta kokonaisveroasteesta huolimatta Saksa on kamppaillut julkisen velkaantumisen kanssa jo pitkään, mutta liiallisesta rahoitusaliijäämästä maa pääsi eroon jo pari vuotta sitten. Saksan veropolitiikka on ollut viime vuodet varsin muuttumatonta.

Euroopan velkakriisistä huolimatta Saksan talouskasvu on ollut viime vuosina vahvaa. Myös työttömyysaste on painunut ennätyskellisen matalalle. Viime vuonna kasvu kuitenkin hidastui lähelle nolaa, eivätkä kasvunäkymät tälle vuodelle ole sen paremmat. Osittain heikosta talustilanteesta johtuen Saksan veropolitiikka on tänä vuonna lievästi elvyttävää, kun työntekijöiden ja työnantajien työeläkevakuutusmaksu laski 0,35 prosenttiyksiköllä ja perusvähennys nousi 126 eurolla. Muutokset pitävät tuloverotuksen suurin piirtein edellisen vuoden tasolla.

Työtuloja verotetaan Saksassa liittovaltion progressiivisella funktiopohjaisella tuloveroasteikolla (ks. liite 2). Tuloveroihin lisätään 5,5 prosentin solidaarisuusmaksu. Puolisoita verotetaan yhdessä, jos he eivät vaadi erillisverotusta. Liittovaltion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloistaan lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja. Euromääräisen maksimimäärän jälkeen maksuja ei kuitenkaan enää peritä. Tuloverotuksen keskeisimmät vähennykset ovat perusvähennys, 8 130 euroa, ja tulonhankkimisvähennys. Lapsiperheet saavat tukea muun muassa lapsivähennyksen ja lapsilisän muodossa. Yksinhuoltajavanhemmat saavat korotettua tukea. (European Commission 2013a, European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b)

Suomi

Uusi yleisradiovero ja tuloverokiristykset nostivat tuloveroprosenttia.

Suomessa palkansaajien tuloverotusta on kevennetty vähitellen vuodesta 1996 lähtien sekä sosiaalivakuutusmaksuja alentamalla, valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja leikkaamalla että kunnallisveron ansiotulovähennyistä korottamalla ja laajentamalla sitä uusille tulotasoille. Vuonna 2006 kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korotus korvattiin uudella valtion verotuksessa tehtävällä ansiotulovähennyksellä. Vähennys mahdollisti myös pienituloisten tuloverotuksen keventämisen ilman kuntien tulopohjan kaventamista. Valtionverotuksen ansiotulovähennys korvattiin uudella työtulovähennyksellä vuonna 2009. Työtulovähennys on edeltäjänsä kaltainen verosta tehtävä vähennys, joka mahdollistaa uusien verokevennysten suuntaamisen myös pienituloisille ilman, että kuntien tulopohja heikkenee.

Pitkä, asteittaisten tuloverokevennysten ajanjakso päättyi vuoteen 2009, jolloin palkansaajien tuloverot kevenivät tulotasosta riippuen vajaalla yhdellä prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen palkansaajien tuloverotus pysyi Suomessa vuoteen 2012 saakka suurin piirtein ennallaan. Näin siitä huolimatta, että palkat, keskimääräinen kunnallisvero ja palkansaajan lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut nousivat vuosittain. Tuloverotusta automaattisesti kiristävien tekijöiden vaikutus kompensoitiin verovelvollisille muuttamalla tuloveroasteikkoja ja kasvattamalla verovähennyksiä.

Vuonna 2013 tuloverotusta lähdettiin kuitenkin kiristämään, kun ansiotuloverotukseen aikaisempina vuosina tehdyistä kompensatioista ja tarkistuksista luovuttiin. Valtion tuloveroasteikon tulorajat ja marginaaliveroprocentit pidettiin siten muilta osin ennallaan, paitsi että 100 000 euron ylittävälle verotettaville tuloille luotiin uusi tuloluokka. Kolmen vuoden määräajaksi säädetyn uuden tuloluokan marginaaliveroprosentti on 31,75, mikä on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin toiseksi ylimmän tuloluokan lisäveroprosentti. Kiristysten vastapainona pienituloisten asemaa kuitenkin helpotettiin kasvattamalla muun muassa työtulovähennyksen maksimimäärää ja nostamalla perusvähennys 2 880 euroon vuodessa. Perusvähennys ei ulotu tässä vertailussa käytetyille palkkatasoille. Vuonna 2013 keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi Suomessa 0,14 prosenttiyksikköä.

Vuoden alussa luovuttiin kotitalouskohtaisesta televisiolupamaksusta ja siirryttiin perimään television omistamisesta riippumatonta yleisradioveroa. Henkilöiltä perittävän Yle-veron suuruus on 50–140 euroa. Yle-vero peritään muun tuloverotuksen yhteydessä, joten yksittäisellä ihmisellä Yle-vero kasvattaa tuloveroprosenttia erityisesti aivan pienimmillä tuloilla. Toisaalta ostovoimaa tarkasteltaessa yksin asuvan henkilön maksurasitus kevenee, kun aiemmin noin 250 euron tv-lupa muuttui 140 euron Yle-veroksi. Tämän selvityksen matalimmalla 26 400 euron esimerkkituloilla Yle-vero nostaa veroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä, mutta ylimmällä palkkatasolla vaikutus on vain 0,1 prosenttiyksikköä.

Veropolitiikka oli kiristävää myös muissa veromuodoissa. Kuluvana vuonna nostettiin muun muassa kaikkia arvonlisäverokantoja ja vakuutusmaksuveroa yhdellä prosenttiyksiköllä. Sen ohella säädettiin myös pankkivero ja kiristettiin määrälläisesti ylimpien perintöjen verotusta. Toisaalta kuluvana vuonna otettiin käyttöön eräitä lähinnä yritysverotukseen säädettyjä kasvukannustimia.

Viro

Verot lähes viime vuoden tasolla – työttömyysvakuutusmaksu laski hieman.

Viron veroaste on korkeampi kuin muissa Baltian maissa, mutta selvästi matalampi kuin EU-maissa keskimäärin. Lähinnä työnantajilta kerättävien sosiaaliturvamaksujen merkitys veroasteessa on suuri. Vuonna 2011 kokonaisveroaste laski, mutta se aiheutui lähinnä hyvästä talouskasvusta, eikä veromuutoksista. Viron veropolitiikan tavoitteena on ollut jo pidemmän aikaa siirtää verorasitusta pois työn

ja tuotannontekijöiden verotuksesta kohti kulutusta, luonnonvarojen käyttöä ja ympäristöä. Aivan viime vuosina tuloverot ovat pysyneet ennallaan, mutta valmisteveroja on korotettu vuosittain. Sen lisäksi arvonlisäveroon tehtiin kahden prosenttiyksikön korotus heinäkuussa 2009.

Työtuloista ja henkilökohtaisista pääomatuloista maksetaan Virossa 21 prosentin tasavero. Vielä vuonna 2004 veroprosentti oli 26, mutta sen jälkeen prosenttia kevennettiin vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä aina 21 prosenttiin asti vuonna 2008. Vuonna 2009 kansainvälinen talouslama pienensi verokertymiä ja kasvatti julkisia menoja, minkä vuoksi Viro luopui suunnitelmistaan keventää tulovero asteittain 18 prosenttiin. Vuonna 2011 hyvän talouskasvun siivittämänä Viro päätti laskea veroprosentin 20:een, mutta vasta vuonna 2015.

Viron tuloverotus ei ole puhdas tasaverojärjestelmä, sillä jokaisen verovelvollisen kokonaistuloista vähennetään henkilökohtainen perusvähennys. Perusvähennys muodostaa verojärjestelmään verotettavan tulon alarajan, joka on ollut vuodesta 2011 lähtien 1 728 euroa (ks. liite 2). Aikaisempien suunnitelmien mukaan myös perusvähennystä oli tarkoitus nostaa vuosittain aina 2 300 euroon asti, mutta siitä suunnitelmasta on luovuttu. Toisen vanhemman perusvähennys kaksinkertaistetaan kuitenkin toisesta perheen alle 18-vuotiaasta lapsesta lähtien.

Virossa ei ole paikallisia tuloveroja eivätkä palkansaajat maksa sosiaalivakuutusmaksuja. Palkansaajilla on kuitenkin 2,0 prosentin työttömyysvakuutusmaksu¹⁹, kun vastaava maksuprosentti työnantajilla on 1,0. Työntekijän työttömyysvakuutusmaksu laski 0,8 prosenttiyksikköä viime vuodesta, kun työnantajilla kevennys oli 0,4 prosenttiyksikköä. Työnantajat maksavat työntekijöiden palkkasummasta myös 33 prosentin sosiaaliveroa. Virossa ei ole varsinaista yleistä yritysveroprosenttia, vaan vasta jaettavia voittoja verotetaan samalla 21 prosentin tasaverolla. (European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b.)

3.2 Verotus vertailun muissa Euroopan maissa

Britannia

50 prosentin ylin marginaaliveroaste laski 45 prosenttiin.

Britannian veroaste liikkuu EU:n keskiarvon tuntumassa. Progressiivinen työn verotus on kevyttä, sillä erityisesti työn sivukulut ovat matalat. Sen sijaan omaisuudesta kertyy Britannialle verotuottoja monia muita maita enemmän. Perinteisesti kulutusveroilla on ollut Britanniassa muita EU-maita vaatimattomampi rooli, mutta vuoden 2011 alussa toteutettu arvonlisäverotuksen kiristys nosti kulutusve-

¹⁹ Vuoden 1983 jälkeen syntyneiden on maksettava palkastaan myös pakollista kahden prosentin maksua henkilökohtaiselle eläketilille.

rojen osuuden verorakenteessa muiden EU-maiden tasolle. Ympäristöverojen merkitys on pysynyt Britanniassa vakaana.

Britannian julkinen talous on ollut jo usean vuoden ajan vaikeasti alijäämäinen, minkä vuoksi istuva hallitus on leikannut julkisia menoja ja nostanut erityisesti kulutusveroja. Alijäämä on kutistunut heikon talouskasvun vuoksi kuitenkin hyvin hitaasti. Hallituksen tavoitteena onkin talouskasvun vauhdittaminen luomalla yrityksille verokannustimia, kuten patenttiboksi ja keventämällä asteittain yritysveroprosenttia. Kuluvana vuonna yritysverokanta laski 24 prosentista 23 prosenttiin. Lisäksi hallitus päätti yritysverokannan lisäkevennyksistä. Verokanta laskee ensi vuonna jälleen 21 prosenttiin, mistä se laskee 2015 lähtien 20 prosenttiin.

Britannia oli finanssikriisin yhteydessä vuonna 2010 ensimmäisiä Euroopan maita, joka kiristi hyvätuloisten palkansaajien tuloverotusta. Kiristys toteutettiin lisäämällä valtion kaksiporlaiseen tuloveroasteikkoon uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 Englannin punnan ylittävälle verotettaville tuloille. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä 100 000 Englannin punnan ylittäviltä tuloilta²⁰. Hyvätuloisten verotuksen kiristäminen sai osakseen sekä kovaa kritiikkiä että ymmärrystä. Uuden veroluokan tuotto oli varsin marginaalinen, ja sitä maksoi vain noin 300 000 henkilöä.

Kun monessa muussa Euroopan maassa vielä luodaan uusia kiristyksiä hyvätuloisille, niin Britannia kääntyi kuluvana vuonna kiristysten tiellä toiseen suuntaan ja laski tuloveroasteikon ylimmän marginaaliveroprosentin 50 prosentista 45:een. Verolla arvioitiin olevan haitallisia käyttäytymisvaikutuksia, minkä lisäksi hallitus näki sen heikentävän Britannian houkuttelevuutta liiketoiminnan ja kasvun sijaintipaikkana. Tuloveroasteikon muut kaksi marginaaliveroprosenttia pysyivät sen sijaan ennallaan.

Toinen keskeinen tuloverotusta matalammilla palkkatasoilla keventänyt muutos oli perusvähennyksen nosto 1 100 punnalla, jolloin vähennys nousi kuluvana vuonna 9 440 puntaan. Vähennyksen kasvattamisen vastapainona tuloveroasteikon alimman tuloluokan tulo rajaa jouduttiin laskemaan 2 505 punnalla. Perusvähennyksen voimakas kasvattaminen liittyy Britannian pitkän aikavälin tavoitteeseen nostaa vähennys 10 000 puntaan, mikä päätettiin toteuttaa ensi vuonna.

Britannialle on tyypillistä, että pienituloisia tuetaan erilaisten verohyvitysten kautta pikemmin kuin sosiaalisilla palveluilla. Istuvan hallituksen tavoitteena on kuitenkin siirtää painopistettä hallituskaudella voimakkaammin sosiaalisiin palveluihin. Toisena keskeisenä tavoitteena on pitää etuusjärjestelmän kustannukset kurissa ja kannustaa kansalaisia voimakkaammin työn vastaanottamiseen. Toisaalta rahallinen tuki on kohdistettu voimakkaammin aivan pienituloisimmille.

²⁰ Vähennys pienenee yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden rajan ylittäviltä tuloilta, kunnes vähennys pienenee nolnaan.

Britanniassa hallitus on käynnistänyt kannustinloukkujen purkamiseksi mittavan sosiaaliturvauudistuksen. Vähitellen käyttöön otettava uusi tukimuoto, Universal Credit, korvaa useampia vanhoja sosiaaliturvaetuuksia ja verovähennyksiä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan eri osissa maata portaittain vuoteen 2017 mennessä.

Britanniassa on ollut käytössä vuodesta 2003 lähtien nykymuotoinen pienituloisille palkansaajille tietyillä ehdoilla myönnettävä ansiotulovähennys (*working tax credit*). Vähennyksen määrään vaikuttavat muun muassa perhemuoto sekä työtuntien ja lasten lukumäärä. Yksinäisellä palkansaajalla vähennys on jo lähes poistunut 13 000 Englannin punnan ylittävillä bruttotuloilla, mutta vähennys on suurempi perheellisille. Verojärjestelmä tuntee myös lapsihyvityksen, jonka määrä riippuu tuloista ja lasten lukumäärästä. Yksinkertaisimmillaan kaksilapsinen perhe saa lapsihyvityksen noin 32 000 punnan vuosituloihin asti. Työssäkäyville lapsiperheille myönnetään hakemuksesta ansiotulo- ja lapsihyvityksen yhdistelmää, joka poistuu 30 000 Englannin punnan ylittäviltä bruttotuloilta. Perheiden tulee hakea hyvitystä yhteishakemuksen perusteella ja hyvitykset maksetaan tyypillisesti pankkitilille. (European Commission 2013a, European Commission 2013b, HM Revenue & Customs 2012, HM Revenue & Customs 2013, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b.)

Norja

Työn verotus pysyi Norjassa suurin piirtein ennallaan.

Muiden Pohjoismaiden tapaan Norja on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa öljyn ja kaasun jalostus sekä ympäristöverot tuottavat huomattavasti verotuloja valtion budjettiin. Tulot välillisestä verotuksesta ja sosiaaliturvamaksuista suhteessa BKT:hen jäävät kuitenkin EU:n keskiarvojen alle. Norja on selvinnyt kansainvälisestä talouskriisistä varsin pienin vaurioin vahvan julkisen talouden ja pirteän kotimaisen kulutuksen vuoksi. Talouskasvu ylittääkin tällä hetkellä muun Euroopan tason, palkkojen nousu on ollut ripeää ja työttömyys on painunut kitkatyöttömyyden tasolle. Asuntomarkkinoiden ylikuumentumista voidaan pitää suurimpana riskinä Norjan talouskasvun jatkumiselle.

Työn verotus on Norjassa melko maltillista. Vuonna 2013 palkansaajien tuloverotukseen ei tehty suuria muutoksia, mutta perusvähennystä, tulonhankkimisvähennystä ja valtion tuloveroasteikon tuloajoja tarkistettiin. Tulonhankkimisvähennystä myös kasvatettiin 38 prosentista 40 prosenttiin. Muutokset kevensivät hieman erityisesti pienipalkkaisten palkansaajien verotusta. Hallituksen yleisenä veropoliittisena tavoitteena on pitää veroaste vuoden 2004 tasolla. Sen lisäksi hallitus on ehdottanut verojärjestelmän kilpailukykyä parantavia muutoksia vuodelle 2014. Toteutuessaan muutokset alentaisivat yritysverokantaa, kasvattaisivat T&K-vähennystä ja laajentaisivat yritysten poistomahdollisuuksia.

Norjassa on käytössä ansio- ja pääomatulojen eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa suurempia työ- ja eläketuloja verotetaan progressiivisella verokannalla ja muita tuloja etupäässä tasaverokannalla. Verotettavan tulon laskemisessa hyödynnetään kahta erilaista tulopohjaa tavallisille ja henkilökohtaisille tuloille.

”Tavallisia tuloja” ovat kaikki tulot, kuten pääomatulot ja palkkatulot, ja niitä verotetaan suhteellisella 28 prosentin verokannalla. Verokanta jakaantuu 15,45 prosentin maakunta- ja kuntaveroon sekä 12,55 prosentin valtion veroon. Tavallisten palkkatulojen verotuksessa otetaan huomioon tiettyjä tyypillisiä vähennyksiä, kuten tulonhankkimisvähennys ja perusvähennys. Suhteellisesti verotettujen tulojen rinnalla työhön liittyvistä tuloista joutuu maksamaan valtion progressiivista lisäveroa, jos tulot ylittävät valtion tuloveroasteikon alimman tuloajan. Tämä ”henkilökohtainen tulo” on bruttomääräinen eli siitä ei myönnetä vähennyksiä. Bruttopalkasta on maksettava myös 7,8 prosentin sosiaaliturvamaksut tiettyyn kattoon asti.

Vuonna 2013 valtion lisäveroa maksetaan 509 600 Norjan kruunun verotettavista vuosituloista yhdeksän prosentin marginaaliveroasteella (ks. liite 2). Verosteikon ylempää 12 prosentin marginaaliveroprosenttia maksetaan 828 300 Norjan kruunun ylittävistä verotettavista tuloista. Asteikon veroprosentteja ja tuloajoja on muutettu 2000-luvulla erityisesti vuosina 2005 ja 2006. (European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b, OECD 2013a.)

Ruotsi

Työn verotus pysyi ennallaan.

Ruotsin kokonaisveroaste on yksi maailman korkeimpia, vaikka tänä vuonna se jää jo alle Suomen tason. Ruotsin hallitus on viimeisimpien vuosien aikana keventänyt erityisesti tuloverotusta, mutta työn verotus on yhä kansainvälisesti vertailun kireää. Toisaalta sosiaaliturvamaksujen merkitys alittaa EU:n keskiarvon selvästi.

Maan hallitus on keventänyt työn verotusta laajentamalla tuloverojärjestelmän vähennyksiä erityisesti pieni- ja keskituloisille ja vastaavasti kiristänyt ympäristöveroja sekä muita valmisteveroja. Muutokset ovat keventäneet kokonaisveroasteen tasoa ja muuttaneet verotuksen painopistettä välillisten verojen suuntaan. Kunnilla on Ruotsissa merkittävä rooli verojen kerääjinä.

Ruotsin talous toipui kansainvälisestä talouskriisistä nopeasti vahvan vientikysynnän ja vakaan julkisen sektorin rahoitusaseman vuoksi. Vienti alkoi kuitenkin hiipua uudelleen vuoden 2011 lopulla, ja kasvuprosentit pienenevät yhden prosentin tuntumaan. Talouskasvu on säilynyt muuta Eurooppaa pirteämpänä kotimaisen kulutuksen ansiosta.

Ruotsin hallitus päätti vauhdittaa talouskasvua alentamalla yhteisöverokannan tämän vuoden alussa 26,3 prosentista 22 prosenttiin. Lisäksi se otti käyttöön verokannustimia investoitaessa muun muassa pieniin ja vastaperustettuihin yrityksiin ja lisäsi julkisia rakennusinvestointeja. Muita veromuutoksia ei juuri tehty. Valtion tuloveroasteikon tuloarvoja korotettiin kuitenkin kolmella prosentilla ja perusvähennystä sekä työtulovähennystä tarkistettiin hieman ylöspäin.

Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 1991 lähtien eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloihin kohdistuu 30 prosentin suhteellinen verokanta. Valtion tuloveroasteikko on kaksiportainen, ja sen ensimmäinen 20 prosentin marginaalivero kohdistuu 413 200 Ruotsin kruunun ylittäviin verotettaviin tuloihin.²¹ Asteikon toinen tuloluokka alkaa 591 600 Ruotsin kruunun ylittävistä verotettavista tuloista, joista maksetaan 25 prosentin marginaalivero.

Kunnat ovat Ruotsissa merkittäviä veronsaajia, sillä keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 31,73 prosenttia. Kunnallisvero on suhteellinen ja prosentit vaihtelevat alueittain 28,89 prosentista 34,52 prosenttiin. Kunnallisveroprosentti vaikuttaa muun muassa palkansaajan työtulovähennyksen ja eläkeläisten perusvähennyksen määrään.

Tärkeimmät pienituloisten verotusta keventävät vähennykset ovat perusvähennys ja työtulovähennys. Aivan pienituloisimpien verovelvollisuus poistetaan perusvähennyksellä, mutta myös suurituloiset ovat oikeutettuja perusvähennykseen. Perusvähennys on alle 65-vuotiailla maksimissaan 34 300 Ruotsin kruunua tuloista riippuen. Iäkkäämpien henkilöiden perusvähennys voi olla suurempi.

Vuonna 2007 käyttöön otettu työtulovähennys on työtuloihin perustuva verosta tehtävä vähennys. Se on ollut Ruotsin hallituksen keskeinen työn verotusta alentava instrumentti, ja vähennystä on kasvatettu merkittävästi vuosina 2008–2010. Sen jälkeen vähennyksen ala- ja ylärajoihin on tehty vuosittain inflaatiotarkistukset. Työtulovähennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla, joilla verohyöty nousee kuluvana vuonna maksimissaan noin 22 200 kruunuun keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna. Ikääntyneitä vähintään 65-vuotiaita kannustetaan pysymään töissä korotetulla työtulovähennyksellä.

Vuoden 2014 verotuksen osalta hallitus on palaamassa tuloveronkevennysten linjalle, kun valtion tuloveroasteikon alarajoja ja etenkin työtulovähennystä korotetaan selvästi.

Kotitalousvähennys on ollut Ruotsissa käytössä vuoden 2008 heinäkuusta lähtien. Sen perusteella tiettyjen ostettujen palvelun hinnasta voi vähentää 50 prosenttia 50 000 kruunuun asti. Vähennystä laajennettiin korjausrakentamiseen vuoden 2009 heinäkuun alusta. (European Commission 2013b, International Bureau of

²¹ Valtion tuloveroasteikko löytyy liitteestä 2.

Fiscal Documentation 2013a ja 2013b, Finansdepartementet 2013, Konjunkturinsti-
tutet 2013)

Sveitsi

Tuloverot pysyivät Sveitsissä ennallaan.

Tuloveroprosenteista ja verovähennyksistä säädetään Sveitsissä kolmella tasolla: liittovaltiotasolla, 26 kantonissa ja noin 2 600 kunnassa. Liittovaltion ohella kantonit voivat määrätä omia verolakejaan, ja kunnat määräävät omat tuloveronsa liittovaltion ja kantonien verojen päälle lisämaksun muodossa. Alueet keräävätkin valtaosan välittömistä veroista, kun taas liittovaltion verotuotot kertyvät pääosin välillisistä veroista. Lukuisten eri osapuolten vuoksi Sveitsin tuloverojärjestelmä on varsin omalaatuinen ja vaikeasti vertailtava. Niin kantonit kuin kunnatkin harastavat keskenään vilkasta verokilpailua, mikä on Sveitsissä laajalti hyväksyttyä²².

Muuhun Eurooppaan verrattuna Sveitsin kokonaisveroaste on matala. Veroaste on suuntautunut vahvasti välittömien verojen suuntaan, ja työn verotus kerryttääkin verotuloja suhteessa maan bruttokansantuotteeseen EU:n keskiarvojen ver-
ran. Myös pääomatulojen merkitys on huomattava. Palkasta maksettavat veroprosentit vaikuttavat muihin maihin nähden ensi silmäyksellä varsin matalalta, mutta todellisuudessa Sveitsin verotaso on varsin lähellä muita kehittyneitä Euroopan maita. Yksi syy on se, että keskimääräinen palkkataso on Sveitsissä selvästi korkeampi kuin Suomessa²³. Jos vertailtaisiin todellisten maittaisten keskipalkkojen verotusta Suomessa ja Sveitsissä, Sveitsin verotus ei enää olisikaan erityisen keveää. Lisäksi Sveitsissä maksetaan palkasta tuloverojen ohella huomattavia eilakisääteisiä työeläke- ja sairausvakuutusmaksuja. Nämä vakuutusmaksut maksetaan yksityisille vakuutuslaitoksille, joten niitä ei ole huomioitu tässä selvityksessä.

Liittovaltion ansiotuloveroprosentti vaihtelee 0,77 ja 11,5 välillä. Kantonit ja kunnat asettavat verotettavalle tulolle omat veroasteensa. Kantonien ja kuntien verotus pohjautuu perusveroasteikkoon, johon soveltamalla kunkin kantonin ja kunnan omaa kerrointa saadaan selville lopullinen tuloveron määrä. Zürichin perusveroasteikko alkaa 2 prosentista päättyen 13 prosenttiin. Tuloveroasteikkoon sovellettava kantonin kerroin on Zürichissä 1,0 ja kunnallisen lisämaksun kerroin on 1,19. Tyypillisesti kantonien ja kuntien verotaso on noin kaksi kertaa liittoval-

²² Sveitsin tuloverojärjestelmän erikoisuus on mahdollisuus kiinteään verotuksen (*pauschalbesteuerung, lump-sum assesment*), jossa tietyillä edellytyksillä maassa asuvat varakkaat eläkepäiviä viettävät ulkomaalaiset maksavat vuosittain veroa veroviranomaisten kanssa neuvotellun kiinteän määrän. Maksun suuruus pyritään määrittämään verovelvollisen elantokustannusten perusteella, ja veropohjaksi saataan asettaa esimerkiksi verovelvollisen kiinteistön arvo. Maksettavan kiinteän veron minimitasoa kartoittava laki säädettiin kuluvana vuonna, ja laki tulee voimaan vuonna 2016. Taloudellinen kriisi on lisännyt kritiikkiä varakkaiden ulkomaalaisten kiinteää verotusmahdollisuutta vastaan.

²³ Keskimääräinen palkka Sveitsissä ylittää tässä vertailussa käytetyn kolmanneksi alimman esimerkkipalkan, joka on 62 500 euroa vuodessa.

tion verotaso. Neljällä seurakunnalla on oikeus kerätä veroja, mutta kirkollisvero ei ole pakollinen vero.

Liittovaltion tuloveroperusteet ovat olleet muuttumattomat jo pidemmän aikaa. Kuluvana vuonna liittovaltion tuloveroasteikon tulo-rajoihin ei tehty edes inflaatiotarkistuksia. Verovähennysten suhteellinen merkitys Sveitsin verojärjestelmässä on pieni. Tyypillisiä vähennyksiä ovat tulonhankkimisvähennys, perusvähennys, puoliso- ja lapsivähennys sekä vähennykset maksettujen sosiaaliturvamaksujen perusteella. Myös vähennykset vaihtelevat alueittain huomattavasti. Sveitsissä verotetaan myös asuntotuloa.

Puolisoiden tulot verotetaan Sveitsissä yhteisverotuksella. Vuoden 2008 alusta pienempituloisen puolison kannustimia osallistua työelämään parannettiin myöntämällä vähennys pienten tulojen perusteella sekä luomalla kahden tulonsaajan perheille puolison ansiotulovähennys. Tällöin perheen kokonaistuloista voi tyypillisesti vähentää puolet pienempituloisen puolison tuloista. Vähennyksen tulee olla kuitenkin vähintään 8 100 ja maksimissaan 13 400 Sveitsin frangia.

Sveitsin talous on pysynyt Euroopan velkakriisin keskellä melko vakaana erityisesti maan vahvan kotimaisen kysynnän ansiosta. Toisaalta erityisesti Sveitsin viennosektori on kärsinyt Euroopan taloustaantumasta ja siitä, että ulkomaiset sijoittajat pitävät maan valuuttaa turvasatamana, mikä on vahvistanut maan valuuttakurssia. (Fuentes 2013, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b, OECD 2013a, [www. lowtax.net](http://www.lowtax.net).)

Tanska

Tuloverotukseen pientä kevennystä

Tanskan kokonaisveroaste on Euroopan korkein, ja myös työn verotus on erittäin kireää ja progressiivista. Tanskassa verotulot kerätään lähes yksinomaan palkkaveroilla sekä varallisuuden ja kulutuksen verottamisella²⁴, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä lähes olematon rooli. Tanskan veropolitiikka on kuitenkin tähdännyt viime vuosina työn verotuksen keventämiseen ja veroasteet ovat laskeneet hieman. Tanskassa on myös kattava ja moderni ympäristöverotus. Kuntien rooli tuloverotuksessa on merkittävä.

Tanskassa käynnistettiin vuonna 2010 suuri, koko vuosikymmenelle ulottuva verouudistus. Se kevensi tuloveroja ja kiristi kulutusveroja suunnaten verojärjestelmän painopistettä kohti kulutusta, ympäristöä sekä kansanterveyttä rasittavia tuotteita. Vuoden 2010 valtion tuloveroasteikon muutokset (ks. liite 2) laskivat pienempien tulojen marginaaliveroastetta noin 1,5 prosenttiyksiköllä 41 prosent-

²⁴ Palkkaverot kerryttävät puolet maan kaikista verotuloista.

tiin ja suuremmilla vuosituloilla noin 7 prosenttiyksiköllä 56 prosenttiin²⁵. Verokevennysten vastapainona kiristettiin energia-, rasva-, makeis- ja tupakkaveroja, mutta kiristykset toteutetaan hieman hitaammalla aikataululla. Verouudistusta rahoitetaan myös karsimalla erilaisia verovähennyksiä ja verovapauksia vuosina 2012–2019.

Talouselämyksen ja verouudistuksen seurauksena Tanskan vahva julkisen talouden rahoitusylijäämä sulii pois. Tanskan hallitus päättikin jo vuoden 2010 kesäkuussa tuloverotuksen kiristämisestä. Keskeisiä päätöksiä olivat muun muassa luopuminen automaattisista asteikkotarkistuksista vuosina 2011–2013, valtion tuloveroasteikon ylimmän tulorajan korotuksen lykkääminen vuodesta 2011 vuoteen 2014²⁶, maksimimäärän asettaminen työmarkkinajäsenmaksujen vähennyskelpoisuudelle sekä lapsilisien leikkaaminen.

Lisätäkseen Tanskan kilpailukykyä ja työn tarjontaa pidemmällä aikavälillä Tanskan uusi hallitus päätti jatkaa muiden rakenneuudistusten ohella myös verouudistuksia. Kesäkuussa 2012 se päättikin työn verotusta keventävästä verouudistuksesta, joka toteutetaan vaiheittain vuosina 2013–2023. Verouudistus muun muassa kasvattaa työtuloista myönnettävää ansiotulovähennystä, korottaa valtion tuloveroasteikon ylemmän tuloluokan tulorajan 467 000 kruunuun sekä luo yksinhuoltajavanhemmille ylimääräisen ansiotulovähennyksen. Ansiotulovähennyksen nousuprosentti on tarkoitus kasvattaa 10,65 prosenttiin ja maksimimäärä 34 100 kruunuun. Verouudistus rahoitetaan osin menoleikkauksilla. Lisäksi hallitus tiukentaa menokuria asettamalla valtion, alueiden ja kuntien menoille poliittisesti sitovat kehykset.

Valtion veron lisäksi palkkatuloista maksetaan Tanskassa keskimäärin 24,9 prosentin kunnallisvero sekä 6 prosentin terveismaksu. Terveismaksu keveni edellisestä vuodesta yhdellä prosenttiyksiköllä, mutta kunnallisvero pysyi ennallaan. Kirkollisveroa, keskimäärin 0,6 prosenttia, maksavat vain kirkkoon kuuluvat jäsenet.

Palkkatuloista myönnetään automaattisesti perusvähennys, ansiotulovähennys sekä eräitä työhön liittyviä yleisiä vähennyksiä. Kuluvana vuonna perusvähennyksen nousuprosenttia kasvatettiin, mutta maksimimäärää pienennettiin 900 kruunulla. Ansiotulovähennystä laajennettiin sen sijaan selvästi. Vähennyksen nousuprosentti kasvoi 6,95:een ja maksimimäärä kasvoi 22 300 kruunuun. Myös sosiaaliturvamaksut ovat tuloverotuksessa vähennyskelpoisia. Vähennysten kasvattamisen vastapainona valtion tuloveroasteikon alimman tuloveroasteikon veroprosentti nousi 4,64 prosentista 5,83 prosenttiin.

Kuluvan vuoden budjetissa jouduttiin myös koskemaan periaatteeseen, jonka mukaan tuloverokevennykset rahoitetaan kulutusverojen kiristyksillä. Tanska

²⁵ Ylimpien marginaaliverojen verokatto laski 59 prosentista 51,5 prosenttiin vuonna 2010. Verokatto ei sisällä kirkollisveroa eikä sosiaaliturvamaksuja.

²⁶ Ylimmän tuloluokan tulorajaa korotetaan tällöin 19 200 Tanskan kruunulla.

kumosi rasvaveron ja hylkäsi myös kaavaillun sokeriveron. Veroilla pyrittiin ohjaamaan kuluttajien valintoja kohti terveellisempiä hyödykkeitä, mutta kyseisiä veroja ei pystytty toteuttamaan oikeusvarmalla tavalla. Myös valtiontukikysymykset ovat aiheuttaneet epäselvyyttä. (European Commission 2013b, International Bureau of Fiscal Documentation 2013a ja 2013b.)

3.3 Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa

Australia

Tuloverot pysyvät ennallaan.

Australia on perinteisesti ollut matalan verotuksen maa. Näin siksi, että monet sosiaaliturvaan liittyvät ja useimmissa OECD-maissa julkisella sektorilla hoidettavat tehtävät kuuluvat Australiassa yksityiselle sektorille. Veroasteesta valtaosa kerätään yksityisten henkilöiden sekä yritysten tuloveroilla. Matalasta veroasteesta huolimatta Australian budjetti on perinteisesti ollut ylijäämäinen²⁷.

Australia on selvinnyt kansainvälistä taloutta kohdanneista kriiseistä varsin pienin vaurioin Aasian talouskasvun imussa. Australian talouskasvu onkin ollut varsin vahvaa ja työttömyys on pysynyt matalalla tasolla. Pitkittynyt kansainvälinen talouskriisi ja kasvun hiipuminen Kiinassa käänsivät kuitenkin raaka-aineiden hinnat sekä kaivosteollisuuden investoinnit laskuun. Myös Australian budjetti on kääntynyt lievästi alijäämäiseksi. Hallituksen finanssipolitiikan tavoitteena onkin palauttaa budjetin ylijäämä ja pitää kokonaisveroaste korkeintaan vuosien 2007–2008-tasolla, jolloin se oli 24,6 prosenttia BKT:sta.

Kuluvana verovuonna Australiassa ei tehty merkittäviä veromuutoksia, vaan budjetti keskittyi käynnistämään eräitä investointihankkeita. Tuloverotus pysyi ennallaan, sillä suunnitelmissa ollut tuloveroasteikon verovapaan alarajan nosto 19 500 dollariin lykättiin tulevaisuuteen hiilidioksidin matalan hinnan vuoksi. Valtion neliportainen tuloveroasteikko pidettiin siten edellisvuoden tasolla (ks. liite 2).

Verotettavista tuloista maksetaan liittovaltion veron lisäksi 1,5 prosentin Medicare-maksua, jolla rahoitetaan perusterveydenhuoltoa. Ensi vuoden heinäkuusta lähtien tämä maksu nousee 2,0 prosenttiin. Sellaisilla suurituloisilla, joilla ei ole riittävää terveyskuluvakuutusta, Medicare-maksua korotetaan tulotasosta riippuen joko yhdellä, 1,25:llä tai 1,5 prosenttiyksiköllä. Pienituloiset voivat saada Medicare-maksusta alennusta. Muita sosiaaliturvamaksuja Australiassa ei peritä²⁸.

²⁷ Usein verokevennyksen vastapainona on tehty myös vastaavat leikkaukset budjetin menoihin.

²⁸ Osa eläkejärjestelmästä rahoitetaan työnantajilta perittävillä 9 %:n maksuilla (superannuation guarantee system). Maksua ei katsota kuitenkaan veroiksi, sillä yksityisellä sektorilla on järjestelmässä liian suuri rooli.

Australian verojärjestelmässä on mahdollisuus hakea useita verovähennyksiä, jos ne liittyvät työtulojen ansaintaan. Sen lisäksi verovelvollinen voi olla oikeutettu joihinkin verojen määrää pienentäviin verohyvityksiin, kuten tuloriippuvaiseen puoliso-vähennykseen, pieni- ja keskituloisille suunnattuun verohyvitykseen tai esimerkiksi hyvitykseen lääkekustannusten tai yksityisen terveystakuutuksen perusteella. (Commonwealth of Australia 2013a, Commonwealth of Australia 2013b, Australian Taxation Office, IBFD 2009, IBFD 2013b.)

Japani

Edessä veronkiristystä.

Myös Japani on matalan verotuksen maa OECD-maiden joukossa, ja työn verotus on Japanissa maltillista. Tästä huolimatta Japani on kamppailut laskevan hintatason ja vaikean kotimaisen kulutuksen kanssa jo pidemmän aikaa. Kansainvälinen taluskriisi on lisäksi kärjistänyt ongelmia. Palkansaajan veroperusteet ovat pysyneet viime vuodet suurin piirtein ennallaan.

Japanin valtiontalous on ollut jo vuosia raskaasti alijäämäinen ja velkaantunut. 11.3.2011 tapahtunut maanjäristys ja Fukushima-ydinvoimalakriisi sekä sitä seurannut jälleenrakentaminen vielä pahensivat tilannetta. Japanin uusi hallitus päätti kuitenkin piristää talouskasvua elvyttämällä etupainotteisesti taloutta ja vahvistaa kuluttajien sekä yritysten luottamusta. Keskuspankki tuki tavoitetta löyhentämällä rahapolitiikkaa. Talouskasvu onkin piristynyt kuluvana vuonna. Hallitus pitää kuitenkin yhä kiinni suunnitelmista supistaa valtion ja kuntien tulojen ja menojen epätasapainoa. Jos taloustilanne sallii, valtiontaloutta aiotaan tasapainottaa nostamalla kulutusvero vuonna 2014 viidestä kahdeksaan prosenttiin, ja siitä edelleen 10 prosenttiin lokakuussa 2015.

Talouden tasapainottamispakettiin kuuluvia muita toimia ovat lähdeveron nostaminen miljoonaan Japanin jeniin asti 10 prosentista 10,21 prosenttiin vuosina 2013–2037 sekä yli 15 milj. jenin ylittävien²⁹ palkkatulojen verotuksen kiristäminen. Vuonna 2014 valtion tuloveroasteikkoon tulee uusi 45 prosentin marginaalivero 40 milj. jenin ylittävillä tuloilla. Lisäksi korotetaan asukasveroa.

Palkansaajien tuloveroasteikko pysyi kuluvana vuonna kuitenkin ennallaan. Japanin progressiivinen valtion tuloveroasteikko on kuusiportainen ulottuen viidestä prosentista 40 prosenttiin (ks. liite 2). Valtion tuloveroasteikon lisäksi palkkatuloista peritään alueiden ja paikallishallinnon asukasvero sekä sosiaaliturvamaksuja eläköitymisen, työttömyyden ja sairauden varalle. Asukasvero jakaantuu kiinteään maksuun ja 10 prosentin suhteelliseen tuloista riippuvaan osaan. Tuloista vähennetään muun muassa työtuloista riippuva ansiotulovähennys, perusvähennys ja puoliso-vähennys. (IBFD 2009, IBFD 2013b, OECD 2012, OECD 2013a, OECD 2013b.)

²⁹ Tämän selvityksen ylin esimerkkipalkka on 13,5 milj. jeniä.

Kanada

Tuloverot pysyivät Kanadassa ennallaan.

Kanadan kokonaisveroaste alittaa lievästi OECD-maiden keskiarvon, eli verotus, työn verotus mukaan lukien, on varsin maltillista. Valtaosa verotuloista kerätään työn ja kulutuksen veroilla, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä vain vähäinen rooli. Kanadan talous on selvinnyt kansainvälisestä talouskriisistä melko pienin vaurioin muun muassa elvytyksen, vahvan kotimaisen kulutuksen ja vähäisen julkisen velkaantumisen ansiosta. Asuntomarkkinoilla on kuitenkin ilmennyt ylikuumenemisen merkkejä. Muita huolenaiheita ovat Kanadan heikko vientikehitys ja investointien vähäisyys.

Kanadan julkisen talouden rahoitusaliijäämä on noin kolme prosenttia BKT:sta, mutta hallitus on sitoutunut kutistamaan alijäämää lähivuosina. Liittovaltion budjetti on tarkoitus saattaa tasapainoon vuosien 2015–2016 aikana. Veroja ei kuitenkaan kiristetä, vaan tasapainotustoimiin kuuluvat menosäästöt, veropohjan laajentaminen ja aggressiivisen verosuunnittelun ja veronkierron karsiminen.

Kanadan liittovaltion ohella kaikilla provinseilla ja maakunnilla on oikeus kerätä tuloveroja, joten tuloverot vaihtelevat asuinpaikan mukaan. Kanadan verojärjestelmä sisältää myös lukuisia verovähennyksiä, kuten esimerkiksi perus- ja puoliso vähennyksen sekä lapsiperheille ja työssäkäyville suunnatut verohyvitykset. Tulonhankkimisvähennystä muistuttavan työllisyshyvityksen ohella Kanadassa on otettu käyttöön vuonna 2007 pienituloisille suunnattu ansiotulohyvitys (*working income tax benefit*). Tyypillisten verohyvitysten lisäksi verojärjestelmästä löytyy useita säästämiseen, kouluttautumiseen ja esimerkiksi vapaaehtoiseen palomiestoimintaan liittyviä verohyvityksiä.

Palkansaajan tuloverotus pysyi vuonna 2013 suurin piirtein ennallaan. Liittovaltion tuloveroasteikon (ks. liite 2) tulo- ja useimpia vähennyksiä tarkistettiin 2,0 prosentilla ylöspäin. Eläkemaksu pysyi ennallaan 4,95 prosentissa, mutta työttömyysvakuutusmaksu nousi hieman 1,88 prosenttiin.

Kanada laski yhteisöverokantaa 2000-luvulla moneen otteeseen. Vuonna 2012 se laski 15 prosenttiin. Yhteisöveroprosenttiin ei ole suunnitteilla uusia veronkevennyksiä, mutta hallitus on sitoutunut pitämään yritysverot matalana. (Canada Revenue Agency, Department of Finance Canada 2013, IBFD 2009, OECD 2012).

USA

Työn verotus kiristyi.

Euroopan maihin verrattuna Yhdysvaltojen kokonaisveroaste on matala, ja työn verotus on keveää. Myös kulutusverot ovat matalalla tasolla. Yhdysvalloissa julkiset menot ovatkin ylittäneet jo vuosien ajan tulot, ja budjettialijäämä on paisunut

samaan suuruusluokkaan Kreikan julkisen alijäämän kanssa. Tästä huolimatta velkaantuminen ei ole synnyttänyt markkinoilla sen suurempaa epäluottamusta, vaikka talouden pitkän aikavälin tasapainottamisesta ei ole saatu hallinnossa soveltua. Presidentti Barack Obaman veropolitiikan keskeisiä periaatteita ovat olleet verokevennysten suuntaaminen työssäkäyvälle keskiluokalle sekä selkeyden lisääminen verojärjestelmässä. Yhdysvaltojen tuloverojärjestelmä onkin varsin sekava lukuisten verohyvitysten, yhteisverotusmahdollisuuden sekä liittovaltiokenteen vuoksi. Sekavuutta lisää myös se, että osa veroperusteista on säädetty väliaikaisiksi.

Barak Obaman uudelleenvalinnan jälkeen demokraattienemmistöisen senaatin ja republikaanienemmistöisen edustajainhuoneen kiistely veropolitiikasta jatkui. Vuoden vaihteeseen ajoittuneiden viime hetken neuvottelujen tuloksena presidentti sääti George Bushin vuonna 2001 alkaneen väliaikaisen veronkevennysohjelman pysyväksi muilta paitsi sellaisilta palkansaajilta, joiden verotettavat tulot ylittävät 400 000 dollaria. Perheellisillä palkansaajilla raja on hieman korkeampi. Näistä tuloista on jatkossa maksettava liittovaltiolle 39,6 prosentin lisävero aikaisemman 35 prosentin sijaan (ks. liite 2). Muissa tuloluokissa marginaaliveroprosentit pysyivät ennallaan. Tuloveroasteikon tulo rajoja korotettiin 2,6 prosentilla ylöspäin. Liittovaltion tuloveroasteikon tulo rajoja ja keskeisten verovähennysten määriä muutetaan Yhdysvalloissa vuosittain inflaation mukaan.

Barack Obaman allekirjoittama laki verohelpotuksista heikentää myös eräistä verovähennyksistä myönnettävää verohyötyä 250 000 dollarin ylittäviltä tuloilta. Lisäksi se kiristää suurien pääomatulojen verotusta ja jatkaa eräiden työttömyyskorvausten maksua yhdellä vuodella.

Veroratkaisujen selvittyä neuvottelut budjetin menojen kiristämisestä ja lainakatoista jatkuivat. Alkuvuonna ei kuitenkaan päästy sopimukseen automaattisten 85 mrd. dollarin menoleikkausten (”sequester”) uudelleenkohdistamisesta, joten leikkaukset astuivat voimaan sellaisenaan kuluvan vuoden maaliskuussa. Leikkausten arvioidaan supistavan Yhdysvaltojen BKT:n kasvua noin 0,5 prosenttiyksiköllä. Talouden ennakoitaan kuitenkin kasvavan Yhdysvalloissa nopeammin kuin EU:ssa keskimäärin. Myös asuntomarkkinat ovat elpyneet Yhdysvalloissa viime kuukausina pitkän laman jälkeen.

Kuluvana vuonna päättyi työntekijän eläkemaksun väliaikainen kahden prosenttiyksikön alennus, minkä vuoksi työntekijän eläkemaksu nousi 6,2 prosenttiin. Eläkemaksulle on kuitenkin säädetty 113 700 dollarin vuosittainen palkkakatto, minkä jälkeen eläkemaksua ei enää peritä. Työntekijät maksavat palkastaan myös 1,45 prosentin sairausvakuutusmaksua (medicare-maksu). Barak Obaman terveydenhuoltouudistuksen rahoittamiseksi sairausvakuutusmaksun ohelle säädettiin kaksi uutta veroa, joita maksetaan 200 000 dollarin ylittävistä tuloista. Toinen 0,9 prosentin lisävero koskee palkansaajien ansiotuloja ja toinen 3,8 prosentin lisävero koskee vastaavan suuruisia investointituloja.

Yhdysvalloissa tuloverosta myönnetään muun muassa ansiotyön, lasten ja koulutuskustannusten perusteella verohyvityksiä. Keskeinen työtuloista myönnettävä verohyvyitys on jo vuonna 1975 käyttöön otettu ja useaan kertaan laajennettu ansiotulovähennys³⁰. Ansiotulovähennys on pienituloisille työssäkäyville palkansaa-jille hakemuksesta myönnettävä verohyvyitys, jonka määrään vaikuttaa tulojen ohella hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Yksinäisellä hyvityksen maksimimäärä on 487 dollaria, ja hyvitys poistuu kokonaan tulojen ylittäessä 14 340 dollaria. Yli kaksilapsisilla perheillä vähennyksen maksimimäärä on suurempi, 6 044 dollaria, ja hyvitystä myönnetään aina noin 46 000 dollarin tuloille asti.

Ansiotulovähennyksen lisäksi tyypillisiä vähennyksiä Yhdysvalloissa ovat perusvähennys sekä lapsihyvyitys. Perusvähennys on kuluvana vuonna yksinäisellä henkilöllä 6 100 dollaria. Lapsihyvyityksen määrä on yksinäisellä alle 75 000 dollarin verotettavilla tuloilla 1 000 euroa. Tulorajan jälkeen hyvitys pienenee asteittain viidellä prosentilla. Aivan pienituloisimmat ovat oikeutettuja ylimääräiseen lapsihyvytykseen, minkä lisäksi verohyvyitystä voi saada myös lastenhoitokustannusten perusteella. (IBFD 2013b, IRS 2013, Joint Committee on Taxation 2013, Tax Policy Center 2013.)

³⁰ Elvytyskeinoksi vuonna 2009 säädetty Making Work Pay -verohyvyitys poistui vuonna 2012.

4 TYÖN VEROTUS VUONNA 2013

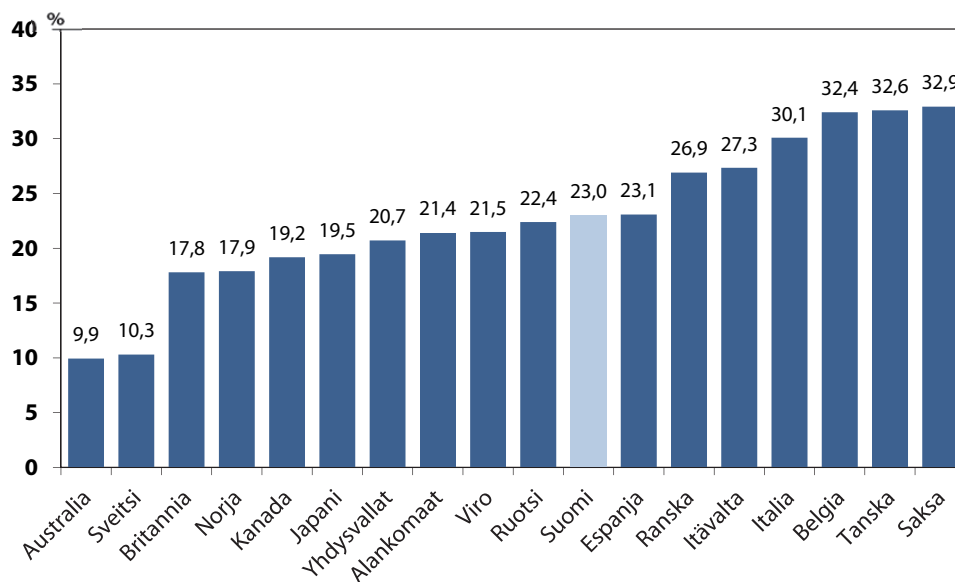
Vuonna 2013 palkansaajien tuloverotus kiristyi Suomessa, kun yleisen ansiotason nousua vastaavat tarkistukset jätettiin toteuttamatta ja uusi tuloverotuksessa perittävä yleisradiovero otettiin käyttöön. Kiristyksistä johtuen Suomi siirtyikin kuvi-
oissa yhä kireämpien verottajien sarjaan.

Tässä luvussa vertaillaan palkansaajaan kohdistuvaa tuloverotusta selvityksen 18 maassa esimerkkilaskelmien avulla. Myös palkansaajan perheaseman merkitystä veroprosentteihin on tarkasteltu. Ensin verrataan palkansaajan maksamien verojen ja veroluonteisten maksujen osuutta bruttotuloista, eli tuloveroprosentteja. Tämän jälkeen tarkastellaan vertailumaiden marginaaliverotusta, eli tulonlisäyksestä aiheutuvaa veronlisäystä. Palkkaan kohdistuvien työnantajamaksujen merkitys otetaan myös huomioon, kun lopuksi vertaillaan koko palkkaverokiilan osuutta palkkakustannuksista. Tarkemmat ja kattavammat luvut löytyvät liitteistä 3-6.

4.1 Palkansaajan tuloveroprosentit

Suomi on vertailumaiden keskikastia pienipalkkaisen palkansaajan verotuksessa, kun tarkastellaan yksinäisen henkilön tuloveroprosentteja. Keskipalkkaisen ja sitä suurempituloisten verotuksessa Suomi nousee kireämpien verottajien joukkoon.

Kuva 4.1 Tuloveroprosentit vertailumaissa 2013, kun vuosipalkka on 26 400 euroa, perheetön palkansaaja.

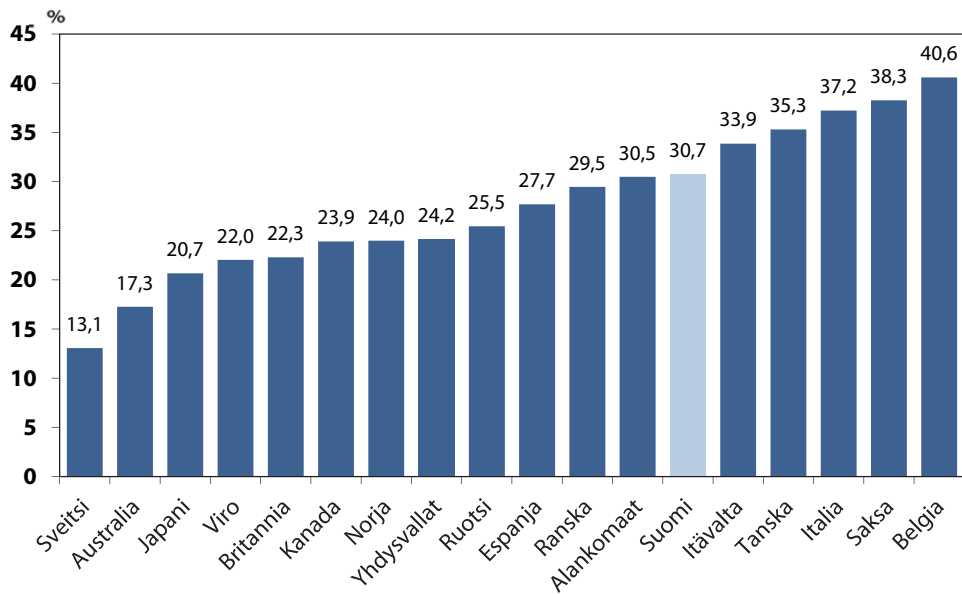

EU-maista Suomea kevyemmin pienipalkkaista verottavat Britannia, Alankomaat, Viro ja Ruotsi (kuva 4.1). Britanniassa ja Alankomaissa pienten palkkatulojen ve-

rotusta kevennettiin edellisestä vuodesta, kun Suomessa verotus taas kiristyi. Työn verotus on suhteellisesti keveämpää erityisesti EU:n ulkopuolella. Verotusta vertailtaessa täytyy kuitenkin huomioida, että esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa tyyppilliset palkkatasot ovat tässä käytettyä esimerkkipalkkaa korkeampia. Kireintä pienipalkkaisen palkansaajan verotus on Saksassa, Tanskassa ja Belgiassa, joiden veroprosentit nousevat jo Suomen keskipalkkaisen veroprosenttia suuremmiksi.

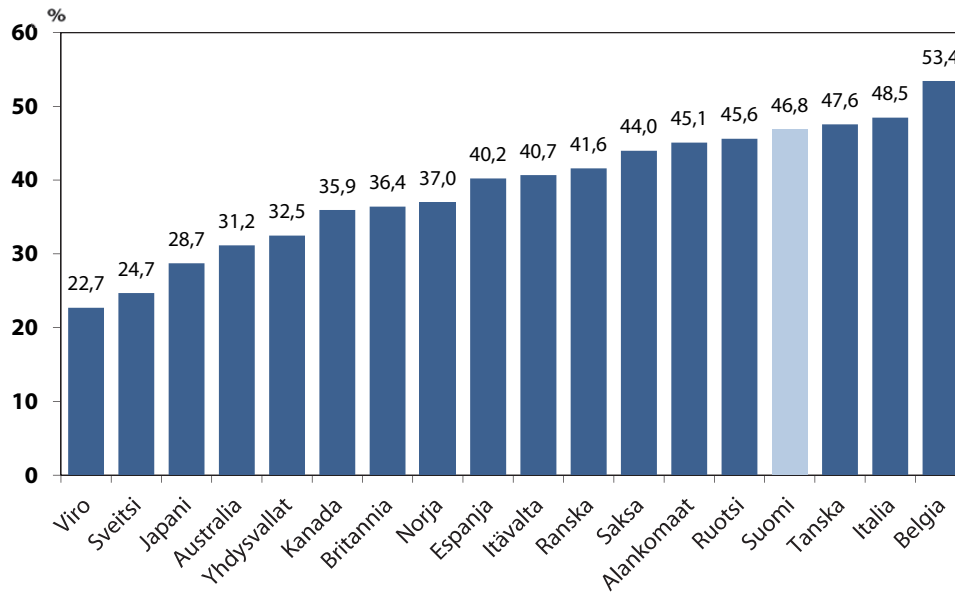
Suomalaisittain keskipalkkaisen tulonsaajan kohdalla Suomen asema suhteessa muihin vertailumaihin heikkenee, sillä Suomen verotus kiristyy muita maita nopeammin. Kun Suomi oli kahdeksanneksi kirein (kuva 4.1) pienipalkkaisen verottaja, niin keskipalkkaisen verottajana Suomi on kuudenneksi kirein. Suomea keveämmin verottavat nyt edellisten lisäksi myös Espanja ja Ranska (kuva 4.2). Viron tasaverojärjestelmä tuottaa tällä tulotasolla suhteellisesti jo hyvin matalan veroasteen, ja Ruotsinkin verotus on jopa yli 5 prosenttiyksikköä Suomea kevyempää.

Kuva 4.2 Keskipalkkaisen, vuosipalkka 40 700 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2013.

Belgia, Tanska, Saksa ja Italia ovat pieni- ja keskipalkkaisten perheettömien palkansaajien verottajina omaa luokkaansa. Belgia, Tanska ja Italia ovat Suomea ankarampia verottajia kaikilla vertailun tulotasolla. Matalampien tulotasojen ankara verottaja, Saksa, muuttuu suurituloisen kohdalla löysemmäksi, sillä työntekijän sosiaalivakuutusmaksuille asetetut kattosäännöt loiventavat progressiota (kuva 4.3). Suomi on suurituloisen kohdalla vertailumaiden neljänneksi kirein maa.

Kuva 4.3 Suurituloisen, vuosipalkka 132 200 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprocentit vertailumaissa vuonna 2013.

Maiden keskinäinen järjestys muuttuu, kun tarkastelu siirtyy perheettömistä palkansaajista perheellisiin palkansaajiin. Monissa maissa perhetilanteeseen liittyvät vähennykset (muun muassa lapsivähennys tai puoliso vähennys) ja verotettavan tulon erilainen määrittely (erillisverotus vrt. yhteisverotus) lieventävät perheellisten palkansaajien verotusta suhteessa yksinäisiin palkansaajiin. Suomessa tuloverotus kohtelee perheellistä palkansaajaa samalla tavalla kuin perheetöntä palkansaajaa.³¹

Suomesta poiketen monissa maissa veroprocentit laskevat erityisesti silloin, kun perheessä on vain yksi palkansaaja ja toinen puoliso hoitaa lapsia kotona. Niinpä kansainvälisissä vertailuissa Suomi onkin perheiden verottajana suhteellisesti ankarampi kuin yksinäisten palkansaajien verottajana. Ilmiö korostuu etenkin matalammilla tulotasoilla. Suomi on kaikilla esimerkkitulotasoilla neljänneksi tai kolmanneksi kirein verottaja, kun verrataan kahden huoltajan, mutta yhden tulonsaajan kaksilapsista perhettä (kuva 4.4 ja liite 3.1). Esimerkiksi perheetöntä palkansaajaa kireästi verottavassa Saksassa tuloverotus on perheellisellä 62 500 euron vuosituloilla lievempää kuin Suomessa³². Korkeimmilla tulotasoilla kireimmin yhden tulonsaajan perheitä verottavat Belgia, Itävalta ja Italia. Työn verotus on tyypillisesti keveää yhden tulonsaajan perheissä Sveitsissä ja Yhdysvalloissa.

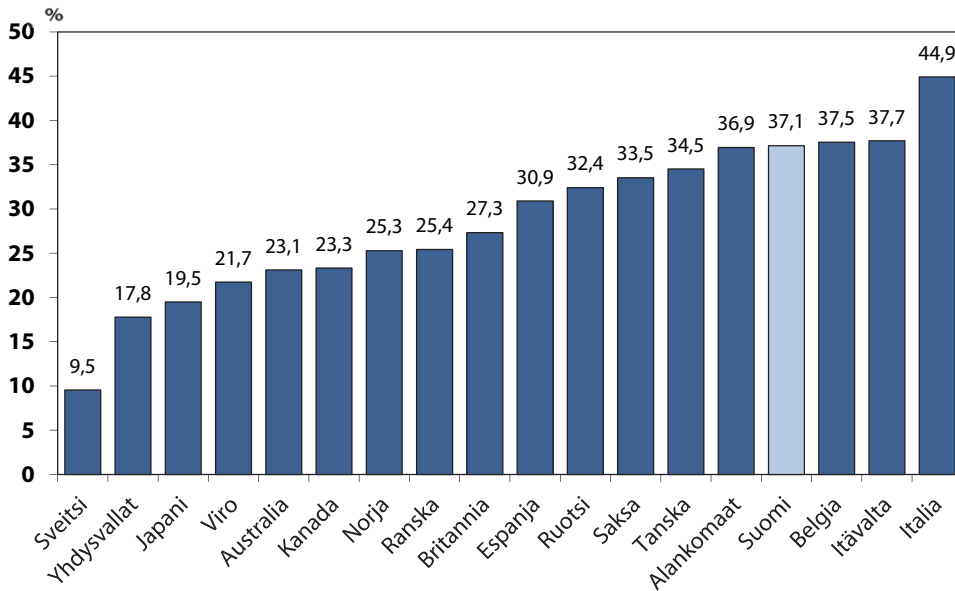
Suomen ohella Ruotsissa ja Alankomaissa yksinäisiä palkansaajia ja perheitä kohdellaan tuloverotuksessa samalla tavoin. Muissa vertailumaissa pariskuntia, joista

³¹ Suomen kohdalla poikkeuksen muodostaa alijäämähyvityksen lapsikorotus.

³² Perheetön 62 500 euroa vuodessa ansaitseva palkansaaja maksaa Saksassa palkastaan veroa 42,6 prosentin mukaan, kun yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe maksaa veroa 33,5 prosenttia. Kurjenojan (2008) perhetukivertailussa on selitetty lyhyesti 11 Euroopan maan erilaisia käytäntöjä perhetilanteen huomioon ottamisessa tuloverotuksessa.

toinen puoliso on täysin tuloton tai hyvin pienituloinen, verotetaan lievemmin kuin yksinäisiä palkansaajia tai kahden tulonsaajan perheitä. Suurimmat tuloveroasteen erot perheettömään palkansaajaan verrattuna syntyvät Belgiassa, Yhdysvalloissa, Saksassa ja Ranskassa sekä matalimmilla tulotasoilla myös Britanniassa.

Kuva 4.4 Palkansaajan, vuosipalkka 62 500 euroa, tuloveroprosentit vertailumaissa 2013, kun perheessä yksi tulonsaaja, kaksi huoltajaa ja kaksi lasta.

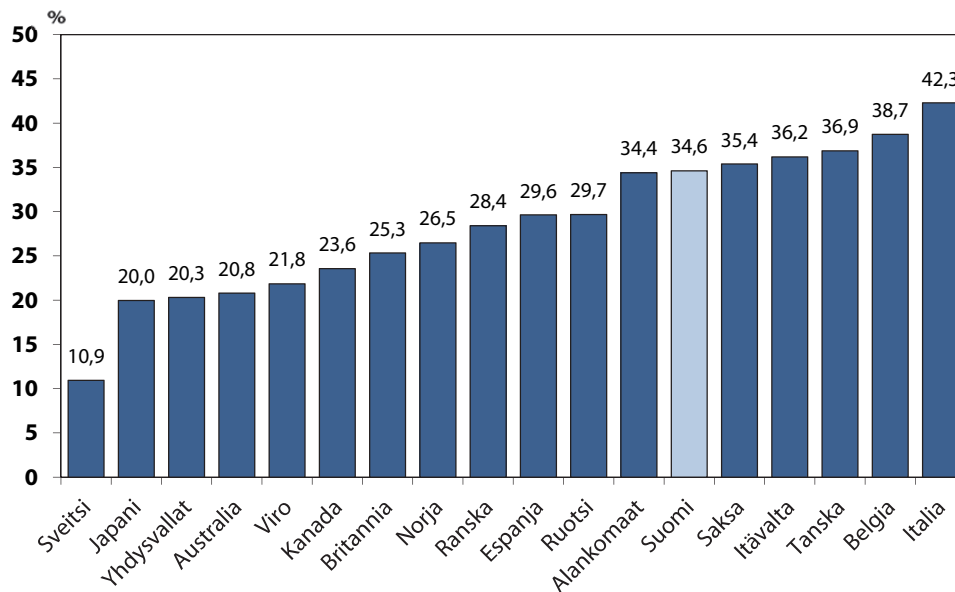

Suomi on vertailumaista kuudenneksi kirein verottaja, kun tarkastellaan kahden palkansaajan lapsiperhettä, jossa toinen puoliso on suomalaisittain keskipalkkainen ja toisen puolison tulot nousevat 62 500 euroon vuodessa. Vertailumaiden keveimpiä verottajia ovat edelleen Sveitsi³³, Japani ja Yhdysvallat ja kireimpiä verottajia Italia, Belgia ja Tanska. Puolisoiden tulojen yhteisverotus ja muut perhevähennykset – esimerkiksi Saksassa ja Ranskassa – eivät enää lievennä progressiota samalla tavoin kuin yhden tulonsaajan perheillä (kuva 4.5).

Puolisoiden yhteisverotus on voimassa esimerkiksi Sveitsissä ja Ranskassa. Norjassa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Virossa ja Espanjassa puolisot voivat valita verotetaan heitä yhdessä vai erikseen. Esimerkiksi Norjassa valtaosa puolisista verotetaan yhdessä, mutta Espanjassa yhteisverotus on edullisempi vain hyvin pienituloisille. Suomen ohella puolisoiden erillisverotus on voimassa esimerkiksi Ruotsissa, Britanniassa, Itävallassa, Italiassa, Tanskassa ja Alankomaissa. Tanskassa erillisverotusta lievennetään, jos toinen puoliso on erittäin pienituloinen.

³³ Tosin tyypilliset palkat ovat Sveitsissä tätä tasoa korkeampia.

Kuva 4.5 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit vertailumaissa 2013, vuosipalkat 40 700 ja 62 500 euroa, perheessä kaksi lasta.

Suomi on eurooppalaisittain kilpailukykyinen pienipalkkaisten perheettömän palkansaajan verottajana, mikä näkyy keskimääräisiä tuloveroasteita esittävästä kuvasta 4.6³⁴. Matalimman esimerkkipalkan kohdalla Suomen tuloveroprosentti on alittanut eurooppalaisten vertailumaiden keskiarvon jo vuodesta 2006 lähtien. Ero Suomen ja Euroopan keskiarvon välillä suureni hiljalleen lähes joka vuosi tarkasteluvuoteen saakka, jolloin pienipalkkaisten verotus kiristyi selvästi aikaisemman trendin katkaisten. Suomi alittaa yhä myös Pohjoismaiden keskiarvon, joka on samaa suuruusluokkaa Euroopan maiden keskiarvon kanssa.

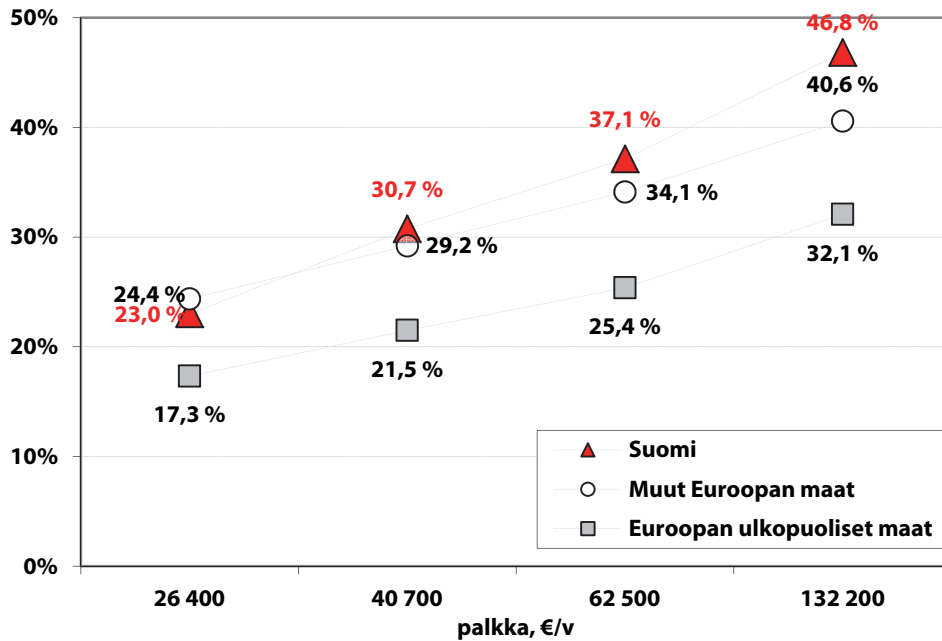
Myös keskipalkkaisen tuloverotus on viime vuosien aikana lähestynyt eurooppalaista keskiarvoa kuitenkin nyt erkaantuen yhä kireämmäksi vuonna 2013.

Suomen asema suhteessa muihin Euroopan maihin heikkenee tulojen kasvaessa. Kun pienipalkkaisimpien kohdalla Suomen tuloverotus on kevyempää kuin Euroopassa keskimäärin, niin 62 500 euron vuosipalkalla tuloverotus on kolme prosenttiyksikköä kireämpää ja vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla se on jo 6,2 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Euroopassa keskimäärin.

Suomen tuloverotus on erityisen kireää, kun sitä vertaillaan Euroopan ulkopuolisiin maihin. Pienipalkkaisten verotus on Suomessa 5,7 prosenttiyksikköä kireämpää kuin keskimäärin Euroopan ulkopuolisissa vertailumaissa. Suomalaisittain keskipalkkaisten ero on venähtänyt jo 9,2 prosenttiyksikköön ja korkeimmalla palkkatasolla eroa on 14,7 prosenttiyksikköä. Suomen tuloverotuksen progressiivisuus suhteessa Euroopan maihin ja Euroopan ulkopuolisiin maihin korostuu tulojen kasvaessa.

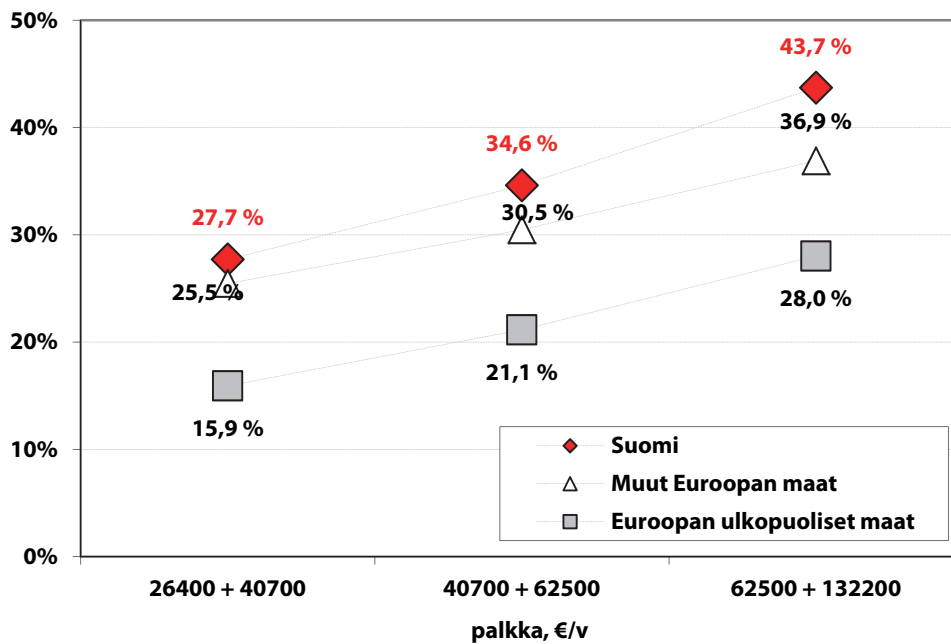
³⁴ Palkansaajan tuloveroaste keventy 1990-luvun laman jälkeen lähes joka vuosi aina vuoteen 2009 asti (Punakallio 2011).

Kuva 4.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2013.

Progression kireys suomalaisessa tuloverotuksessa näkyy myös kuvassa 4.7, jossa esitetään kahden tulonsaajan kaksilapsisten perheiden keskimääräiset tuloveroasteet Suomessa ja muissa selvityksen maissa kolmella esimerkkituloasolla.

Kuva 4.7 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoittain vuonna 2013, kaksi lasta.

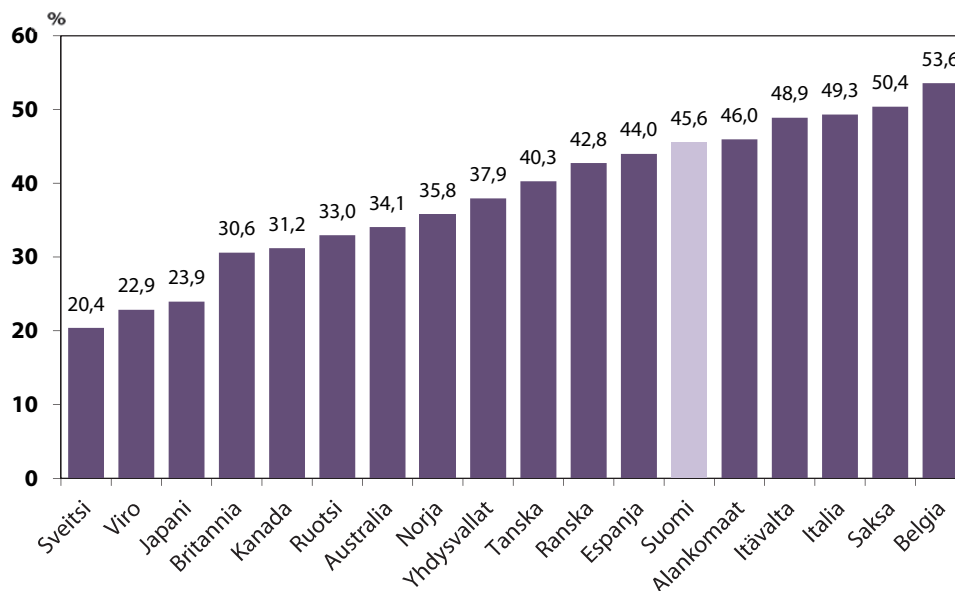
Suomalaisen palkansaajaperheen tuloverot eivät enää alita Euroopan vertailumaiden keskiarvoa alimman palkkayhdistelmän kohdalla, sillä monissa muissa maissa käytössä on erilaisia perheiden verotusta keventäviä vähennyksiä tai muita vastaavia keinoja. Alimmalla esimerkkitulotasolla pariskunta maksaa Suomessa 2,2 prosenttiyksikköä enemmän tuloveroa kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin ja jo 11,8 prosenttiyksikköä enemmän kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa keskimäärin. Suhteessa vertailun muihin Pohjoismaihin tuloverotus on Suomessa hieman kireämpää perheellisten palkansaajien osalta.

Varsin hyvätuloisessa perheessä (62 500 + 132 200 euroa) vastaavat erot ovat 6,8 ja 15,7 prosenttiyksikköä. Vertailun muiden Pohjoismaiden keskiarvo on 40,0 prosenttia, joten Suomen verotus on tulojen lisääntyessä muodostunut 3,7 prosenttiyksikköä kireämmäksi kuin muissa Pohjoismaissa.

4.2 Palkansaajan marginaaliverotus

Tulonlisäykseen kohdistuva marginaaliveroprosentti, eli verojen nousun osuus tulonlisäyksestä, antaa kuvan verojärjestelmän kannustimista esimerkiksi tehdä lisätöitä, tavoitella parempaa palkkaa tai hankkia enemmän koulutusta.

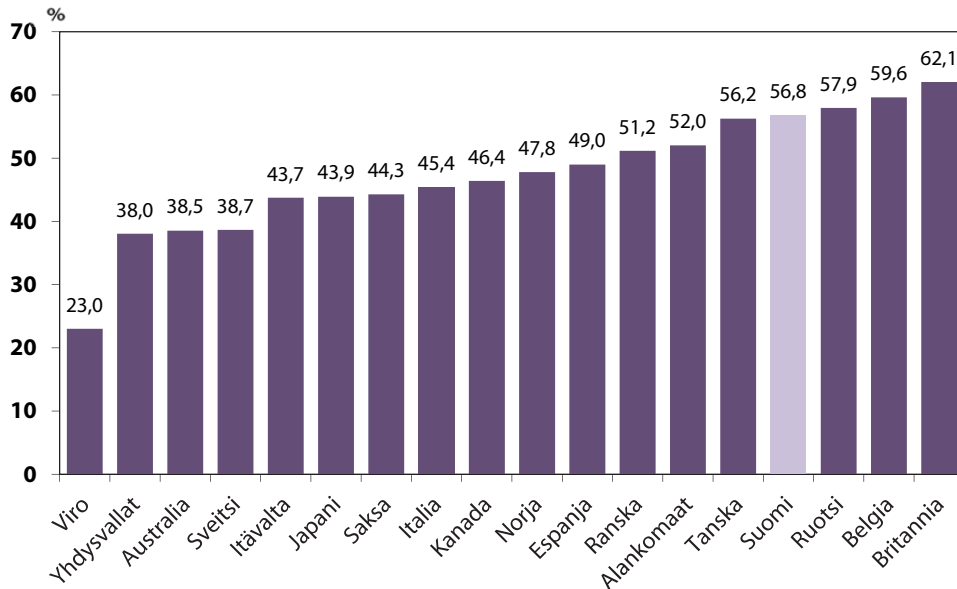
Kuva 4.8 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa 2013, vuosipalkka 40 700 euroa.

Kuvasta 4.8 näkyy suomalaisittain keskipalkkaiselle kohdistuva marginaaliveroaste vertailun eri maissa. Lisätulojen verotus on kireintä Belgiassa ja Saksassa, joissa tulonlisäyksestä yli puolet menee veroihin. Marginaalivero on kireä myös Italiassa, Itävallassa, Alankomaissa ja Suomessa. Sen sijaan Ruotsissa ja Norjassa marginaaliverotus on tällä palkkatasolla selvästi matalampaa kuin Suomessa. Keskipalk-

kaisen työmarkkina-aseman parantaminen on siis kannattavampaa kuin Suomessa. Lisätuloa verotetaan kevyesti tasaverojärjestelmän käyttönottaneessa Virossa.

Kuva 4.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa vuonna 2013, vuosipalkka 132 200 euroa.

Erittäin hyvätuloisen esimerkipalkansaajan marginaaliveroaste on Suomessa noin 57 prosenttia. Suomea kireämpää marginaaliverotus on Britanniassa, Belgiassa ja Ruotsissa (kuva 4.9). Tanskan vuoden 2010 veronkevennysohjelman ansiosta ylimmät marginaaliveroprosentit kevenivät 63 prosentista noin 56 prosenttiin. Britanniassa kireä marginaaliverotus aiheutuu erityisesti perusvähennyksen nopeasta poistumisesta 100 000–119 000 punnan verotettavilla tuloilla³⁵, mikä nostaa maan yhdestä vertailun keveimmistä lisäverottajista vertailun kireimpään kärkeen. Edellä mainitun tulovälin jälkeen Britannian marginaaliveroprosentti palautuu 41 prosentin tuntumaan, kunnes se nousee jälleen 150 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista 46 prosenttiin.

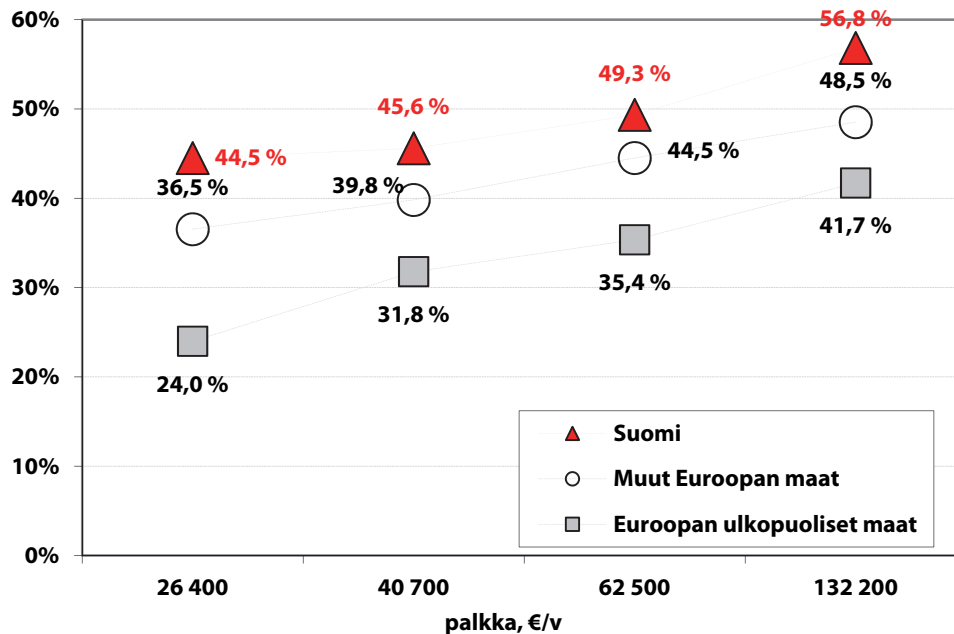
Kireät marginaaliveroasteet ovat tyypillisiä Suomen verojärjestelmälle lähes kaikilla tulotasolla, kun selvityksen alimmalla palkkatasollakin marginaaliveroaste on jo noin 45 prosenttia (kuva 4.10). Se on kahdeksan prosenttiyksikköä enemmän kuin selvityksen muissa Euroopan maissa, ja peräti 20 prosenttiyksikköä enemmän kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa.

Myös suomalaisittain keskipalkkaisten eteenpäin pyrkimistä verotetaan kireästi (kuva 4.10). Keskipalkkaisen marginaaliveroprosentti on 5,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin muualla Euroopassa keskimäärin ja 13,8 prosenttiyksikköä kor-

³⁵ Perusvähennys pienenee 100 000 punnan ylittävistä verotettavista tuloista lähtien yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden.

keampi kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa. Myös vertailuun kuuluvien Pohjoismaiden keskiarvo (36,4 %) alittaa Suomen marginaaliveroprosentin reippaasti.

Kuva 4.10 Keskimääräiset marginaaliveroprosentit Suomessa ja muissa vertailumaissa palkkatasoinnoin vuonna 2013, perheetön palkansaaja.

Vertailun korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on 8,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin muualla Euroopassa ja 15,1 prosenttiyksikköä suurempi kuin Euroopan ulkopuolella keskimäärin. Pohjoismaiden keskiarvo (54 %) alittaa yhä Suomen marginaaliveroasteen, mutta on noussut Suomen veroasteen tuntumaan.

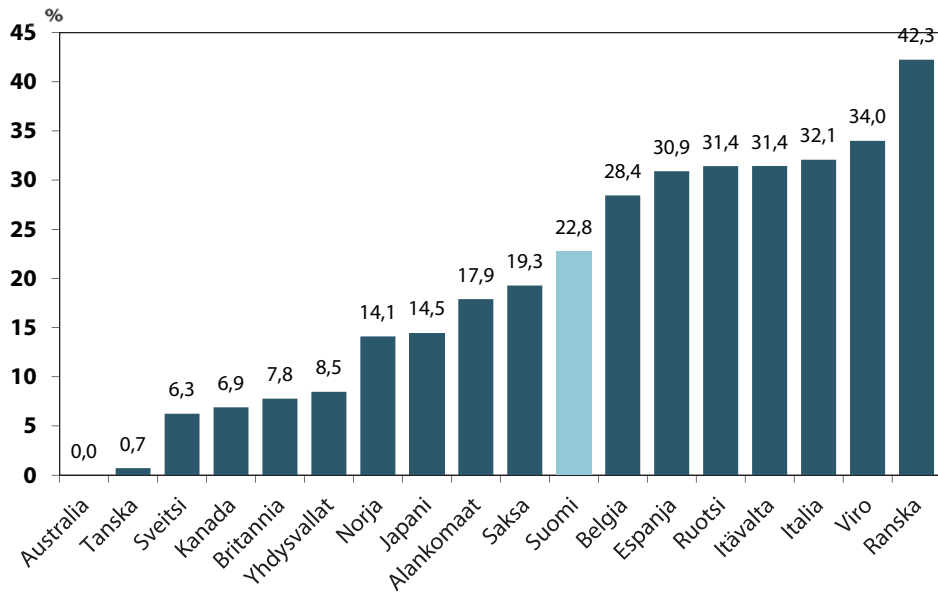
Palkansaajan lisätuloon kohdistuvaa marginaaliveroastetta³⁶ esitetään tarkemmin liitteissä 4.1 (yksinäinen tulonsaaja ja yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe) ja 4.2 (kahden tulonsaajan kaksilapsinen perhe).

4.3 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

Työnantajien palkkasidonnaiset, pakolliset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa vertailumaiden keskitasoa (kuva 4.11). Suomessa työnantajan työeläke-, työttömyysvakuutus- ja sairausvakuutusmaksu laskivat kuluvana vuonna yhteensä 0,08 prosenttiyksikköä. Työnantajamaksujen osuus bruttopalkasta on Suomessa noin 22,8 prosenttia, mikä on samaa tasoa kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin keskipalkkaisella. Työnantajamaksujen osuus esimerkiksi bruttopalkoista esitetään tarkemmin liitteessä 5.

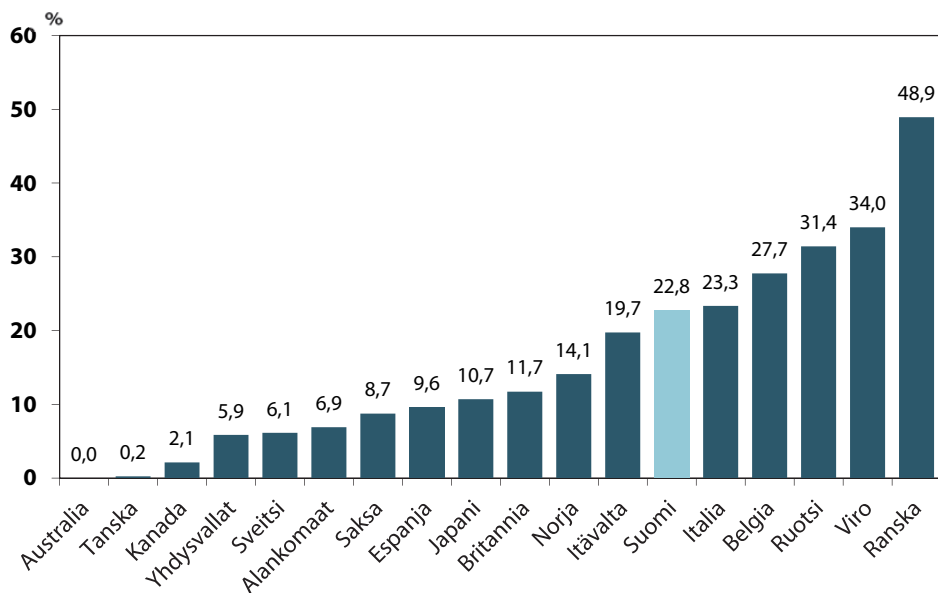
³⁶ Tulonlisäys eli palkankorotus on laskettu yhden prosentin suuruiseksi kaikilla tulotasoilla.

Kuva 4.11 Työnantajan veronluonteisten sosiaalimaksujen osuus 40 700 euron bruttopalkasta 2013, perheetön palkansaaja.

Vertailumaissa on hyvin erilaisia tapoja verottaa työntekijöitä ja työnantajia. Esimerkiksi Virossa, Ruotsissa, Ranskassa ja Espanjassa työnantajat maksavat valtaosan työn verotuksesta palkkaperusteisten sosiaalivakuutusmaksujen muodossa. Sen sijaan esimerkiksi kireän palkkaverotuksen maa Tanska perii lähes olemattomia työnantajamaksuja. Muita keveän työnantajamaksupolitiikan maita ovat esimerkiksi Australia, Sveitsi ja Kanada.

Kuva 4.12 Työnantajan veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen osuus 132 200 euron vuosipalkasta 2013, perheetön palkansaaja.

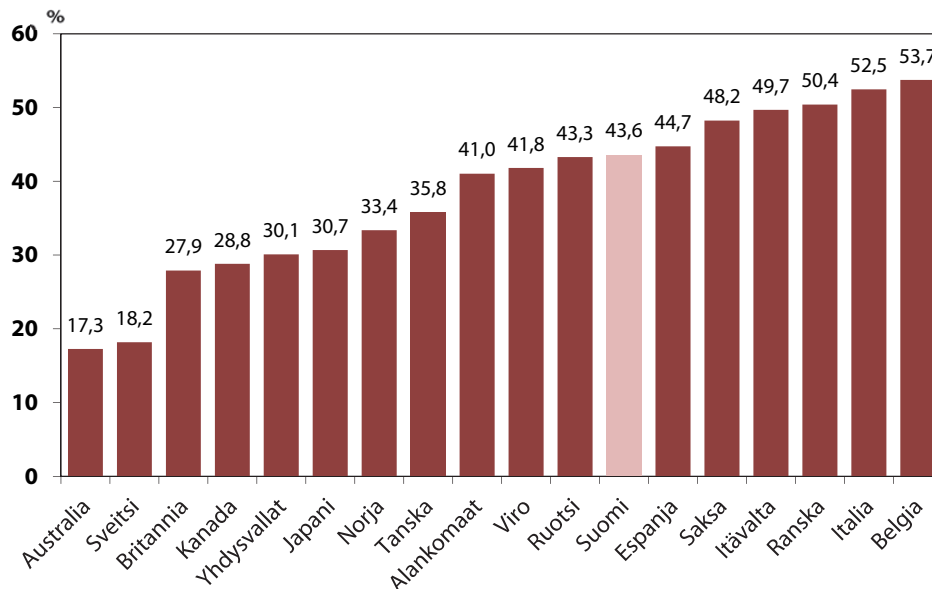

Muissa maissa melko yleiset sosiaalivakuutusmaksujen kattosäännöt eivät Suomessa rajoita korkeammista palkoista perittäviä sosiaalivakuutusmaksuja. Maksut määräytyvät meillä saman prosentin mukaan kaikkensuuruisista palkoista, minkä vuoksi työnantajamaksut Suomessa ovat suhteessa muihin vertailumaihin korkeampia suurituloisista kuin pienituloisista työntekijöistä. Maksukattojen vuoksi Espanjan ja Itävallan työnantajamaksut suurituloisista työntekijöistä jäävät pienemmiksi kuin Suomessa (kuva 4.12). Muissa Euroopan vertailumaissa työnantajamaksut ovat korkeimmalla palkkatasolla keskimäärin 18,7 prosenttia, kun ne meillä ovat 22,8 prosenttia.

4.4 Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasi-donnaiset verot yhteensä

Palkkaverokiila kertoo kaikkien palkkaan kohdistuvien tuloverojen ja veroluonteisten maksujen osuuden työnantajan palkkakustannuksesta. Työvoimakustannus muodostuu työntekijän bruttopalkasta ja työnantajan palkkasidonnaisista veronluonteisista maksuista. Liitteissä 6.1 ja 6.2 on esitetty vertailumaiden palkkaverokiila laajemmin.

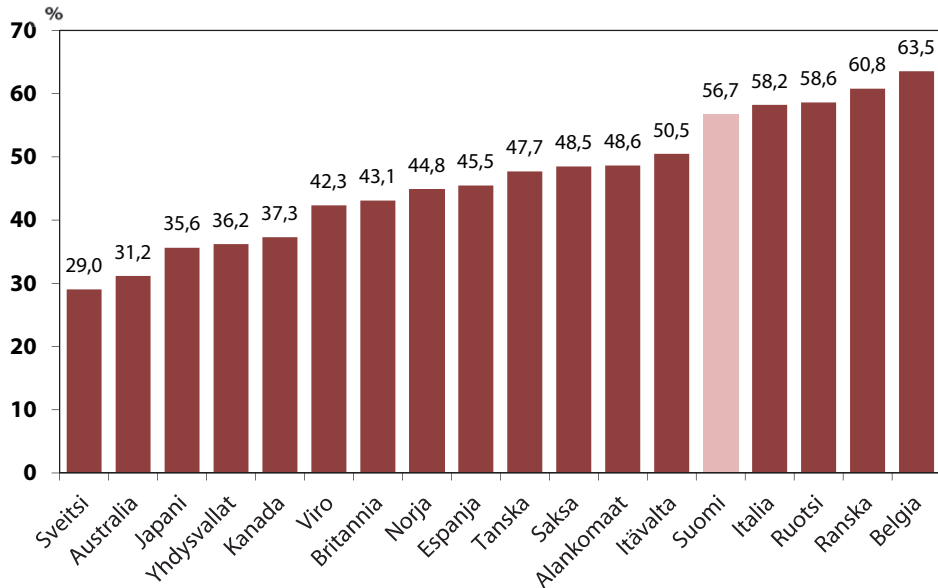
Kuva 4.13 Palkkaverokiila % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansajalla vuonna 2013, vuosipalkka 40 700 euroa.

Kuvassa 4.13 esitetään suomalaisittain keskipalkkaiseen bruttopalkkaan kohdistuva palkkaverokiila. Palkkaverokiila on levein Belgiassa. Sen perässä tulevat Italia, Ranska, Itävalta ja Saksa melko samansuuruisella verokiilalla. Suomessa palkkaverokiila on vertailumaiden korkeahkoa keskitasoa. Hieman pienempiin lukuihin

asettavat korkeiden työnantajamaksujen Ruotsi ja Viro. Palkkaverokiila on Suomea kapeampi kireän palkkaverotuksen maassa Tanskassa, jossa työnantajamaksut taas ovat hyvin pienet.

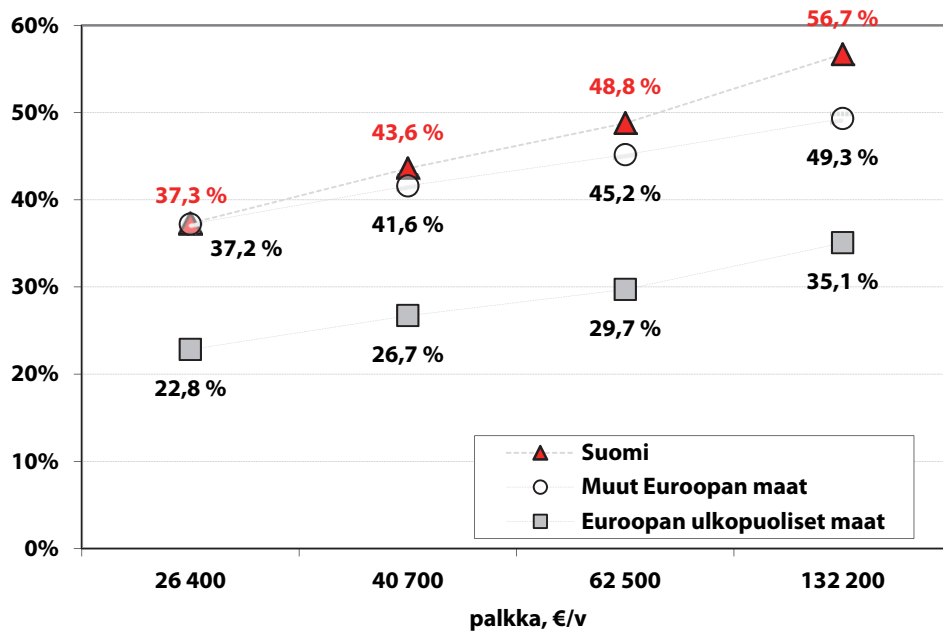
Kuva 4.14 Suurituloiseen palkkaan, vuosipalkka 132 200 euroa, kohdistuva palkkaverokiila vuonna 2013, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta.

Koska progressio on Suomessa kireää eikä meillä ole työnantajamaksuja rajoittavia kattosääntöjä, työhön kohdistuva palkkaverokiila on sitä suurempi mitä enemmän tuloja palkansaajalla on. Korkeasti palkatun työn palkkaverokiila onkin Suomessa vertailumaiden viidenneksi korkein (kuva 4.14), kun keskipalkkaisen palkkaverokiila oli seitsemäs. Italiassa ja Ruotsissa palkkaverokiila on Suomea leveämpi alittaen kuitenkin 60 prosentin tason. Belgiassa ja Ranskassa palkkaverokiila ylittää 60 prosenttia. Vertailumaiden pienimmät palkkaverokiilat löytyvät Euroopan tai euroalueen ulkopuolisista maista.

Kuvasta 4.15 nähdään, että pienimmän esimerkipalkan palkkaverokiila on Suomessa muiden Euroopan maiden tasolla. Suomalaisittain keskipalkkaisen palkkaverokiila lähentyi Euroopan keskiarvoa ennen vuotta 2013, jolloin verotus Suomessa kiristyi selkeästi. Ero muihin vertailumaihin kasvaa tulojen lisääntyessä. Korkeimmalla esimerkipalkkatasolla palkkaverokiila on Suomessa jo 7,4 prosenttiyksikköä leveämpi kuin muissa Euroopan maissa keskimäärin ja 21,6 prosenttiyksikköä leveämpi kuin Euroopan ulkopuolisissa maissa keskimäärin.

Kuva 4.15 Palkkaverokiila Suomessa ja muissa vertailumaissa keskimäärin palkkatasoinnain vuonna 2013, perheetön palkansaaja.

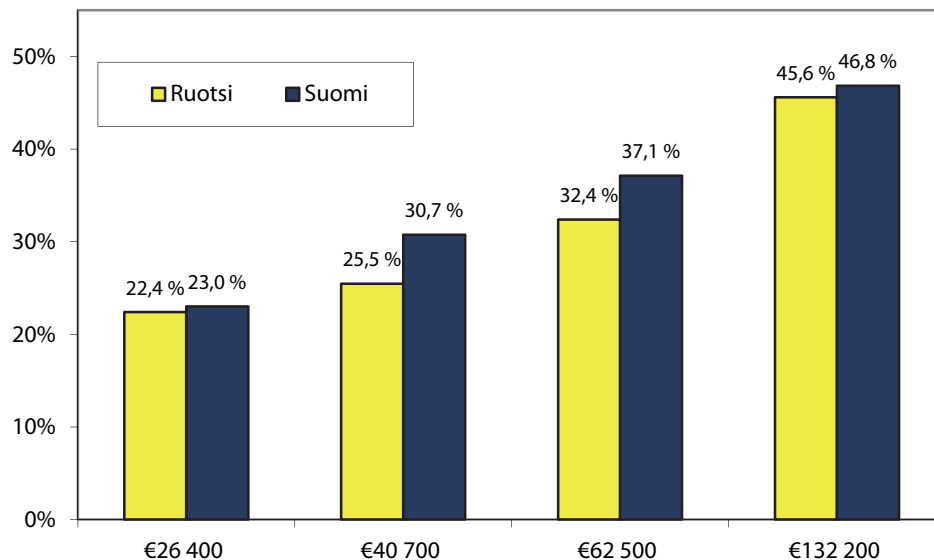

5 SUOMEN PALKKAVEROTUS VERRATTUNA SKANDINAVIAAN, VIROON, SAKSAAN JA BRITANNIAAN

Ruotsi

Pieni- ja suurituloisten palkkaverotus on Ruotsissa ja Suomessa suurin piirtein yhtä kireää. Sen sijaan keskipalkkaisen verotus on Ruotsissa selkeästi lievempää, ja veroprosenttien ero on nyt jo yli viisi prosenttiyksikköä (kuva 5.1). Muutamien viime vuosien aikana Ruotsissa on toteutettu tuloveronkevennyksiä, kun Suomessa palkansaajan verotus on pikemminkin kiristynyt.

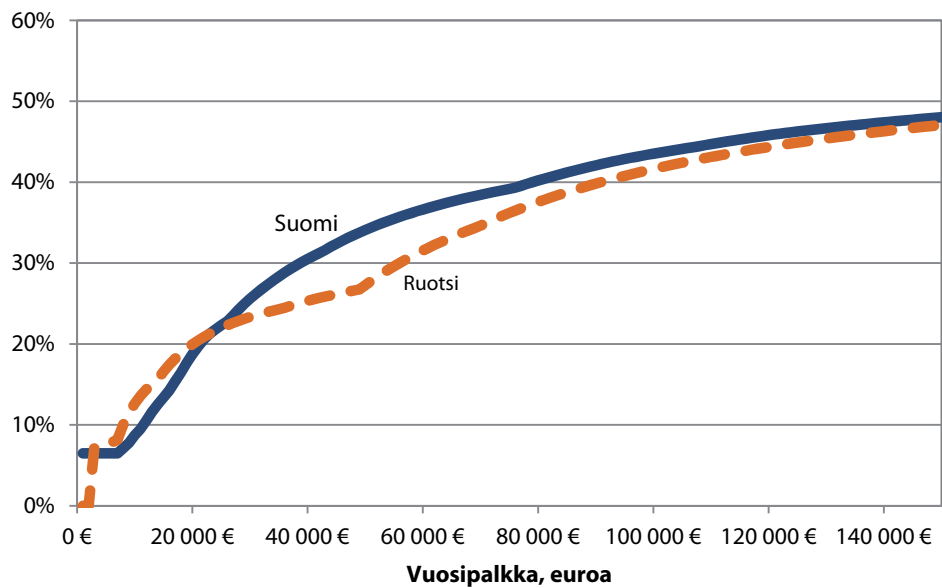
Kuva 5.1 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Kuvasta 5.2 erottuu kattavammin Suomen ja Ruotsin palkkaveroasteen muotoutuminen. Suomalaisittain keskipalkkaisilla ja sitä korkeammilla tulotasolla Ruotsin verotus on selkeästi keveämpää melko korkeille tulotasolle saakka. Tätä selittää se, että marginaaliveroprosentti nousee Ruotsissa päälle 33 prosentin vasta selkeästi yli keskipalkkaisella, kun Suomessa jo matalimmalla tulotasolla marginaaliveroprosentti on noin 45 prosenttia (kuva 5.3). Veroproggressio on Suomessa siis selkeästi jyrkempi pieni- ja keskituloiselle.

Verojärjestelmien eroavuus tulee ilmi siis myös esimerkkipalkkojen marginaaliverotuksessa. Suomessa pieni- ja keskituloisten marginaaliverotus on selvästi kireämpää kuin Ruotsissa. Pienipalkkaisen kohdalla ero on Suomen tappioksi lähes 15 prosenttiyksikköä. Korkeammilla tulotasolla Suomen marginaaliveroasteet ovat sen sijaan hieman pienemmät kuin Ruotsissa.

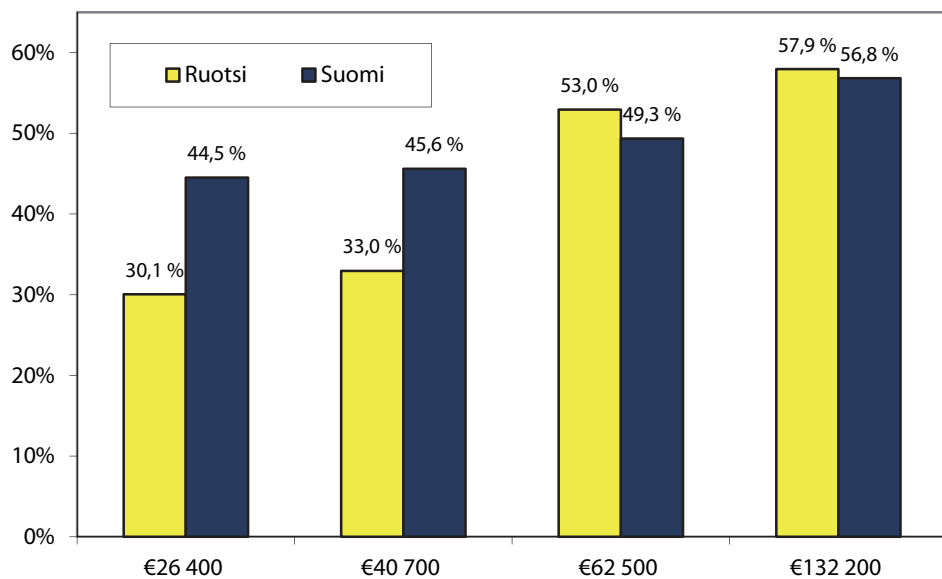
Kuva 5.2 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa 2013 vuosipalkan mukaan.

Matalammilla tulotasoilla (26 400 euroa ja 40 700 euroa) lisätulojen hankinta on Ruotsissa Suomea selvästi houkuttelevampaa, mutta korkeammilla esimerkkituloilla Ruotsi nousee Suomen ohi kireimpien marginaaliverottajien joukkoon.

Suomalaisittain pieni- ja keskipalkkaisen työntekijän veronluonteiset työnantajamaksut ovat kuitenkin Ruotsissa suuremmat kuin palkasta perittävät tuloverot.

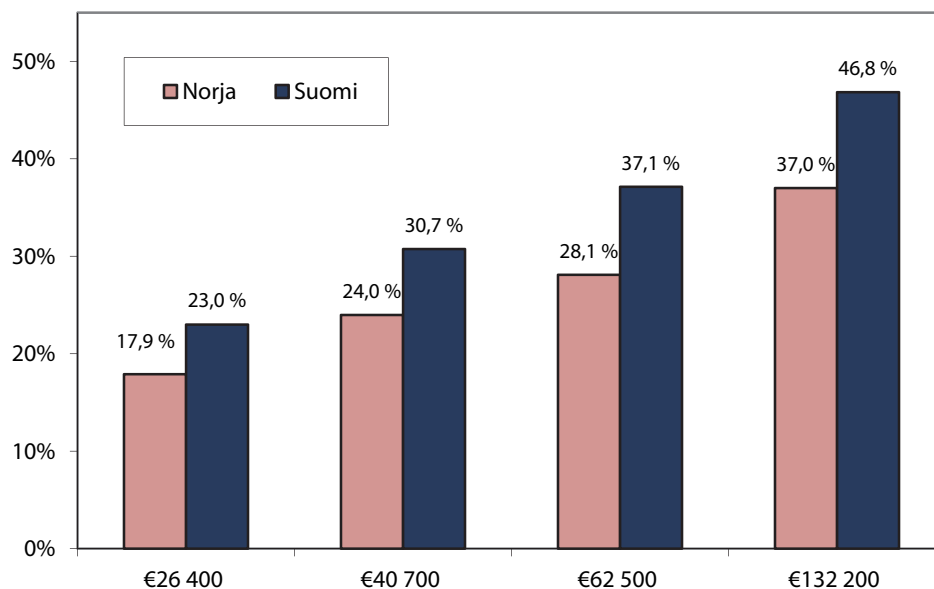
Kuva 5.3 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Norja

Norjassa on jo pitkään verotettu palkkatuloja kevyemmin kuin Suomessa. Tämän verovertailun maiden joukossa Norja on perinteisesti sijoittunut keskikastiin työn verottajana. Ero Suomen verotukseen korostuu, kun tarkastellaan yhden tulonsaajan perheitä. Toisin kuin Ruotsissa ja Suomessa, Norjassa tuetaan kahden vanhemman, mutta yhden tulonsaajan perheitä korotetulla perusvähennyksellä. Myös kahden tulonsaajan palkansaajaperheen verotus on Norjassa keveämpää kuin Suomessa.

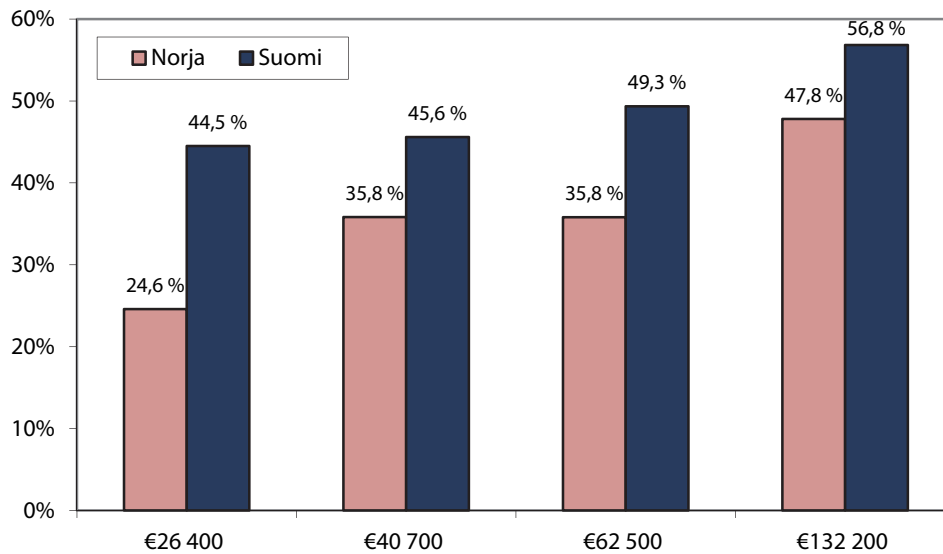
Kuva 5.4 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Suomen palkkaverotuksen ero Norjaan on suuri jo pienipalkkaisen tulonsaajan kohdalla, ja ero kasvaa tulojen noustessa (kuva 5.4). Kun pienipalkkaista tulonsaajaa verotetaan Suomessa viisi prosenttiyksikköä ankarammin kuin Norjassa, niin ero keskipalkkaisella kasvaa 6,7 prosenttiyksikköön. Tätä korkeammilla tulotasoilla ero on jo yli yhdeksän prosenttiyksikköä. Vertailussa on kuitenkin syytä huomioida, että vasta toiseksi ylin esimerkkipalkka on lähellä norjalaista keskituloista palkansaajaa. Suomeen verrattuna myös marginaaliverotus on Norjassa kevyttä. Ero on erityisen suuri pienimmän esimerkkipalkan kohdalla, jossa Suomen marginaalivero on 20 prosenttiyksikköä kireämpi kuin Norjassa. Ylimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti jää Norjassa reippaasti alle 50 prosentin, kun se Suomessa on 56,8 (kuva 5.5).

Työstä kerättävät verot ja veronluonteiset maksut painottuvat Norjassa enemmän palkansaajan verotukseen kuin työnantajamaksuihin. Tässä Norja ja Suomi poikkeavat Ruotsista, jossa veronluonteisilla työnantajamaksuilla on suurempi paino.

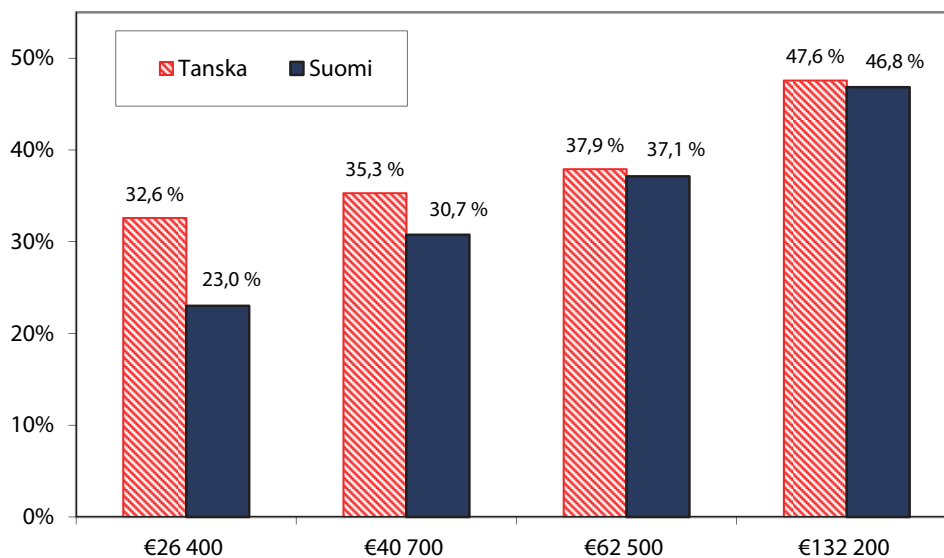
Kuva 5.5 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Tanska

Tanskassa työntekijä maksaa palkastaan kaikilla tarkasteltavilla tulotasoilla kiireämpiä veroja kuin Suomessa (kuva 5.6). Erityisen ankaraa Tanskan palkkaverotus on pienimmällä esimerkkipalkkatasolla, jolla Tanskan verotus ylittää Suomen lähes 10 prosenttiyksiköllä. Ero kaventuu muilla esimerkkipalkkoilla jääden korkeammilla palkkatasoilla Suomen tuntumaan. Tanska kevensikin vuonna 2010 palkkatulojen verotusta, erityisesti korkeammissa palkoissa. Myös yhden tulonsaajan palkansaajaperheiden verotuksen taso on keventynyt Suomen tasolle.

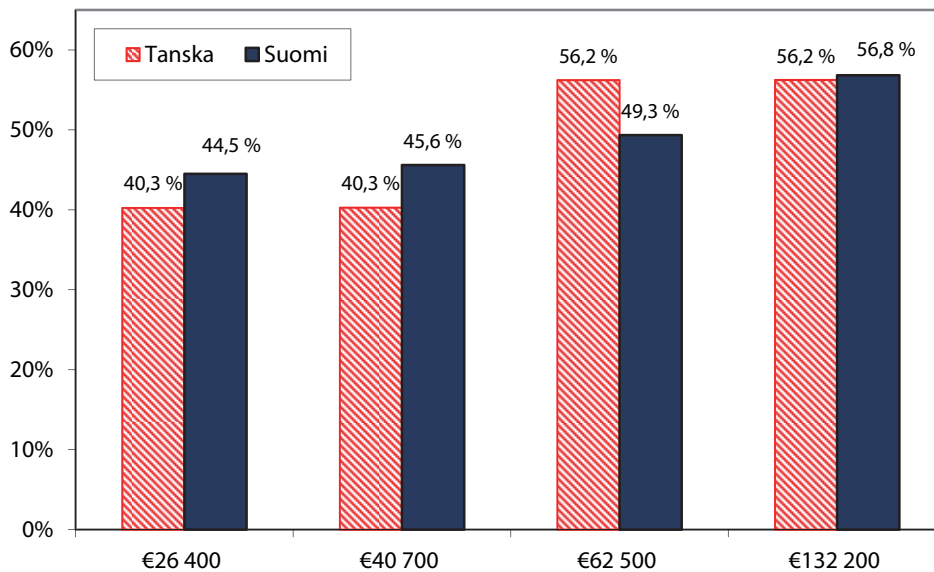
Kuva 5.6 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Kokonaisuutena työn verotus ei ole Tanskassa kuitenkaan niin kireää kuin mitä ensi tunteilla näyttää. Työnantajan maksamien poikkeuksellisen matalien sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi Tanska palkkaverokiila jää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla Suomea matalammalle tasolle, vertailumaiden keskiarvojen läheisyyteen.

Tanskan palkkaverotuksen ankaruus näkyy myös korkeina marginaaliveroprosentteina (kuva 5.7)³⁷. Silti vain toiseksi korkeimman esimerkkipalkkatason marginaaliveroprosentti ylittää Suomen.

Kuva 5.7 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

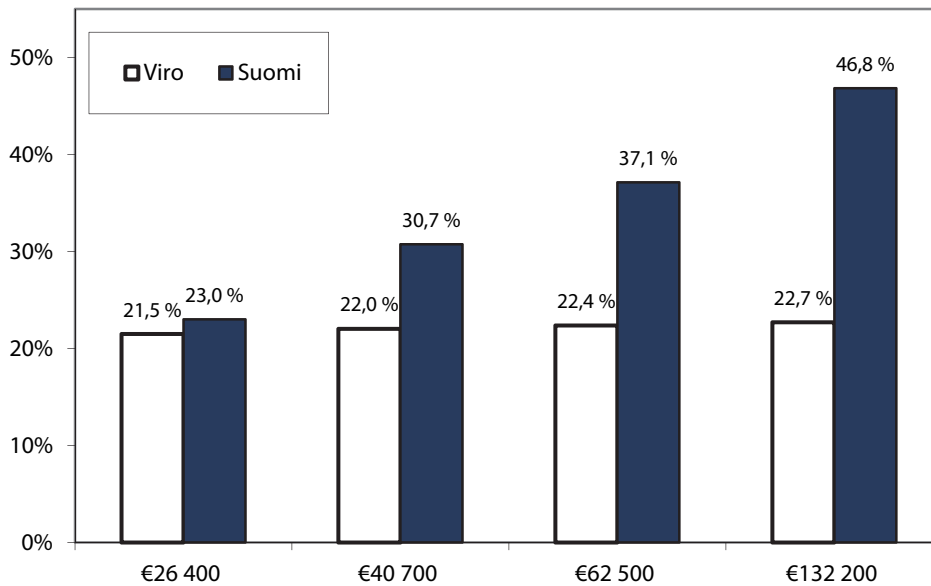
Viro

Viro on Norjaakin kevyemmän palkkaverotuksen maa tässä vertailussa käytettävillä esimerkkipalkoilla. Todellisuudessa Viro ei ole kuitenkaan asukkailleen erityisen lempeä palkkaverottaja, sillä tyypilliset palkat ovat Virossa huomattavasti matalammalla tasolla kuin Suomessa. Esimerkiksi maan keskipalkka on 11 000 euron tuntumassa. Viron tasaverojärjestelmän vuoksi verotus on tällaisella palkkatasolla huomattavasti kireämpää kuin Suomessa.

Virossa on käytössä 21 prosentin tasavero, jota varsinkin pienimmissä palkoissa lieventää tuloista tehtävä perusvähennys. Tuloveron päälle palkansaajat maksavat 2,0 prosentin työttömyysvakuutusmaksua. Pääsääntöisesti Suomen palkkaverotus on selvästi kireämpää kuin Virossa, sillä suomalaisittain keskimääräisestä palkkatasosta maksetaan Suomessa reilut kahdeksan prosenttiyksikköä enemmän veroja

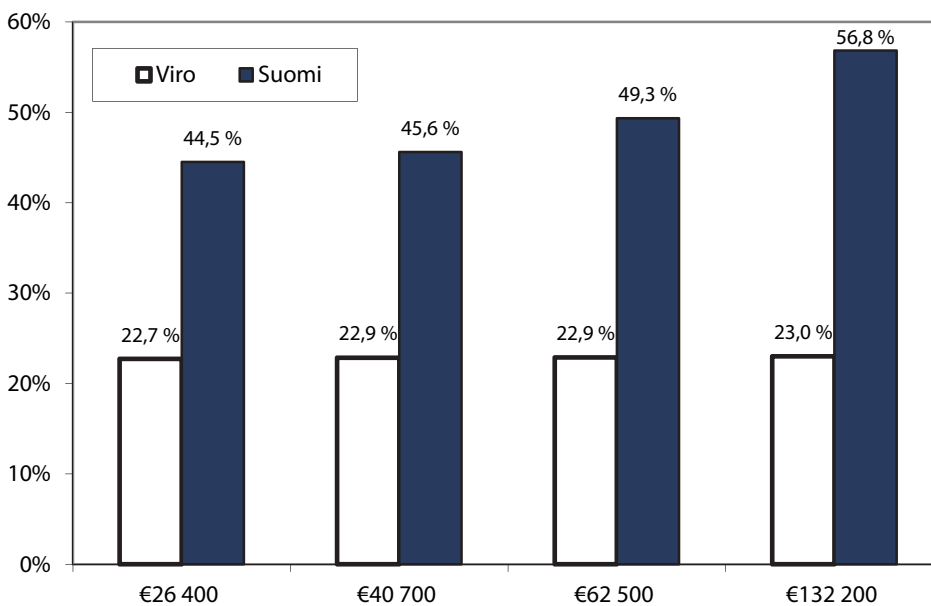
³⁷ Tanskan verokevennys vuonna 2010 laski ylimpiä marginaaliveroprosentteja lähes 7 prosenttiyksikköä.

Kuva 5.8 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Virossa (kuva 5.8). Suomen pienimpiin palkkoihin kohdistuvan verotuksen kilpailukyvyistä kertoo kuitenkin se, että vertailun alimmalla esimerkkipalkalla Suomen ja Viron tuloverotus on lähes yhtä kireää. Vuoden 2012 selvityksessä maiden verotus oli pienimmän palkan kohdalla samalla tasolla.

Kuva 5.9 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

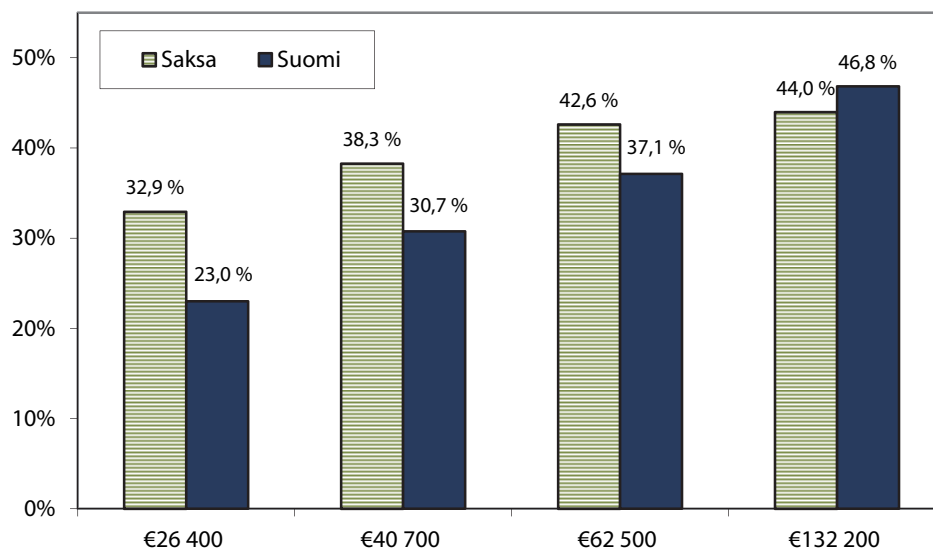

Tasaverojärjestelmän vuoksi Virossa ei käytännössä ole veroproggressiota. Työssä eteneminen ja lisätulojen ansaitseminen on siis verotuksellisesti kannustavaa kaikilla esimerkkipalkkatasoilla. Viron marginaaliveroprosenttien ero Suomen prosentteihin onkin huima, myös aivan pienemmillä palkkatasoilla (kuva 5.9). Pienimmän esimerkkipalkan marginaaliverotus on Suomessa 21,8 prosenttiyksikköä Viron verojärjestelmää kireämpää, ja tulojen lisääntyessä ero kasvaa 33,8 prosenttiyksikköön.

Työn verotus kohdistuu Virossa työntekijöitä voimakkaammin työnantajille, jotka maksavat työntekijän bruttopalkasta vielä 34 prosenttia sosiaali- ja työttömyysvakuutusmaksuja. Kun palkansaajan veroihin lisätään työnantajien maksut, niin työn verotus ei kokonaisuudessaan näydy Virossa enää erityisen keveänä. Suomalaisittain keskipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila liikkuu Suomessa ja Virossa samoissa suuruusluokissa. Suomalaisittain pienipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila on Virossa noin neljä prosenttiyksikköä Suomen korkeampi, mutta korkeilla palkkatasoilla asetelma muuttuu Viron eduksi.

Saksa

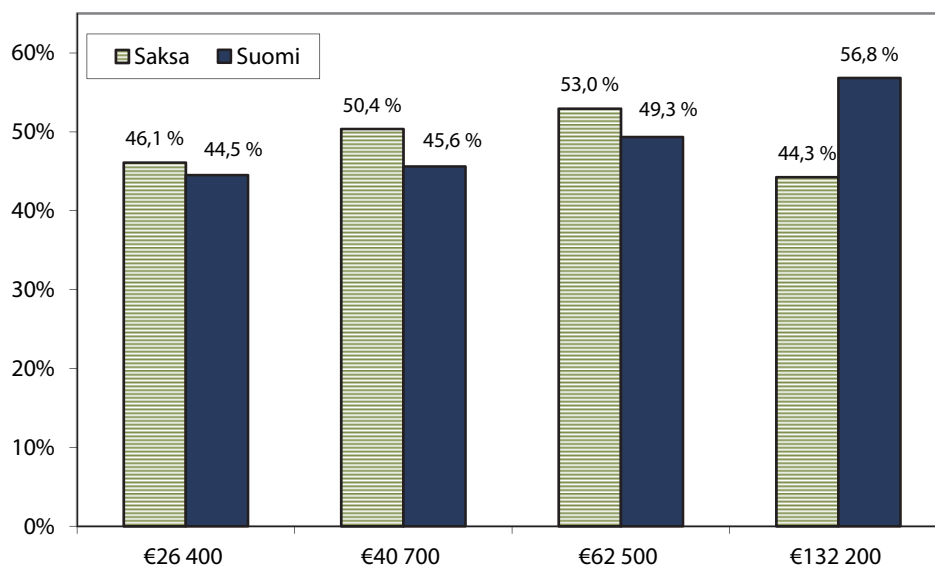
Kuva 5.10 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Saksa on ollut etenkin perheettömien palkansaajien työntekoa kireästi verottava maa. Vuonna 2001 aloitetusta verouudistuksesta ja finanssikriisin alkuvuosien veroelvytyksestä huolimatta Saksan tuloverotus on edelleen selvästi kireämpää kuin Suomessa selvityksen kolmella alimmalla esimerkkipalkkatasolla. Sen sijaan ylimmän esimerkkipalkan kohdalla asetelma muuttuu, ja Suomen verotus nousee noin kolme prosenttiyksikköä Saksaa kireämmäksi. Perheellisten verottajana Saksan verokohtelu on lempeämpää.

Myös lisätuloja verotetaan Saksassa ankarasti. Kolmen alimman esimerkkipalkan marginaaliverot ovat Saksassa jälleen Suomea korkeammat. Ylimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen marginaalivero on sen sijaan selvästi Saksaa kireämpi. Saksassa onkin enimmäistulorajat sekä työntekijän että työnantajan sosiaalivakuutusmaksuille. Tämän vuoksi Saksan marginaaliverotus ei enää kiristy enimmäistulorajan jälkeen, kun maksettujen sosiaalivakuutusmaksujen osuus tuloveroista pienenee palkan kasvaessa. Varsinkin suurehkoilla palkoilla lisätulojen ansaitseminen on sen vuoksi Saksassa selvästi kannustavampaa kuin Suomessa (kuva 5.11).

Kuva 5.11 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

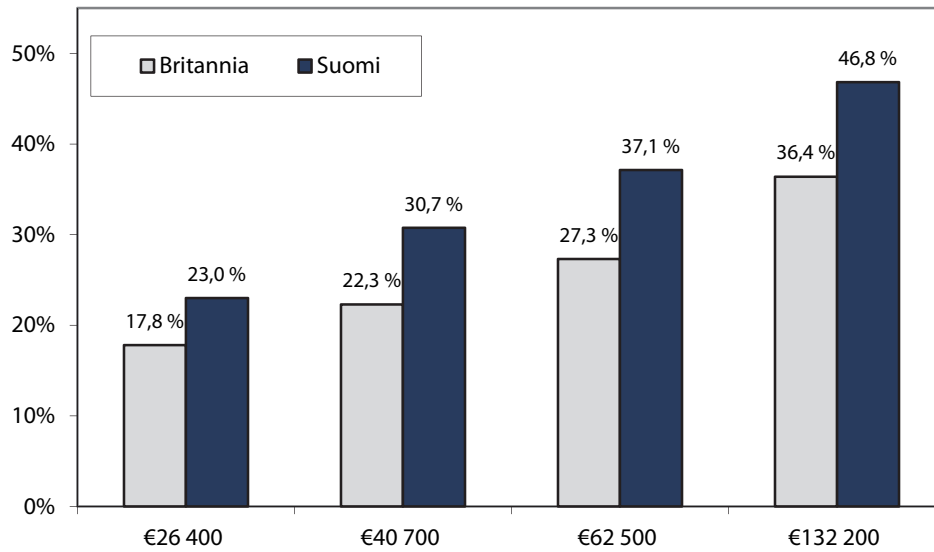

Britannia

Britanniassa työn verotus on kevyttä verrattuna Suomeen tai moneen muuhun Euroopan maahan. Veroprosenttien ero Suomen ja Britannian välillä kasvaa palkkatason noustessa (kuva 5.12). Pienimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen verotus on noin 5 prosenttiyksikköä Britanniaa kireämpää. Korkeimmilla palkkatasoilla Britannian ero Suomeen liikkuu noin kymmenen prosenttiyksikön tuntumassa. Työnantajamaksut ovat Britanniassa matalat.

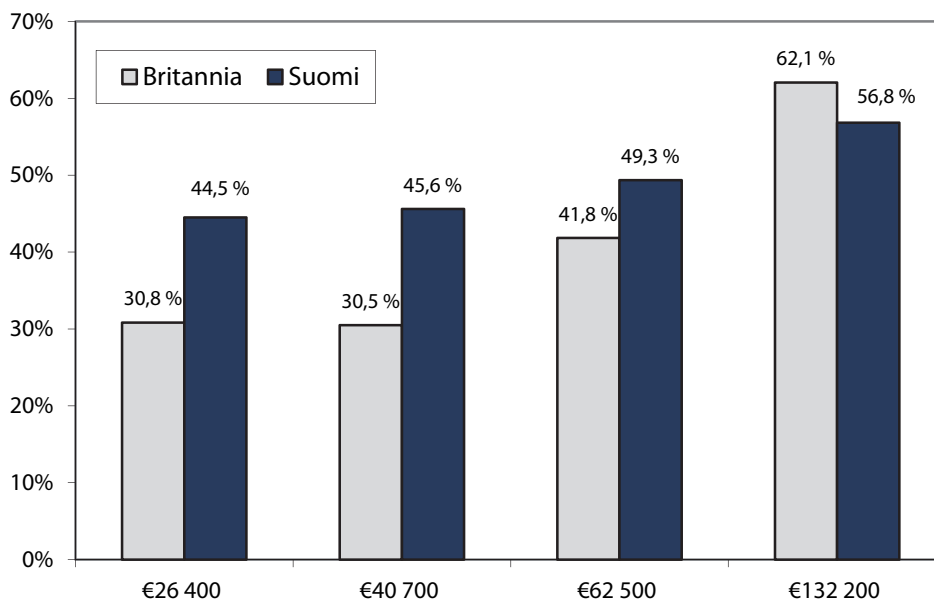
Britanniassa tuetaan perheellisiä pienituloisia palkansaajia lapsihyvityksen ja tuntuvan ansiotulovähennyksen avulla. Perheellisten verottajana Britannia onkin yksi vertailun lempeitä verottajia niin yhden kuin kahden tulonsaajan perheissä.

Kuva 5.12 Perheettömän työntekijän tuloveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

Perusvähennyksen supistuminen näkyy selvityksen korkeimman esimerkkipalkan kohdalla kireänä 62 prosentin marginaaliverona (kuva 5.13). Matalammilla tulotasoilla lisätulojen ansaitseminen on Britanniassa Suomea edullisempää. Kahden alimman esimerkkipalkan kohdalla ero Suomen ja Britannian välillä on noin 15 prosenttiyksikköä.

Kuva 5.13 Perheettömän työntekijän marginaaliveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2013.

6 LOPUKSI

Veropolitiikka on ollut aktiivista kansainvälisen finanssikriisin jälkimainingeissa. Etenkin eurokriisi on vaikuttanut alueen maiden verolainsäädäntöön, kun valtiot ovat yrittäneet paikata julkisen talouden alijäämiään myös veronkorotuksin. Eri-laisista lähtökohdista huolimatta veropäätökset eri puolella Eurooppaa ovat olleet varsin samankaltaisia. Useat eurooppalaiset maat ovat tasapainottaneet talouttaan nostamalla kulutusveroja ja erityisesti arvonlisäverokantoja.

Palkkaverotuksen kiristykset ovat sen sijaan olleet harvinaisempia, kun kansantalouksien kasvuedellytyksien on ajateltu kärsivän enemmän palkkaverojen kuin kulutusverojen kiristyksistä. Toisaalta yleisiä veronkevennyksiäkään ei juuri ole toteutettu.

Tähän selvitykseen kuuluvien euromaiden keskimääräiset tuloveroasteet pysyivät esimerkkipalkkoilla melko lähellä edellisen vuoden lukemia, suurimpina poikkeuksina Alankomaat ja Suomi. Alankomaissa pieni- ja keskituloisten verotusta kevennettiin selvästi. Suomessa palkkaverotus taas kiristyi kaikilla tulotasoilla. Tämä näkyy Suomen siirtymisessä yhä enemmän selvityksen kaikkein kireimpien palkkaverottajien joukkoon.

Vertailumaihin verrattuna Suomi on keskimääräistä kireämmän tuloverotuksen maa. Matalimmalla palkkatasolla verotus on hieman alle Euroopan maiden keskiarvon yhden tulonsaajan lapsettomalla henkilöllä, mutta perhekoon kasvaessa Suomen sijoitus heikkenee, koska perheellisyys keventää monissa maissa verotusta. Koko palkkaverokiilan vertailussa Suomen asema ei juurikaan muutu. Työnantajamaksut ovat meillä eurooppalaista keskitasoa.

Suomessa marginaaliveroprosentti on yksi korkeimmista matalimmalla tulotasolla, mikä nostaa tuloveroprosenttia jyrkästi pienituloisen tulojen kasvaessa. Myös ylimmällä tulotasolla marginaaliveroprosentti on neljänneksi korkein, lähes 57 %. Matalimmalla ja ylimmällä palkkatasolla marginaaliveroprosentit ovat noin kahdeksan prosenttiyksikköä korkeammat kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Työuralla eteenpäin yrittämistä rasitetaankin verotuksella ankarasti Suomessa tulotasosta riippumatta. Vaikka pienehköjen tulojen verotus on meillä eurooppalaisittain kilpailukykyistä, omien tulojen lisäämistä esimerkiksi korkeammalla koulutuksella tai parempipalkkaiseen työpaikkaan siirtymällä ei verotuksella ainaakaan kannusteta. Tästä kertoo myös se, että pohjoismaiden joukossa pieni- ja keskipalkkaisten marginaaliveroprosentit ovat Suomessa kaikkein korkeimmat.

LÄHTEITÄ

AUSTRALIAN TAXATION OFFICE. <http://www.ato.gov.au/>

AUTIO SIRKKA (2000). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2000. Verotietoa 22, Veronmaksajain Keskusliitto.

AUTIO SIRKKA ja KURJENOJA JAANA (2001). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2001. Verotietoa 26, Veronmaksajain Keskusliitto.

CANADA REVENUE AGENCY. www.cra.gc.ca

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2013a). The 2013-14 Budget.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2013b). Pre-election Economic and Fiscal Outlook 2013. August 2013.

DEPARTMENT OF FINANCE CANADA (2013). Jobs, Growth and long-term Prosperity. Economic Action Plan 2013. March 21, 2013.

EUROPEAN COMMISSION (2013a). European Economic Forecast, Autumn 2013. European Union, 2013.

EUROPEAN COMMISSION, EUROSTAT (2013b). Taxation trends in the European Union. 2013 edition.

FINANSDEPARTEMENTET (2013). Budgetpropositionen för 2014. Prop. 2013/14:1. <http://www.regeringen.se/>

FUENTES A. (2013). "Making the Tax System Less Distortive in Switzerland", OECD Economics Department Working Papers, No. 1044, OECD Publishing.

HM Revenue & Customs (2013). A guide to Child Tax Credit and Working Tax Credit.

HM Revenue & Customs (2012). The Exchequer effect of the 50 per cent additional rate of income tax, March 2012.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2009). Global Individual Tax Handbook. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2013a). European Tax Handbook 2011. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2013b). Tax News Service online. IBFD.

IRS (2013). <http://www.irs.gov/index.html>

JOINT COMMITTEE ON TAXATION (2013). Overview of the Federal tax system as in effect for 2013. Prepared by the Staff of the Joint Committee on Taxation of the US Congress.

KONJUNKTURINSTITUTET (2013). Konjunkturläget Augusti 2013. <http://www.konj.se/>

KURJENOJA JAANA (1998). Verokiila pysyy leveänä. Verokiilan kehitys vuosina 1987–1999. Verotietoa 11. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (2003). Lapsiperheiden verokurimus. Lapsiperheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 37, Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (2008). Työn verotus ja perheet Euroopassa. Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 53, Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995a). Palkankorotuksen verokiila vuonna 1995. Verotietoa 1, Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995b). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 1995. Verotietoa 2, Veronmaksajain Keskusliitto.

OECD (2012). Revenue Statistics 1965-2011. Paris, OECD.

OECD (2013a). OECD Economic Outlook, Vol. 2013/1, OECD Publishing.

OECD (2013b). Taxing Wages 2011-2012. Paris, OECD.

PUNAKALLIO MINNA (2012). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2012. Verotietoa 67. Veronmaksajain Keskusliitto.

PUNAKALLIO MINNA (2011). Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut? Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. Verotietoa 61. Veronmaksajain keskusliitto.

TAX POLICY CENTER (2013). Urban Institute and Brookings Institution. <http://www.taxpolicycenter.org/index.cfm>

TILASTOKESKUS. Palkat ja työvoimakustannukset. <http://www.stat.fi/til/pal.html>

www.lowtax.net Switzerland: Personal taxation.

VERTAILUN PALKKATULOT ERI VALUUTOISSA

Lähde: Suomen Pankki

Maa	Valuutta	Markkinakurssi 2012
Australia	AUD	1,2407
Britannia	GBP	0,8109
Japani	JPY	102,4919
Kanada	CAD	1,2842
Norja	NOK	7,4751
Ruotsi	SEK	8,7041
Sveitsi	CHF	1,2053
Tanska	DKK	7,4437
Yhdysvallat	USD	1,2848

Tarkastellut tulotasot muunnettuina eri valuutoiksi, markkinakurssit

Maa	Valuutta	Tulo euroissa				Keskimääräinen palkka 2012**
		26 400	40 700*	62 500	132 200	
Alankomaat	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	46 418
Australia	AUD	32 755	50 497	77 544	164 022	73 494
Belgia	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	46 065
Britannia	GBP	21 407	33 002	50 679	107 197	35 883
Espanja	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	25 558
Italia	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	28 908
Itävalta	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	40 855
Japani	JPY	2 705 786	4 171 419	6 405 742	13 549 426	4 788 323
Kanada	CAD	33 903	52 267	80 263	169 773	46 857
Norja	NOK	197 341	304 235	467 191	988 202	510 739
Ranska	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	36 673
Ruotsi	SEK	229 787	354 255	544 004	1 150 678	387 294
Saksa	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	44 811
Sveitsi	CHF	31 819	49 055	75 330	159 337	86 920
Tanska	DKK	196 513	302 958	465 230	984 055	392 456
Viro	EUR	26 400	40 700	62 500	132 200	10 950
Yhdysvallat	USD	33 918	52 291	80 299	169 849	47 650

* Tähdellä merkitty tulotasoa vastaa suurin piirtein keskipalkkaa Suomessa.

** Lähde: OECD Taxing Wages 2011-2012.

Vertailumaiden keskeisiä veromuutoksia

Euroopan maat

Alankomaat

Alankomaissa toteutettiin vuonna 2001 kokonaisverouudistus, jossa kevennettiin tuloverotusta, nostettiin arvonlisäverokanta 17,5 prosentista 19 prosenttiin, kiristettiin ympäristöveroja, uudistettiin pääomaverotusta sekä luovuttiin varallisuusverotuksesta. Useat vähennykset korvattiin uudistuksessa verohyvityksillä. Kokonaisveroaste keveni uudistuksessa jonkin verran lähinnä sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi, mutta 2000-luvun puolivälin jälkeen veroaste kääntyi jälleen noussuun talouskasvun mukana. Kasvu kuitenkin pysähtyi ja julkisen talouden tasapaino heikkeni rajusti vuosina 2009-2012. Yleinen arvonlisäverokanta nousi 1.10.2012 19 prosentista 21 prosenttiin.

Viime vuosina valtion tuloveroasteikkoa on lähinnä hienosäädetty. Vuonna 2013 asteikon alinta marginaaliveroprosenttia nostettiin kuitenkin 3,90 prosenttiyksiköllä ja toiseksi alinta 0,05 prosenttiyksiköllä. Myös tuloluokkien tulorajat muuttuivat. Tuloveroasteikon kaksi ensimmäistä tuloluokkaa sisältävät 31,15 prosentin kansallisen sosiaalivakuutusmaksun.

Taulukossa kuvataan tuloveroasteikko suuren tuloverouudistuksen jälkeen vuonna 2002 sekä viime että kuluvana vuonna.

Tuloveroasteikko 2002		Tuloveroasteikko 2012		Tuloveroasteikko 2013	
€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %
- 15 331	32,35	- 18 945	33,10	- 19 645	37
15 331 - 27 847	37,85	18 945 - 33 863	41,95	19 645 - 33 363	41,95
27 847 - 47 745	42	33 863 - 56 491	42	33 363 - 55 991	42
47 445 -	52	56 491 -	52	55 991 -	52

Belgia

Vuonna 2000 päätettiin sekä työnantajien että työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksujen alentamisesta, ja tätä jatkettiin vuonna 2002. Varsinainen palkkaverojen keventäminen aloitettiin kuitenkin niin sanotusta ylimääräisestä kriisimaksusta. Tämä väliaikainen maksu astui voimaan vuonna 1993 valtiontalouden tasapainottamiseksi, ja vuonna 1999 se päätettiin asteittain purkaa vuoteen 2003 mennessä.

Vuosina 2003 ja 2004 (verovuodet 2004 ja 2005) tuloveroasteikon toiseksi alimman ja kolmanneksi alimman luokan tulorajoja muutettiin siten, että ne kattoivat aikaisempaa suuremman tuloalueen. Vuonna 2003 poistettiin ylin asteikkoluokka kokonaan, ja tuloveroasteikon korkein veroaste pieneni 52 prosentista 50 prosenttiin. Tuloveroasteikon rajoja ja erilaisia vähennyksiä korotetaan erikseen määrättyjen indeksien mukaisesti. Vuodesta 1999 lähtien tuloveroasteikkoon on tehty inflaatiokehityksen mukaiset indeksitarkistukset.

Vuodesta 2004 (verovuosi 2005) lähtien puolisoita on verotettu heidän omista henkilökohtaisista tuloistaan, mutta vero arvioidaan molemmille puolisoille yhdessä. Tähän liittyen tuloista tehtävää perusvähennystä nostettiin 5 780 euroon vuonna 2005, kun se vuonna 2002 oli 3 250 euroa. Vuonna 2012 vähennys on 6 800 euroa.

Vuonna 2013 asteikon tuloarvoja korotettiin 2,8 prosentilla. Alla on esitetty tuloveroasteikot vuosina 2001, 2005 ja 2013.

Tuloveroasteikko 2001		Tuloveroasteikko 2005		Tuloveroasteikko 2013	
€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %
– 6 569	25	– 7 100	25	– 8 590	25
6 569 – 8 701	30	7 100 – 10 000	30	8 590 – 12 220	30
8 701 – 12 419	40	10 000 – 16 830	40	12 220 – 20 370	40
12 419 – 28 533	45	16 830 – 30 840	45	20 370 – 37 330	45
28 533 – 42 811	50	30 840 –	50	37 330 –	50
42 811 – 71 220	52,5				
71 220 –	55				

Britannia

Britanniassa verovuosi alkaa 6. huhtikuuta ja päättyy seuraavan vuoden 5. huhtikuuta.

Vuonna 1999 verottoman tulon ylärajaa laskettiin ja tuloveroasteikon alin marginaaliveroaste laski 20 prosentista 10 prosenttiin. Vuonna 2000 perusaste, eli keskimmäisen tuloveroluokan marginaaliveroprosentti, aleni 22 prosenttiin ylimmän marginaaliveroasteen säilyessä 40 prosentissa. Vuonna 2003 otettiin käyttöön uusi pienipalkkaisten työllistymistä kannustava tulosidonnainen verovähennys.

Vuonna 2008 tuloveroasteikon alin 10 prosentin porras poistettiin palkka- ja eläketulojen osalta kokonaan. Samalla alennettiin perusastetta 22 prosentista 20:een ja iästä riippuvaa perusvähennystä korotettiin 1 180 punnalla inflaatiotarkistuksen lisäksi. Tuloveroasteikon ylin tuloaraja nousi 36 000 punnasta 37 400 puntaan vuonna 2009.

Vuonna 2010 tuloveroasteikkoon lisättiin uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 punnan ylittäviltä verotettavilta tuloilta. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden 100 000 punnan ylittävien tulojen osalta. Vuonna 2011 perusvähennys nousi 1 000 punnalla 7 475 puntaan, vuonna 2012 se nousi 8 105 puntaan ja kuluvana vuonna se nousi 9 440 puntaan. Vähennyksen hyötyä on kuitenkin rajattu laskemalla tuloveroasteikon alinta tuloarajaa. Kuluvana vuonna asteikon alin tuloaraja laski 34 370 punnasta 31 865 puntaan. Myös hyvätuloisten 50 prosentin ylimmästä marginaaliveroasteesta luovuttiin vuonna 2013. Yli 150 000 punnan ylittävien tulojen ylin marginaalivero laski tällöin 50 prosentista 45 prosenttiin.

Yleinen yritysveroprosentti laski 30:stä 28:aan prosenttiin vuonna 2008 ja 26 prosenttiin vuonna 2011. Vuonna 2012 yritysveroprosentti laski 24 prosenttiin ja seuraavana vuonna se keveni 23 prosenttiin.

Yleisen arvonlisäverokannan laskua käytettiin kansainvälisen finanssikriisin elvytyskeinona 1.12.2008–31.12.2009, jolloin verokanta laski 17,5 prosentista 15 prosenttiin. Ajanjakson jälkeen arvonlisäverokanta palasi 17,5 prosenttiin, mistä se nousi 20 prosenttiin vuonna 2011. Samassa yhteydessä kiristettiin myös valmisteveroja.

Tuloveroasteikko 2009-2010		Tulovero- asteikko 2010-2011		Tuloveroasteikko 2012-2013		Tuloveroasteikko 2013-2014	
£/v	Vero- aste, %	£/v	Vero- aste, %	£/v	Vero- aste, %	£/v	Vero- aste, %
– 37 400	20	– 37 400	20	– 34 370	20	– 31 865	20
37 400	40	37 400 – 150 000	40	34 370 – 150 000	40	31 865– 150 000	40
		150 000 –	50	150 000 –	50	150 000–	45

Espanja

Vuonna 2003 tuloveroasteikon tuloluokkia vähennettiin kuudesta viiteen ja marginaaliveroasteita alennettiin. Alin marginaaliveroaste laski 18 prosentista 15:ta ja ylin 48 prosentista 45:een. Samalla nousivat lapsista tehtävät vähennykset sekä henkilökohtainen, tulosta tehtävä vähennys. Pienituloisten ansiotulovähennys nousi 7 prosenttiyksiköllä ja yli 65-vuotiaiden työelämässä jatkavien palkansaajien vähennys kaksinkertaistettiin. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaajajäideille kohdennettiin oma 1 200 euron verovähennys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään.

Vuonna 2007 Espanjassa toteutettiin verouudistus, joka vähensi tuloveroasteikon tuloluokkia ja muutti marginaaliveroprosentteja. Tuloluokat vähenivät viidestä neljään. Asteikon pienimmän tuloluokan veroprosentti nostettiin 15:sta 24 prosenttiin ja korkein veroprosentti laski 45:stä 43 prosenttiin. Samassa yhteydessä säästöihin ja luovutusvoittoiin ulotettiin 18 prosentin suhteellinen verokanta. Verouudistuksessa kasvatettiin myös vähennyksiä. Veronmaksajakohtaista henkilökohtaista perusvähennystä korotettiin 3 400 eurosta 5 050 euroon¹ ja lapsivähennyksiä nostettiin selvästi. Vuoden 2010 alussa poistettiin lapsen syntymän tai adoption yhteydessä maksettava 2 500 euron verohyvyys.

Vuonna 2011 hyvätuloisten tuloverotus kiristyi, kun tuloveroasteikon yläpään luotiin kaksi uutta tuloluokkaa ja niiden marginaaliveroprosentti nousi hieman. Yli 120 000 euron verotettavien tulojen marginaaliveroprosentti nousi 43:sta 44:ään ja 175 000 euron ylittävien tulojen marginaaliveroprosentti nousi 45:een.

¹ Vuonna 2008 perusvähennys nostettiin 5 151 euroon, eikä sitä ole muutettu sen jälkeen.

Vuonna 2012 tuloverotus kiristyi jälleen, kun Espanja joutui toteuttamaan mittavia säästöohjelmia. Tuloveroasteikkoa korotettiin kaksi vuotta voimassa olevalla lisäverolla, jonka seurauksena kaikkien tuloluokkien marginaaliveroprosentteja nostettiin progressiivisesti ja tuloveroasteikkoon syntyi yksi ylimääräinen tuloluokka 300 000 euron verotettavista tuloista lähtien. Alimmassa tuloluokassa marginaalin korotus oli 0,75, muissa tuloluokissa korotus nousi asteittain kahdesta seitsemään.

Espanja päätti korottaa 1.9.2012 lähtien yleisen arvonlisäverokannan 18 prosentista 21 prosenttiin ja alennetun arvonlisäverokannan 8 prosentista kymmeneen.

Tuloveroasteikko 2008-2010		Tuloveroasteikko 2011		Tuloveroasteikko 2012-2013	
€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %
- 17 707,20	24	- 17 707,2	24	- 17 707,2	24,75
17 707,2- 33 007,2	28	17 707,2 - 33 007,2	28	17 707,2- 33 007,2	30
33 007,2- 53 407,2	37	33 007,2 - 53 407,2	37	33 007,2- 53 407,2	40
53 407,2-	43	53 407,2 -120 000,2	43	53 407,2-120 000,2	47
		120 000,2 - 175 000,2	44	120 000,2- 175 000,2	49
		175 000,2 -	45	175 000,2 - 300 000,2	51
				300 000,2 -	52

Italia

Italian tuloverouudistuksissa vuosina 2003, 2005 ja 2007 on vähennetty ja uudelleen taas lisätty veroasteikon luokkia sekä muutettu tuloarajoja.

Italian parlamentti hyväksyi maaliskuussa 2003 ohjelman koko verojärjestelmän uudistamiseksi. Alun perin tarkoituksena oli, että uudistuksen jälkeen Italiassa olisi enää kaksi marginaaliveroastetta ansiotuloille: 23 prosenttia alle 100 000 euron vuosituloille ja 33 prosenttia tätä tuloarajaa korkeammille tuloille. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut. Vuonna 2005 veroasteikon luokkia vähennettiin viidestä neljään ja ylintä marginaaliveroprosenttia alennettiin 45:stä 43:een. Vuonna 2007 tuloveroasteikon luokkia lisättiin jälleen neljästä viiteen ja ylimmän tuloveroluokan tuloarajaa alennettiin 100 000 eurosta 75 000 euroon. Samalla perhevähennyksiä muutettiin tulosta tehtävistä vähennyksistä takaisin verosta tehtäviksi vähennyksiksi.

Tuloveroasteikko 2003-2004		Tuloveroasteikko 2005-2006		Tuloveroasteikko 2007-2013	
€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %	€/v	Veroaste, %
- 15 000	23	- 26 000	23	- 15 000	23
15 001 - 29 000	29	26 001 - 33 500	33	15 001 - 28 000	27
29 001 - 32 600	31	33 501 - 100 000	39	28 001 - 55 000	38
32 601 - 70 000	39	100 001 -	43	55 001 - 75 000	41
70 001 -	45			75 001 -	43

Yli 300 000 euron verotettavista tuloista peritään 2012-2013 kolmen prosentin lisävero.

Valtion tuloveroasteikko on pysynyt ennallaan vuoden 2007 jälkeen. Vuonna 2012 yli 300 000 euron verotettaville tuloille asetettiin kuitenkin kolmen prosentin väliaikainen ”solidaarisuusvero”. Lisävero peritään 1.1.2012—31.12.2013, ja se on tulosta vähennyskelpoinen erä. Taulukossa esitetään valtion tuloveroasteikko 2000-luvulla tehtyjen uudistusten jälkeen.

Itävalta

Itävallassa toteutettiin 2000-luvulla kolme verouudistusta. Ensimmäinen uudistus 2000-luvun vaihteessa laajensi veropohjaa ja kevensi veroasteita. Toisessa uudistuksessa vuosina 2004-2005 kevennettiin erityisesti pieni- ja keskituloisten palkansaajien sekä yritysten verotusta. Neliportainen tuloveroasteikko muutettiin käytännössä kolmiportaiseksi. Samalla muuttuivat myös tuloarajat ja marginaaliveroprosentit.

Kolmas verouudistus vuonna 2009 torjui kansainvälistä talouslamaa. Uudistus kevensi merkittäväällä tavalla työn verotusta sekä lisäsi tukea lapsiperheille. Uudistuksessa korotettiin alimman tuloluokan tuloarajaa 1 000 eurolla ja ylimmän 9 000 eurolla. Asteikon toiseksi alinta marginaaliveroprosenttia kevennettiin noin 1,8 prosenttiyksiköllä ja kolmatta noin 0,4 prosenttiyksiköllä.

Vuosina 2010—2013 tuloverotukseen ei tehty merkittäviä muutoksia.

Tuloveroasteikko 2004		Tuloveroasteikko 2005-2008		Tuloveroasteikko 2009-2013	
€/v	Vero- aste, %	€/v	Vero- aste, %	€/v	Vero- aste, %
– 3 640	0				
3 640 – 7 270	21	– 10 000	0	– 11 000	0
7 270 – 21 800	31	10 000 – 25 000	38,333	11 000 – 25 000	36,5
21 800 – 50 870	41	25 000 – 51 000	43,596	25 000 – 60 000	43,2143
50 870 –	50	51 000 –	50	60 000 –	50

Norja

Aikaisemmin Norjassa oli käytössä ainoastaan yksi 13,5 prosentin lisävero, mutta vuonna 2000 otettiin käyttöön uusi 19,5 prosentin lisäveroluokka. Vuosien 2005–2007 verouudistus kuitenkin kevensi palkkaverotusta. Vuonna 2005 ylin marginaaliveroprosentti laski neljällä prosenttiyksiköllä 15,5 prosenttiin ja vuonna 2006 se laski edelleen 12 prosenttiin.

Tuloveroasteikko 2004		Tuloveroasteikko 2005		Tuloveroasteikko 2013	
NOK/v	Vero- aste, %	NOK/v	Vero- aste, %	NOK/v	Vero- aste, %
– 354 300	0	– 381 000	0	– 509 600	0
354 300 – 906 900	13,5	381 000 – 800 000	12	509 600 – 828 300	9
906 900 –	19,5	800 000 –	15,5	828 300 –	12

Myös asteikon alimmat ja ylimmät tulorajat ovat muttuneet. Esimerkiksi vuonna 2006 alinta tulorajaa nostettiin 394 000 Norjan kruunuun ja ylimmän tuloveroluokan tulorajaa laskettiin 750 000 Norjan kruunuun. Viime vuosina tulorajoihin on tehty inflaatio-tarkistukset. Kuluvana vuonna tulorajat nousivat neljällä prosentilla. Ansiotuloista tehtävän tulonhankkimisvähennyksen prosentti korotettiin kuluvana vuonna 38 prosentista 40 prosenttiin.

Ranska

Työn verotusta kevennettiin Ranskassa vuosina 2001-2003 ja 2006. Keskeisimpiä muutoksia olivat valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosenttien kevennykset ja tuloveroasteikon luokkien määrän vähentäminen. Tuloluokkien lukumäärä vähennettiin aikaisemmasta seitsemästä viiteen vuonna 2007. Veroasteikon alin marginaaliveroaste las-ki 9,5 prosentista 5,5 prosenttiin ja vastaavasti ylin marginaaliveroaste keventyi 54 prosentista 40 prosenttiin. Veroasteikon tulorajoja on tarkistettu vuosittain indeksitarkis-tuksilla ylöspäin.

Euroopan velkakriisi aloitti sen sijaan jakson, jossa tuloverotusta lähdettiin kiristämään asteittain. Vuonna 2011 ylimmän neljännen tuloluokan marginaalivero nousi 40 prosentista 41 prosenttiin. Seuraavana vuonna valtion tuloveroasteikko pidettiin ennallaan, eli tulorajoihin ei tehty inflaatiotarkistusta. Tätä ei ollut tapahtunut Ranskassa neljään-kymmeneen vuoteen. Veroasteikkoon ei tehty vuonna 2012 muita muutoksia, mutta yli 250 000 euron tuloille asetettiin kolmen prosentin lisämaksu. 500 000 euron ylittävistä tuloista lisävero on neljä prosenttia.

Vuonna 2013 veroasteikon tulorajat pidettiin edelleen ennallaan. Lisäksi tuloveroasteik-koon luotiin uusi, viides tuloluokka, joka alkaa 150 000 euron vuosituloista. Uuden tulo-luokan marginaaliveroprosentiksi säädettiin 45.

Tuloveroasteikko 2008		Tuloveroasteikko 2011-2012		Tuloveroasteikko 2013	
€/v	Vero-aste, %	€/v	Vero-aste, %	€/v	Vero-aste, %
- 5 687	0	- 5 963	0	- 5 963	0
5 687 - 11 344	5,5	5 963 - 11 896	5,5	5 963 - 11 896	5,5
11 344 - 25 195	14	11 896 - 26 420	14	11 896 - 26 420	14
25 195 - 67 546	30	26 420 - 70 830	30	26 420 - 70 830	30
67 546 -	40	70 830 -	41	70 830 - 150 000	41
				150 000 -	45

Ruotsi

Valtion kaksiportaisen tuloveroasteikon tulorajoja korotettiin edellisestä vuodesta 3,0 prosentilla. 20 prosentin marginaaliveroa aletaan soveltamaan siten 413 200 Ruotsin kruunun ylittäviin tuloihin ja ylempää 25 prosentin marginaaliveroa peritään 591 600 Ruotsin kruunun ylittävistä vuosituloista. Marginaaliveroprosentit eivät muuttuneet aiemmista vuosista.

Perusvähennys vaihtelee alle 65-vuotiaalla verovelvollisella verotettavien tulojen mukaan. Matalilla tuloilla vähennys vaihtelee 18 900 kruunun ja ja 34 300 kruunun välillä. Tulojen lisääntyessä vähennys lähtee liukumaan pois, mutta 350 100 kruunun ylittävillä tuloilla vähennyksen supistuminen pysähtyy 13 100 kruunuun. 65-vuotta täyttäneillä ja alle 539 340 kruunua ansaitsevilla vähennys on muita isompi.

Ruotsissa otettiin vuonna 2007 käyttöön verosta tehtävä ja työtuloihin perustuva vähennys, joka on samantyyppinen kuin Suomen työtulovähennys. Vähennys riippuu tulojen määrän ohella muun muassa kunnallisveroasteesta ja verovelvollisen iästä. Verokevennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla, joilla verohyöty nousee kuluvana vuonna maksimissaan 22 200 Ruotsin kruunuun. Tämän tulotason jälkeen vähennys ei enää kasva. Työtulovähennystä on nostettu käyttöönoton jälkeen 2008-2010.

Kotitalousvähennys tuli voimaan heinäkuussa 2008. Sen perusteella saa 50 prosentin suuruisen verovähennyksen tiettyjen ostettujen palveluiden hinnasta 50 000 kruunuun asti. Vuoden 2009 heinäkuussa kotitalousvähennys laajeni koskemaan asuntojen remontoitintöitä. Samassa yhteydessä poistettiin myös vähennyksen 1 000 kruunun omavastuu.

Ammattiliittojen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus poistettiin vuonna 2007. Muita poistettuja veroja ovat varallisuusvero ja kansallinen kiinteistövero. Kansallisen kiinteistöveron tilalle tuli vuonna 2008 kunnallinen kiinteistömaksu. Vuonna 2009 yhteisöveroprosentti laski 28 prosentista 26,3 prosenttiin. Yhteisöverokanta laski jälleen vuoden 2013 alussa 22 prosenttiin.

Valtion tuloveroasteikko 2011		Valtion tuloveroasteikko 2012		Valtion tuloveroasteikko 2013	
Verotettava tulo, SEK/v	Veroaste, %	Verotettava tulo, SEK/v	Veroaste, %	Verotettava tulo, SEK/v	Veroaste, %
– 383 000	0	– 401 100	0	– 413 200	0
383 000 – 548 300	20	401 100–574 300	20	413 200 – 591 600	20
548 300 –	25	574 300 –	25	591 600 –	25

Saksa

Saksassa uudistettiin henkilöiden ja yritysten tuloverotusta vuosina 2000–2005. Vuonna 2001 tuloveroasteikon alin marginaaliveroaste laski 22,9 prosentista 19,9 prosenttiin, vuonna 2003 se laski 16 prosenttiin, mistä se laski 15 prosenttiin vuonna 2005. Verovapaan tulon yläraja oli 7 206 euroa vuonna 2001. Vuonna 2003 se oli 7 235 euroa ja vuosina 2004–2008 se oli 7 664 euroa. Tuloveroasteikon ylin marginaaliveroaste laski 51 prosentista 48,5 prosenttiin vuonna 2001, mistä se laski 45 prosenttiin vuonna 2004, päättyen lopulta 42 prosenttiin vuonna 2005.

Vuonna 2007 tuloveroasteikkoon lisättiin uusi porras, jossa 250 000 euroa ylittävästä verotettavasta tulosta maksetaan 45 prosentin marginaalivero. Samana vuonna myös yleistä arvonlisäverokantaa nostettiin 16:sta 19 prosenttiin.

Vuonna 2009 tuloveroasteikon alin marginaalivero laski 15 prosentista 14 prosenttiin ja perusvähennys nousi 170 eurolla. Heinäkuun 2009 alusta myös työntekijän lakisääteinen sairausvakuutusmaksu keveni 0,3 prosenttiyksiköllä, minkä lisäksi työttömyysvakuutusmaksu laski 2,8 prosenttiin. Vuonna 2010 perusvähennys nousi jälleen 170 eurolla 8 004 euroon ja tuloveroasteikon muita tulorajoja korotettiin 330 eurolla. Lisäksi parannettiin sairausvakuutusmaksujen vähennyskelpoisuutta. Tuloveroasteikon marginaaliveroasteet pysyivät muuttumattomina.

Saksan tuloveroasteikko on funktiopohjainen eikä sitä esitetä tässä kuin alimman ja ylimmän asteikkoluokan osalta. Tuloveroasteikko koskee yhtä tulonsaajaa. Liittovaltion tuloveroasteikon lisäksi Saksassa maksetaan myös 5,5 prosentin solidaarisuusmaksua.

2001	2002	2003	2004	2005– 2006	2007– 2008	2009	2010– 2012	2013
Tuloveroasteikon alin veroaste, %								
19,9	19,9	19,9	16	15,0	15	14	14	14
Verovapaan tulon yläraja, €/v								
7206	7235	7235	7664	7664	7664	7834	8004	8130
Tuloveroasteikon ylin veroaste, %								
48,5	48,5	48,5	45,0	42	45	45	45	45

Tanska

Työn verotusta on kevennetty Tanskassa muun muassa vuosina 2004, 2010 ja 2013. Vuonna 2004 otettiin käyttöön kunnallisverotukseen ansiotulovähennys, joka oli aluksi 2,5 prosenttia palkasta ja enintään 600 Tanskan kruunua. Vuonna 2007 sen enimmäismäärä oli jo 7 500 Tanskan kruunua, ja vuonna 2012 se oli 14 100 kruunua. Vähennyksen nousuprosentti korotettiin 4 prosentista 4,25 prosenttiin vuonna 2009, mistä se nousi 4,40:een vuonna 2012. Vuonna 2013 ansiotulovähennystä laajennettiin merkittävästi. Sen nousuprosentti kasvoi 4,4 prosentista 6,95 prosenttiin, ja maksimimäärä kasvoi 22 300 Tanskan kruunuun.

Vuonna 2006 valtiolle menevän perusveron veroprosenttia alennettiin 5,5 prosentista 5,48 prosenttiin ja vuonna 2009 veroprosentti laski edelleen 5,04.

Vuonna 2010 Tanskassa käynnistettiin koko vuosikymmenen kattava suuri verouudistus. Tällöin valtion alimman tuloluokan veroprosentti laski 5,04 prosentista 3,76 prosenttiin, keskimmäinen 6 prosentin veroluokka poistettiin kokonaan ja ylimmän veroluokan tulorajoja korotettiin 28 800 Tanskan kruunulla 389 900 Tanskan kruunuun. Asteikon ylimmän tuloluokan veroaste säilyi 15 prosentissa. Muutosten seurauksena alimpien tulojen marginaaliveroaste putosi noin 1,5 prosenttiyksikköä 41 prosenttiin ja suurimmilla vuosituloilla marginaaliveroaste laski noin 7 prosenttiyksikköä 56 prosenttiin.

Ylimpien marginaaliverojen verokatto laski samana vuonna 59 prosentista 51,5 prosenttiin.

Vuonna 2013 perusveron veroprosentti nousi 4,64 prosentista 5,83 prosenttiin. Verokatto nousi hieman 51,7 prosenttiin.

Henkilökohtaista perusvähennystä on nostettu vuosittain yleisen ansiotason nousun kompensoimiseksi. Vuonna 2007 vähennys oli 39 500 kruunua ja vuonna 2008 se oli 41 000 kruunua. Nykyiselle tasolleen 42 900 kruunuun perusvähennys nousi vuonna 2009. Vuonna 2013 vähennyksen hyvitysprosentti kuitenkin nousi 4,65 prosentista 5,83 prosenttiin.

Vuonna 2007 Tanskassa uudistettiin paikallishallinnon rakenteita, mikä vaikutti myös verotukseen. Läänit lakkautettiin ja samalla poistettiin lääninhallinnon perimä keskimäärin 12 prosentin tulovero. Poistettu lääninvero korvattiin 8 prosentin terveystakulla sekä neljän prosenttiyksikön korotuksilla kunnallisveroihin.

Viro

Virossa on käytössä työtuloihin ja henkilökohtaisiin pääomatuloihin sovellettava tasaverojärjestelmä, mutta tulosta myönnettävä perusvähennys ja eräät muut vähennykset tekevät verotuksesta lievästi progressiivisen.

Viron veropolitiikan pitkäaikaisena tavoitteena on ollut keventää luonnollisten henkilöiden ja yritysten ulos jaettavien voittojen verotusta vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä. Vuonna 2004 veroprosentti oli 26, mistä se aleni 24:ään vuonna 2005, 23:een vuonna 2006, 22:een vuonna 2007 ja 21:een vuonna 2008. Veroprosentti oli tarkoitus laskea aina 18 prosenttiin asti, mutta kansainvälinen talouskriisi pysäytti veronkevennysohjelman. Veroprosentti on siis edelleen 21. Vuonna 2012 tehtiin kuitenkin päätös verokannan laskemisesta 20:een, mutta vasta vuodesta 2015 lähtien.

Verotettavan tulon vuosittaista alarajaa (eli henkilökohtaista perusvähennystä) on nostettu vuoden 2004 16 800 Viron kruunusta 20 400:aan vuonna 2005 ja 24 000 kruunuun vuonna 2006. Perusvähennys nostettiin 27 000 Viron kruunuun vuonna 2008, minkä jälkeen sitä oli tarkoitus korottaa vuosittain 3 000 kruunulla aina 36 000 Viron kruunuun asti. Myös tästä suunnitelmasta luovuttiin talouslaman vuoksi. Euron käyttöönoton jälkeen perusvähennys on pysynyt 1 728 eurossa.

Vuonna 2006 perheellisen palkansaajan asemaa helpotettiin siten, että toisen vanhemman perusvähennys kaksinkertaistettiin toisesta lapsesta lähtien. Vuonna 2008 tulorajan nosto laajennettiin koskemaan myös yhden lapsen perheitä, mutta jo seuraavana vuonna palattiin aikaisempaan käytäntöön talouskriisin vuoksi.

Työttömyysvakuutusjärjestelmä otettiin käyttöön Virossa vuonna 2002. Vuodesta 2006 myös työntekijät alkoivat maksaa 0,6 prosentin työttömyysvakuutusmaksua. Maksu nostettiin 2 prosenttiin vuoden 2009 kesäkuun alussa, ja saman vuoden elokuussa se

nousi jälleen 2,8 prosenttiin. Työttömyysvakuutusmaksu laski vuoden 2013 alussa 2,0 prosenttiin. Työnantajien vastaava maksu on puolet työntekijän maksusta.

Euroopan ulkopuoliset maat

Australia

Australian verovuosi alkaa 1. heinäkuuta ja päättyy seuraavan vuoden 30. kesäkuuta.

Verovuonna 2003–2004 tuloveroasteikon tuloarajat korotettiin 4-8 prosentilla ja pientuloisten verokompensaatiota nostettiin. Seuraavana verovuonna tuloveroasteikon tuloarajat korotettiin edelleen siten, että 80 prosenttia veronmaksajista sijoittui kolmeen alimpaan asteikkoluokkaan. Verovuonna 2006–2007 tuloarajat nostettiin jälleen ja veroprosentteja kevennettiin kahdella prosenttiyksiköllä joka tuloarajaluokassa. Verovuonna 2007–2008 tuloveroasteikon 30 prosentin portaan alarajaa nostettiin 5 000 dollarilla. Verovuonna 2008-2009 kolmen ylimmän asteikkoluokan tuloarajat nostettiin selvästi, muun muassa ylintä tuloarajaa 20 prosenttia ja toiseksi alinta 13 prosenttia. Myös pientuloisille suunnattu verovähennys kasvoi 750 Australian dollarista 1 200 dollariin ja lastenhoitokustannuksia kompensoiva verovähennys nousi 30 prosentista 50 prosenttiin.

Verovuonna 2009-2010 tuloveroasteikon kolmannen tuloarajaluokan marginaalivero laski 40 prosentista 38 prosenttiin. Verovuonna 2010-2011 tuloveroasteikon toisen tuloarajaluokan tuloarajaa korotettiin 2 000 Australian dollarilla ja toiseksi ylin marginaaliveroprosentti laski yhdellä prosenttiyksiköllä 37 prosenttiin. Sen lisäksi kasvatettiin pieni- ja keskituloisille (alle 30 000 dollarin verotettavilla tuloilla) suunnattua verohyvitystä 1 500 Australian dollariin. Verovuonna 2012–2013 tuloveroasteikon alin tuloaraja nostettiin 6 000 dollarista 18 200 dollariin, millä kompensottiin hiilidioksidiveron kustannuksia erityisesti pieni- ja keskituloisille. Tuloveroasteikon alin marginaaliveroprosentti nousi samalla kuitenkin 15 prosentista 19 prosenttiin ja toiseksi alin veroprosentti nousi 30:stä 32,5 prosenttiin.

Tuloveroasteikko 2005–2006		Tuloveroasteikko 2011-2012		Tuloveroasteikko 2012-2014	
AUD/v	%	AUD/v	%	AUD/v	%
– 6 000	0	– 6 000	0	– 18 200	0
6 001 – 21 600	17	6 001 – 37 000	15	18 201 – 37 000	19
21 601 – 63 000	30	37 001 – 80 000	30	37 001 – 80 000	32,5
63 001 – 95 000	42	80 001 – 180 000	37	80 001 – 180 000	37
95 001 –	47	180 001 –	45	180 000 –	45

Aikaisemmin veropolitiikan tavoitteena oli neljän tuloarajaluokan supistaminen kolmeen siten, että ylin marginaaliprosentti alenisi nykyisestä 45:stä 40:een. Kansainvälisen talouskriisin vuoksi veropolitiikan tavoitteeksi on noussut kuitenkin kokonaisveroasteen pitäminen kilpailukykyisellä tasolla.

Veroasteikot eivät sisällä perusterveydenhuollon rahoitusta varten perittävää 1,5 prosentin Medicare-maksua. Muita sosiaalivakuutusmaksuja Australiassa ei ole.

Japani

Japanissa verovuosi ei noudata kalenterivuotta, vaan alkaa 1. huhtikuuta lähtien. 1990-luvun lopulla Japanin vaimeaa talouskasvua koitettiin piristää keventämällä tuloveroja. Vuonna 2002 uudistettiin erityisesti yritysverotusta. Vuoden 2006 verouudistuksessa siirrettiin henkilöverotuksen painopistettä pois kansallisesta tuloverosta kohti paikallista tuloverotusta. Tällöin paikallinen kolmiportainen tuloverotus muutettiin 10 prosentin tasaveroksi. Samalla valtion neliportainen tuloveroasteikko muutettiin kuusiportaiseksi ja pienimpien tulojen veroprosentteja kevennettiin. Tuloveroasteikko on pysynyt sen jälkeen ennallaan marginaaliveroprosenttien ulottuessa 5 prosentista 40 prosenttiin.

Valtion tuloveroasteikko 2007-2013	
Verotettava tulo, JPY/v	Veroaste, %
– 1 950 000	5
1 950 000 – 3 300 000	10
3 300 000 – 6 950 000	20
6 950 000 – 9 000 000	23
9 000 000 – 18 000 000	33
18 000 000 –	40

Kanada

Kanada on keventänyt tuloverotustaan useaan otteeseen 2000-luvulla. Liittovaltion tuloveroasteikon marginaaliveroasteita alennettiin vuonna 2001 ja tuloluokkien tulo rajoja nostettiin 2001–2002. Heinäkuussa 2006 otettiin käyttöön uusi tulonhankkimisvähennyistä muistuttava hyvitys (*Employment Tax Credit*). Samaan aikaan alle 6-vuotiaiden lasten perheille alettiin maksaa kuukausittain 100 Kanadan dollarin lapsen hoitorahaa, jota verotetaan pienituloisemman puolison verotuksessa. Uuden hoitorahan myötä Kanadan lapsilisäjärjestelmää uudistettiin hieman.

Vuonna 2007 työn verotusta kevennettiin nostamalla perusvähennyksen enimmäismäärää, alentamalla tuloveroasteikon alimman tuloluokan veroprosenttia 15,5:sta 15:ta sekä ottamalla käyttöön pienituloisille työntekijöille suunnattu etuus (*Working Income Tax Benefit*). Samalla otettiin käyttöön alaikäisistä lapsista saatava lapsivähennys ja korotettiin puoliso vähennystä.

Vuonna 2009 liittovaltion tuloveroasteikon kahden alimman tuloluokan tulo rajoja korotettiin 7,5 %:lla ja ylintä 2,5 %:lla. Perusvähennys nousi 9 600 Kanadan dollarista 10 320 Kanadan dollariin. Pieni- ja keskituloisille suunnattu työllisyysvähennys kaksinkertaistettiin ja lapsiin liittyvien etujen (national child benefit supplement, Canada child tax benefit) tulo rajoja korotettiin.

Tuloveroasteikon tulo rajoja ja eri vähennyksiä on korotettu vuosittain indeksin mukaisesti vuodesta 2000 lähtien.

Kanada on keventänyt yritysverotustaan voimallisesti. Vuonna 2000 yritysveroprosentti oli 28, vuonna 2002 25, vuonna 2003 23 ja vuonna 2004 se oli 21 prosenttia. Verokanta laski 19,5 prosenttiin vuonna 2008, 19 prosenttiin vuonna 2009, 18 prosenttiin vuonna 2010 ja 16,5 prosenttiin vuonna 2011. Vuoden 2012 alusta lähtien verokanta on ollut 15 prosenttia. Vuonna 2008 alennettiin liittovaltion tavaroiden ja palvelujen verokanta kuudesta prosentista viiteen. Osa provinseista ja maakunnista asettaa vähittäismyynnille omia myyntiverojaan.

Liittovaltion tuloveroasteikko 2011		Liittovaltion tuloveroasteikko 2012		Liittovaltion tuloveroasteikko 2013	
Verotettava tulo, CAD/v	Veroaste, %	Verotettava tulo, CAD/v	Veroaste, %	Verotettava tulo, CAD/v	Veroaste, %
- 41 544	15	- 42 707	15	- 43 561	15
41 544 - 83 088	22	42 707 - 85 414	22	43 561 - 87 123	22
83 088 - 128 800	26	85 414 - 132 406	26	87 123 - 135 054	26
128 800 -	29	132 406 -	29	135 054 -	29

USA

Presidentti George Bushin hallitus aloitti vuonna 2001 veronkevennysohjelman, jonka oli määrä ulottua vuoteen 2010 asti. Ohjelma kevensi tuloverotusta muuttamalla tuloveroasteikkoa, nostamalla lapsivähennyksiä ja uudistamalla avioparien verotusta. Veroasteikossa otettiin vuonna 2002 käyttöön uusi 10 prosentin tuloveroluokka ja kevennettiin marginaaliveroprosentteja.

Tammikuussa 2003 presidentti Bush esitti uuden kasvupaketin, jonka perusteella tehty lakiesitys hyväksyttiin toukokuussa 2003. Uuden tuloveroluokan tulo rajoja nostettiin 1 000 Yhdysvaltojen dollarilla vuonna 2003. Muina vuosina tuloveroasteikon asteikoluokkien tulo rajoja sekä vähennysten tulo rajoja on muutettu inflaation mukaisesti. Helmikuussa 2008 Bush allekirjoitti elvytyspaketin, jossa muun muassa korotettiin sekä ansiotulovähennystä että lapsivähennystä.

Presidentti Barak Obaman elvytyspaketti (*American Recovery and Reinvestment Act*) vuonna 2009 kevensi erityisesti keskiluokan tuloverotusta. Ansiotulovähennystä kasvatettiin korottamalla vähennyksen maksimimäärää sekä luomalla vähennykseen uusi lisäporras kolmennen lapsen mukaan. Lisäksi lapsivähennykseen oikeuttavia tulo rajoja löysennettiin sekä luotiin työssäkäyville kokonaan uusi Making Work Pay-verohyvyitys. Yksinäisellä MPW-hyvityksen maksimimäärä oli 400 dollaria. Hyvyitys kohdistui ansiotulovähennystä laajemmalle tuloalueelle siten, että se alkoi leikkautua pois kahdella prosentilla 75 000 dollarin ylittäviltä tuloilta. Lakia MWP-verohyvityksestä ei uusittu enää 2010 lopussa. Hyvyitys korvattiin tuolloin palkkaperusteisten sosiaaliturvamaksujen kahden prosenttiyksikön allennuksella. George W. Bushin tuloveroasteikon kevennyksiä päätettiin samassa yhteydessä jatkaa vuoden 2012 loppuun asti.

Barak Obaman elvytyspaketin perusteella tehty uusi lakiesitys hyväksyttiin vuoden 2013 alussa. Lakiesityksessä Bushin verokevennysohjelma säädettiin pysyväksi muilta osin paitsi sellaisilla palkansaajilla, joiden verotettavat tulot ylittävät 400 000 dollaria. Naimisissa olevien verovelvollisten tuloraja on 450 000 dollaria. Marginaaliveroprosentti näiden tulorajojen jälkeen on 39,6 aikaisemman 35 prosentin sijaan. Muissa tuloluokissa marginaaliveroprosentti ei siis noussut.

Liittovaltion tuloveroasteikko 2012		Liittovaltion tuloveroasteikko 2013	
Verotettava tulo, USD/v	Veroaste, %	Verotettava tulo, USD/v	Veroaste, %
- 8 700	10	- 8 925	10
8 700 - 35 350	15	8 925 - 36 250	15
35 350 - 85 650	25	36 250 - 87 850	25
85 650 - 178 650	28	87 850 - 183 250	28
178 650 - 388 350	33	183 250 - 398 350	33
388 350 -	35	398 350 - 400 000	35
		400 000 -	39,6

Yhdysvaltojen liittovaltion tuloveroasteikot ja keskeiset veroparametrit vuosilta 1945-2013 löytyvät Tax Policy Centerin internet-sivuilta osoitteesta:

<http://www.taxpolicycenter.org/taxfacts/index.cfm>

TULOVEROASTEET 2013

YKSINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	21,4 %	30,5 %	36,9 %	45,1 %
Australia	9,9 %	17,3 %	23,1 %	31,2 %
Belgia	32,4 %	40,6 %	46,7 %	53,4 %
Britannia	17,8 %	22,3 %	27,3 %	36,4 %
Espanja	23,1 %	27,7 %	32,4 %	40,2 %
Italia	30,1 %	37,2 %	46,9 %	48,5 %
Itävalta	27,3 %	33,9 %	38,4 %	40,7 %
Japani	19,5 %	20,7 %	22,8 %	28,7 %
Kanada	19,2 %	23,9 %	26,8 %	35,9 %
Norja	17,9 %	24,0 %	28,1 %	37,0 %
Ranska	26,9 %	29,5 %	34,5 %	41,6 %
Ruotsi	22,4 %	25,5 %	32,4 %	45,6 %
Saksa	32,9%	38,3%	42,6%	44,0 %
Suomi	23,0 %	30,7 %	37,1 %	46,8 %
Sveitsi	10,3 %	13,1 %	16,7 %	24,7 %
Tanska	32,6 %	35,3 %	37,9 %	47,6 %
Viro	21,5 %	22,0 %	22,4 %	22,7 %
Yhdysvallat	20,7 %	24,2 %	28,7 %	32,5 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkävyn puolison palkkatulo euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	21,4 %	30,5 %	36,9 %	45,1 %
Australia	8,4 %	17,3 %	23,1 %	31,2 %
Belgia	18,2 %	27,8 %	37,5 %	49,1 %
Britannia	0,3 %	23,3 %	27,3 %	36,4 %
Espanja	19,4 %	25,3 %	30,9 %	39,5 %
Italia	22,1 %	32,5 %	44,9 %	48,5 %
Itävalta	24,2 %	31,7 %	37,7 %	40,0 %
Japani	14,1 %	16,7 %	19,5 %	29,4 %
Kanada	11,1 %	18,7 %	23,3 %	34,2 %
Norja	11,2 %	19,6 %	25,3 %	35,7 %
Ranska	22,0 %	22,8 %	25,4 %	32,2 %
Ruotsi	22,4 %	25,5 %	32,4 %	45,6 %
Saksa	23,5%	29,7%	33,5%	36,0%
Suomi	23,0 %	30,7 %	37,1 %	46,8 %
Sveitsi	6,3 %	6,9 %	9,5 %	17,0 %
Tanska	24,6 %	30,1 %	34,5 %	46,0 %
Viro	20,0 %	21,0 %	21,7 %	22,4 %
Yhdysvallat	8,6 %	12,7 %	17,8 %	26,0 %

VERONMAKSAJAT

TULOVEROASTEET* 2013

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	26 400	40 700	62 500
+ 2. puoliso	40 700	62 500	132 200
= yhteensä	67 100	103 200	194 700
Alankomaat	26,9 %	34,4 %	42,5 %
Australia	14,4 %	20,8 %	28,6 %
Belgia	29,6 %	38,7 %	48,3 %
Britannia	20,5 %	25,3 %	33,5 %
Espanja	24,4 %	29,6 %	37,2 %
Italia	32,6 %	42,3 %	48,0 %
Itävalta	30,0 %	36,2 %	39,5 %
Japani	17,8 %	20,0 %	24,8 %
Kanada	18,9 %	23,6 %	31,8 %
Norja	21,6 %	26,5 %	34,1 %
Ranska	26,4 %	28,4 %	33,3 %
Ruotsi	24,3 %	29,7 %	41,4 %
Saksa	30,9 %	35,4 %	38,1 %
Suomi	27,7 %	34,6 %	43,7 %
Sveitsi	8,2 %	10,9 %	16,9 %
Tanska	34,2 %	36,9 %	44,5 %
Viro	21,2 %	21,8 %	22,4 %
Yhdysvallat	15,8 %	20,3 %	26,9 %

*) tuloveroaste yhteensä = puolisoitten yhteenlaskettujen verojen osuus yhteenlasketuista tuloista.

LISÄTULON MARGINAALIVEROASTEET 2013
YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	52,7 %	46,0 %	56,0 %	52,0 %
Australia	20,8 %	34,1 %	34,1 %	38,5 %
Belgia	59,5 %	53,6 %	59,4 %	59,6 %
Britannia	30,8 %	30,6 %	41,8 %	62,1 %
Espanja	34,1 %	44,0 %	47,2 %	49,0 %
Italia	39,4 %	49,3 %	49,6 %	45,4 %
Itävalta	43,9 %	48,9 %	37,9 %	43,7 %
Japani	22,7 %	23,9 %	33,5 %	43,9 %
Kanada	25,4 %	31,2 %	35,5 %	46,4 %
Norja	24,6 %	35,8 %	35,8 %	47,8 %
Ranska	33,7 %	42,8 %	42,9 %	51,2 %
Ruotsi	30,1 %	33,0 %	53,0 %	57,9 %
Saksa	46,1 %	50,4 %	53,0 %	44,3 %
Suomi	44,5 %	45,6 %	49,3 %	56,8 %
Sveitsi	17,3 %	20,4 %	23,1 %	38,7 %
Tanska	40,3 %	40,3 %	56,2 %	56,2 %
Viro	22,7 %	22,9 %	22,9 %	23,0 %
Yhdysvallat	27,1 %	37,9 %	38,3 %	38,0 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	52,7 %	46,0 %	56,0 %	52,0 %
Australia	19,2 %	34,1 %	34,1 %	38,5 %
Belgia	46,2 %	50,6 %	59,4 %	59,5 %
Britannia	71,8 %	30,6 %	41,8 %	62,0 %
Espanja	34,1 %	44,0 %	47,2 %	48,9 %
Italia	45,6 %	51,0 %	52,8 %	45,4 %
Itävalta	44,3 %	49,1 %	37,9 %	43,7 %
Japani	16,8 %	23,9 %	27,0 %	34,9 %
Kanada	25,4 %	31,2 %	35,4 %	46,4 %
Norja	24,6 %	35,8 %	35,8 %	47,8 %
Ranska	23,9 %	26,5 %	31,0 %	43,0 %
Ruotsi	30,1 %	33,0 %	53,0 %	57,9 %
Saksa	39,4 %	43,0 %	41,1 %	44,3 %
Suomi	44,5 %	45,6 %	49,3 %	56,8 %
Sveitsi	6,3 %	13,1 %	14,9 %	29,2 %
Tanska	40,3 %	40,3 %	56,2 %	56,2 %
Viro	23,1 %	23,1 %	23,0 %	23,0 %
Yhdysvallat	8,6 %	26,9 %	27,4 %	34,9 %

LISÄTULON MARGINAALIVEROASTEET 2013*)

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	26 400	40 700	62 500
+ 2. puoliso	40 700	62 500	132 200
= yhteensä	67 100	103 200	194 700
Alankomaat	48,6 %	52,0 %	53,3 %
Australia	28,8 %	34,1 %	37,1 %
Belgia	54,1 %	57,1 %	59,5 %
Britannia	30,7 %	37,4 %	55,6 %
Espanja	40,1 %	45,9 %	48,4 %
Italia	46,4 %	51,4 %	46,7 %
Itävalta	47,1 %	42,2 %	41,9 %
Japani	23,5 %	25,8 %	34,5 %
Kanada	28,9 %	33,7 %	42,9 %
Norja	31,4 %	35,8 %	44,0 %
Ranska	29,4 %	35,7 %	42,9 %
Ruotsi	31,8 %	45,1 %	56,3 %
Saksa	44,2 %	44,8 %	47,1 %
Suomi	45,2 %	47,9 %	54,4 %
Sveitsi	14,7 %	17,0 %	27,2 %
Tanska	40,3 %	49,9 %	56,2 %
Viro	23,0 %	23,0 %	23,0 %
Yhdysvallat	27,0 %	31,6 %	36,0 %

*) Rajaveroaste yhteensä = painotettu keskiarvo puolisojen lisätulojen rajaveroasteista

**TYÖNANTAJAN SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT 2013
PERHEETÖN PALKANSAAJA**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	17,9 %	17,9 %	14,6 %	6,9 %
Australia	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Belgia	25,7 %	28,4 %	28,8 %	27,7 %
Britannia	6,3 %	7,8 %	9,3 %	11,7 %
Espanja	30,9 %	30,9 %	20,3 %	9,6 %
Italia	32,1 %	32,1 %	32,1 %	23,3 %
Itävalta	31,6 %	31,4 %	31,2 %	19,7 %
Japani	14,5 %	14,5 %	12,9 %	10,7 %
Kanada	7,1 %	6,9 %	4,5 %	2,1 %
Norja	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Ranska	33,3 %	42,3 %	45,0 %	48,9 %
Ruotsi	31,4 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Saksa	19,3 %	19,3 %	17,2 %	8,7 %
Suomi	22,8 %	22,8 %	22,8 %	22,8 %
Sveitsi	6,3 %	6,3 %	6,2 %	6,1 %
Tanska	1,1 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %
Viro	34,0 %	34,0 %	34,0 %	34,0 %
Yhdysvallat	8,9 %	8,5 %	8,2 %	5,9 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2013**

**YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE**

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	33,3 %	41,0 %	45,0 %	48,6 %
Australia	9,9 %	17,3 %	23,1 %	31,2 %
Belgia	46,2 %	53,7 %	58,6 %	63,5 %
Britannia	22,7 %	27,9 %	33,5 %	43,1 %
Espanja	41,2 %	44,7 %	43,8 %	45,5 %
Italia	47,1 %	52,5 %	59,8 %	58,2 %
Itävalta	44,8 %	49,7 %	53,1 %	50,5 %
Japani	29,6 %	30,7 %	31,7 %	35,6 %
Kanada	24,5 %	28,8 %	30,0 %	37,3 %
Norja	28,1 %	33,4 %	37,0 %	44,8 %
Ranska	45,2 %	50,4 %	54,9 %	60,8 %
Ruotsi	41,0 %	43,3 %	48,6 %	58,6 %
Saksa	43,8 %	48,2 %	51,1 %	48,5 %
Suomi	37,3 %	43,6 %	48,8 %	56,7 %
Sveitsi	15,6 %	18,2 %	21,6 %	29,0 %
Tanska	33,3 %	35,8 %	38,2 %	47,7 %
Viro	41,4 %	41,8 %	42,1 %	42,3 %
Yhdysvallat	27,2 %	30,1 %	34,1 %	36,2 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkävyn puolison palkkatulo euroina			
	26400	40700	62500	132200
Alankomaat	33,3 %	41,0 %	45,0 %	48,6 %
Australia	8,4 %	17,3 %	23,1 %	31,2 %
Belgia	34,9 %	43,8 %	51,5 %	60,2 %
Britannia	6,3 %	28,8 %	33,6 %	43,1 %
Espanja	38,5 %	42,9 %	42,6 %	44,8 %
Italia	41,0 %	48,9 %	58,3 %	58,2 %
Itävalta	42,4 %	48,1 %	52,5 %	49,9 %
Japani	24,9 %	27,3 %	29,7 %	36,2 %
Kanada	17,0 %	23,9 %	26,6 %	35,6 %
Norja	22,2 %	29,6 %	34,5 %	43,6 %
Ranska	41,5 %	45,7 %	48,6 %	54,5 %
Ruotsi	41,0 %	43,3 %	48,6 %	58,6 %
Saksa	35,8 %	41,0 %	43,3 %	41,2 %
Suomi	37,3 %	43,6 %	48,8 %	56,7 %
Sveitsi	11,8 %	12,3 %	14,9 %	21,8 %
Tanska	25,4 %	30,6 %	34,8 %	46,1 %
Viro	40,3 %	41,1 %	41,6 %	42,1 %
Yhdysvallat	16,1 %	19,5 %	24,0 %	30,1 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2013
KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA**

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	26 400	40 700	62 500
+ 2. puoliso	40 700	62 500	132 200
= yhteensä	67 100	103 200	194 700
Alankomaat	38,0 %	43,4 %	47,6 %
Australia	14,4 %	20,8 %	28,6 %
Belgia	44,7 %	52,4 %	59,7 %
Britannia	25,9 %	31,3 %	40,0 %
Espanja	42,3 %	43,5 %	44,5 %
Italia	49,0 %	56,3 %	58,8 %
Itävalta	46,8 %	51,4 %	51,0 %
Japani	28,2 %	30,1 %	32,5 %
Kanada	24,2 %	27,5 %	33,7 %
Norja	31,3 %	35,6 %	42,3 %
Ranska	47,0 %	50,3 %	55,3 %
Ruotsi	42,4 %	46,5 %	55,4 %
Saksa	42,1 %	45,3 %	44,5 %
Suomi	41,1 %	46,7 %	54,2 %
Sveitsi	13,6 %	16,2 %	21,8 %
Tanska	34,8 %	37,2 %	44,6 %
Viro	41,2 %	41,7 %	42,1 %
Yhdysvallat	22,5 %	26,4 %	31,4 %

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

40. **Jenni Oksanen: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoiman kehityksestä vuosina 1991-2004. 4.5.2004
41. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2004**
Suomen asema palkkaverottajana. 31.5.2004
42. **Jaana Kurjenoja: Veropolitiikka ja verotuotot**
Tilastollinen analyysi henkilöverotuksen, arvonlisäverotuksen ja yhteisöverotuksen tuotoista 1980- 2003. 20.1.2005, 2.p 7.4.2005
43. **Jenni Oksanen: Kulutusverotus Suomessa.** 5.4.2005
44. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2005**
Suomi työn verottajana. 6.6.2005
45. **Jaana Kurjenoja: Työvoimakustannuksen verokiila 2005.** 31.8.2005
46. **Jaana Kurjenoja: Veronkevennyksillä ostovoimaa**
Palkansaajan tuloverotus ja ostovoima 1991-2006. 3.1.2006
47. **Jenni Oksanen: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2006**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2006. 24.1.2006
48. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2006**
Miten Suomi verottaa nyt työtä? 16.8.2006
49. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2007**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2007. 13.12.2006
50. **Minna Punakallio: Verottaja ostajan kukkarolla**
Kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. 4.10.2007
51. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2007**
Suomi palkkaverottajana. 25.10.2007
52. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2008**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2008. 30.1.2008
53. **Jaana Kurjenoja: Työn verotus ja perheet Euroopassa**
Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. 11.2.2008
54. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2008**
Suomi työn verottajana. 15.9.2008
55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.